

Presoja sprejemljivosti vplivov plana na varovana območja za Občinski prostorski načrt Občine Trbovlje

Dodatek k okoljskemu poročilu

LUTRA, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine

Julij 2012

po obvestilu o ustreznosti OP sektorja za CPVO, marec 2013

Naslov projekta:	<p>Presoja sprejemljivosti vplivov plana na varovana območja za Občinski prostorski načrt Občine Trbovlje</p> <p>Dodatek k okoljskemu poročilu</p>
Naročnik:	<p>Občina Trbovlje Mestni trg 4 1420 Trbovlje</p>
Izdelovalci elaborata:	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-left: 20px;"> <p>Lutra, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine</p> <p>Pot ilegalcev 17</p> <p>1210 Ljubljana – Šentvid</p> <p>e-mail: info@lutra.si</p> <p>telefon: 01 429 31 70</p> </div> </div>
Izdelovalci poročila	<p>Igor Nekrep, univ. dipl. biol.</p> <p>Tatjana Gregorc, univ. dipl. biol.</p> <p>Tomaž Berce, univ. dipl. biol.</p> <p>Marjetka Šemrl, univ. dipl. biol.</p> <p>Marjana Hönigsfeld Adamič, univ. dipl. biol.</p>
Odgovorna oseba zavoda:	<p>Marjana Hönigsfeld Adamič, univ. dipl. biol.</p>
Direktor zavoda:	<p>Dr. Miha Adamič, univ. dipl. inž. gozd.</p>
Št. naloge:	<p>PSP003-2012-OPN</p>
Datum poročila:	<p>Julij 2012</p> <p>po obvestilu o ustreznosti OP sektorja za CPVO, marec 2013</p>

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	7
2	PODATKI O PLANU	7
2.1	IME IN KRATEK OPIS PLANA	7
2.1.1	KONCEPT PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE	8
2.1.2	OPIS RAZVOJA BREZ IZVEDBE PLANA	9
2.2	OPIS OBMOČJA PLANA	10
2.3	DOLOČITEV NAMENSKE RABE PROSTORA	11
2.4	VELIKOST IN DRUGI OSNOVNI PODATKI O PLANU	14
2.4.1	ODNOS DO DRUGIH USTREZNIH PLANOV	16
2.5	PREDVIDENO OBDOBJE IZVAJANJA PLANA	18
2.6	POTREBE PO NARAVNIH VIRIH	18
2.7	PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN RAVNANJE Z NJIMI	19
3	PODATKI O VAROVANIH OBMOČJIH	21
3.1	PREGLED POSEBNIH VARSTVENIH OBMOČIJ, POTENCIALNIH OHRANITVENIH OBMOČIJ, ZAVAROVANIH OBMOČIJ IN DRUGIH OBMOČIJ, NA KATERIH JE ZARADI VARSTVA OKOLJA, OHRANJANJA NARAVE ALI VARSTVA NARAVNIH VIROV PREDPISAN DRUGAČEN REŽIM	21
3.1.1	Varovana območja:	21
3.1.1.1	Zavarovana območja in območja, predlagana za zavarovanje	21
3.1.1.2	Območja Natura 2000	26
3.1.2	Druga območja s posebnim varstvenim režimom	29
3.1.2.1	Naravne vrednote	29
3.1.2.2	Ekološko pomembna območja	32
3.1.2.3	Območja pričakovanih naravnih vrednot	34
3.1.2.4	Kulturna dediščina, vodovarstvena območja in varovalni gozdovi	35
3.2	VARSTVENI CILJI VAROVANIH OBMOČIJ IN DEJAVNIKI, KI PRISPEVAJO K OHRANITVENI VREDNOSTI OBMOČJA	38
3.2.1	Splošni cilji varstva narave, varovanih območij in območij s posebnim varstvenim statusom.	38
3.2.2	Cilji varstva za Natura 2000 območja	39
3.3	POVZETEK VELJAVNIH PRAVNIH REŽIMOV NA VAROVANIH OBMOČJIH ALI NJIHOVIH DELIH, PODATKI O PRIDOBITVI NARAVOVARSTVENIH SMERNIC OZIROMA STROKOVNIH PODLAGAH IN STOPNJA UPOŠTEVANJA SMERNIC	42
3.3.1	Pravni režimi in varstvene usmeritve	42
3.3.1.1	Zavarovana območja	42
3.3.1.2	Posebna varstvena območja Natura 2000	46
3.3.1.3	Naravne vrednote	46
3.3.1.3.1	<i>Območja pričakovanih naravnih vrednot</i>	52
3.3.1.4	Ekološko pomembna območja (EPO)	52
3.3.2	Podatki o pridobitvi naravovarstvenih smernic	53
3.3.2.1	Smernice Zavoda RS za varstvo narave, OE Celje	53
3.3.2.2	Smernice Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS)	70
3.3.2.3	Smernice Zavoda za gozdove, OE Ljubljana	71
3.3.3	Podatki o pridobitvi strokovnih podlag	75
3.4	PRIKAZ OBMOČIJ DEJANSKE RABE PROSTORA	75
3.5	VRSTE IN HABITATNI TIPI, ZA KATERE SO POSAMEZNA NATURA OBMOČJA DOLOČENA, VKLJUČNO S PODATKI IZ STANDARDNIH OBRAZCEV (SDF – STANDARD DATA FORM)	75
3.6	NAČRTI ZA UPRAVLJANJE OBMOČJA IN USMERITVE, KI IZHAJAJO IZ NJIH	77
3.7	OPIS OBSTOJEČEGA IZHODIŠČNEGA STANJA VAROVANIH OBMOČIJ	78
3.7.1	SAC Mrzlica	78
3.7.2	SAC Kum	80
3.7.3	Ostenja Posavskega hribovja	84

3.8	KLJUČNE ZNAČILNOSTI KVALIFIKACIJSKIH VRST IN HABITATNIH TIPOV	86
3.8.1	Kvalifikacijske rastlinske in živalske vrste	86
3.8.2	Kvalifikacijski habitatni tipi	87
3.9	PODATKI O SEZONSKIH VPLIVIH IN VPLIVIH NARAVNIH MOTENJ (SUŠ, POPLAV) NA KLJUČNE HABITATE ALI VRSTE NA OBMOČJU	89
4	PODATKI O UGOTOVLJENIH VPLIVIH	93
4.1	METODA PRESOJE VPLIVOV NA NARAVO	93
4.2	OPREDELITEV UGOTOVLJENIH ŠKODLJIVIH VPLIVOV PLANA	95
4.3	OCENA VPLIVOV OPN TRBOVLJE NA VAROVANA OBMOČJA	96
4.3.1	Ocena vplivov za SAC Mrzlica	96
4.3.2	Ocena vplivov za SAC Kum	97
4.3.3	Ocena vplivov za SPA Ostenja Posavskega hribovja	99
4.3.4	Zavarovana območja	105
4.3.4.1	KP Kum	105
4.3.4.2	KP Mrzlica	105
4.3.4.3	ZO Mitovski slap	105
4.3.4.4	ZO Izvir Mitovščice	105
4.3.4.5	ZO Veliki jesen ob cerkvi sv. Martina	105
4.3.4.6	ZO Kostanjev drevored na trgu Franca Fakina	105
4.3.4.7	ZO Lipe na Sveti planini	106
4.3.4.8	ZO Soteska Ribnika	106
4.3.4.9	ZO Skalni možje na Taboru	106
4.3.4.10	ZO Šklendrovec	106
4.3.4.11	ZO Završki čeren	106
4.3.4.12	ZO Bela peč	106
4.3.4.13	ZO Greben Krvava Peč-Planina	107
4.3.4.14	ZO Čebulova dolina	107
4.3.4.15	ZO Lipa na trgu F. Fakina 19 v Trbovljah	107
4.3.4.16	ZO Bodika pri Rihtarju	107
4.3.4.17	ZO Bodika pri kapeli v Čečah	107
4.3.4.18	ZO Skalna pečina pod Završjem	107
4.3.4.19	ZO Turkova prepad	108
4.3.4.20	ZO Bukev blizu cerkve sv. Lenarta	108
4.3.4.21	ZO Lipe pri cerkvi sv. Lenarta	108
4.3.4.22	ZO Golica krednih kamenin	108
4.3.4.23	ZO Brzice na Savi pri Prusniku	108
4.3.5	Kumulativni in sinergijski vplivi	108
4.4	ALTERNATIVNE REŠITVE	116
4.5	OMILITVENI UKREPI	116
4.5.1	Zakonska izhodišča	116
4.5.2	Splošni omilitveni ukrepi	117
4.5.3	Omilitveni ukrepi s presojo pozitivnih učinkov omilitvenih ukrepov, časovni okvir izvedbe omilitvenih ukrepov, nosilci izvedbe in način spremljanja uspešnosti izvedenih omilitvenih ukrepov ...	119
4.6	MONITORING	123
4.7	NAČRTOVANE ALI OBRAVNAVANE POBUDE ZA OHRANJANJE NARAVE, KI LAHKO VPLIVAJO NA BODOČE STANJE OBMOČJA	123
5	PODLAGE ZA IZDELAVO OKOLJSKEGA POROČILA	123
5.1	MATERIALI IN METODE	123
5.2	ZAKONSKE OSNOVE	123
5.3	VIRI	125

KAZALO TABEL

Tabela 1: Tolmačenje namenske rabe za območje OPN Trbovlje v kategorijah namenske rabe, kot jih predvideva Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov planov in posegov v naravo na varovana območja.	12
Tabela 2: Obstojeca osnovna namenska raba v Občini Trbovlje	14
Tabela 3: Obstojeca podrobna namenska raba v Občini Trbovlje.....	14
Tabela 4: Predvidena osnovna namenska raba v Občini Trbovlje	15
Tabela 5: Predvidena podrobna namenska raba v Občini Trbovlje.....	15
Tabela 6: Sprememba osnovne namenske rabe v Občini Trbovlje	16
Tabela 7: Seznam enot urejanja prostora (EUP) znotraj katerih se kompleksna gradnja načrtuje s pripravo OPPN.	17
Tabela 8: Zavarovana območja v Občini Trbovlje.....	21
Tabela 9: Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi na Natura 2000 območjih v Občini Trbovlje.	27
Tabela 10: Naravne vrednote na območju Občine Trbovlje.....	29
Tabela 11: Naravne vrednote v oddaljenosti največ 200 metrov od meje Občine Trbovlje	30
Tabela 12: Ekološko pomembna območja v Občini Trbovlje.	32
Tabela 13: Splošni cilji varstva narave povzeti po mednarodnih in nacionalnih programih in strategijah	38
Tabela 14: Varstveni cilji in dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja Natura 2000 SAC Mrzlica.....	40
Tabela 15: Varstveni cilji in dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja Natura 2000 SAC Kum.	40
Tabela 16: Varstveni cilji in dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja Natura 2000 SPA Ostenja Posavskega hribovja.	41
Tabela 17: Pregled (ne)upoštevanja smernic ZRSVN.....	70
Tabela 18: Podatki za kvalifikacijske vrste iz SDF za območje SAC Mrzlica.	75
Tabela 19: Podatki za kvalifikacijske vrste iz SDF za območje SAC Kum.....	75
Tabela 20: Podatki za kvalifikacijske vrste iz SDF za območje SPA Posavsko hribovje – ostenje.....	75
Tabela 21: Podatki za kvalifikacijske habitatne tipe iz SDF za območje SAC Mrzlica.....	76
Tabela 22: Podatki za kvalifikacijske habitatne tipe iz SDF za območje SAC Kum.	76
Tabela 23: Lestvica velikostnih razredov vplivov izvedbe plana na naravo.	94
Tabela 24: Območja neposrednega in daljinskega vpliva glede na osnovno namensko rabo območja	95
Tabela 25: Ocena vplivov posega na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe za Natura 2000 območje SAC Mrzlica.	100
Tabela 26: Ocena vplivov posega na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe za Natura 2000 območje SAC Kum.	101
Tabela 27: Ocena vplivov posega na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe za Natura 2000 območje SPA Ostenja Posavskega hribovja.	103
Tabela 28: Omilitveni ukrepi in presoja pozitivnih učinkov posameznega omilitvenega ukrepa, pregled časovne izvedbe ukrepov in nadzor nad izvajanjem.	119

KAZALO SLIK

Slika 1: Lega Občine Trbovlje.	10
Slika 2: Zavarovana območja na območju Občine Trbovlje	25
Slika 3: Natura 2000 območja na območju Občine Trbovlje.	28
Slika 4: Naravne vrednote na območju Občine Trbovlje.	31
Slika 5: EPO na območju Občine Trbovlje.	33
Slika 6: Območje pričakovanih naravnih vrednot na območju Občine Trbovlje.	34
Slika 7: Prikaz različnih tipov kulturne dediščine v Občini Trbovlje.	35
Slika 8: Prikaz vodovarstvenih območij (vir: ARSO).	36
Slika 9: Požarno ogroženi gozdovi, varovalni gozdovi in gozdni rezervati na območju Občine Trbovlje (vir: ZGS).	37
Slika 10: Povprečne letne temperature zraka na širšem območju Občine Trbovlje.	89

Slika 11: Povprečna letna količina padavin na širšem območju Občine Trbovlje.	90
Slika 12: Opozorilna karta poplav na širšem območju Občine Trbovlje.....	91
Slika 13: DPN-ji in DPN-ji v pripravi na območju Občine Trbovlje.....	109
Slika 14: Izsek iz karte Dodatka za Nacionalni energetski program (NEP) za obdobje 2010-2030. Rdeče: Potencialna območja vetrnih elektrarn, zelene pike: hidroelektrarne (Vir: Dodatek za NEP, Aquarius d.o.o. 2011, priloga 3).....	110
Slika 15: Karta lokacij HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadole ter priključnih daljnovodov. (Vir: Povzetek z Javnost. Dopolnitev pobude za pripravo DPN za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol, Acer Novo mesto d.o.o. in Savaprojekt d.d. Krško 2011).....	113
Slika 16: DPN-ji in DPN-ji v pripravi, na območju SAC Kum in v njegovi bližini.	113
Slika 17: DPN-ji in DPN-ji v pripravi, na območju SPA Posavsko hribovje - ostenje in v njegovi bližini.....	114
Slika 18: DPN-ji in DPN-ji v pripravi, na območju Krajinskega parka Kum in v njegovi bližini.	115
Slika 19: DPN-ji in DPN-ji v pripravi, na območju Naravnega spomenika Šklendrovec in v njegovi bližini.....	115

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1A in 1B: Predvidena namenska raba prostora

PRILOGA 2A in 2B: Obstoječa namenska raba prostora

PRILOGA 3: Dejanska raba tal

PRILOGA 4: Varovana območja narave

PRILOGA 5: Kartografski prikaz omilitvenih ukrepov z vidika segmenta narava

1 UVOD

V postopku priprave in sprejemanja Občinskega prostorskega načrta (OPN) za Občino Trbovlje je v skladu z Odločbo Ministrstva za okolje in prostor (številka odločbe 35409-326/2008) z dne 05.11.2008 potrebno izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO). Za izvedbo CPVO mora Pripravljavec plana poleg okoljskega poročila, v skladu z določili Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvede planov na okolje (Ur.l. RS, št. 73/05), zagotoviti tudi presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov na varovana območja. Lutra, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine je v sklopu Okoljskega poročila izdelal poglavje narava ter dodatek k okoljskemu poročilu - Presoja sprejemljivosti vplivov plana na varovana območja za Občinski prostorski načrt Občine Trbovlje.

Poročilo za potrebe presoje sprejemljivosti izvedbe posega v naravo na varovana območja, je izdelano v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur.l. RS, 130/04, 53/06, 38/10, 3/11). 32. člen Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja določa, da se postopki presoje sprejemljivosti posegov v naravo, ki so se začeli na podlagi Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur.l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) in se do uveljavitve sprememb novega pravilnika še niso končali, končajo po dosedanjih predpisih.

2 PODATKI O PLANU

2.1 IME IN KRATEK OPIS PLANA

Ime obravnavanega plana je Občinski prostorski načrt Občine Trbovlje (v nadaljevanju OPN). Plan je opredeljen z dopolnjenim osnutkom Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Trbovlje (zadnja različica prejeta dne 4.4.2012).

Ime prostorskega akta	Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Trbovlje
Načrtovalec prostorskega akta	Locus d.o.o., Ljubljanska cesta 76, 1230 Domžale
Pripravljavec prostorskega akta	Občina Trbovlje, Mestni trg 4, 1420 Trbovlje

OPN sestavljata strateški in izvedbeni del.

Strateški del OPN ob upoštevanju usmeritev državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb Občine Trbovlje in varstvenih zahtev vsebuje:

- izhodišča in cilje prostorskega razvoja Občine,
- zasnovo prostorskega razvoja Občine,
- zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena in grajenega javnega dobra,
- usmeritve za razvoj poselitve in za celovito prenavo,
- usmeritve za razvoj v krajini,
- usmeritve za določitev namenske rabe zemljišča,
- usmeritve za določitev prostorskih izvedbenih pogojev.

Izvedbeni del OPN vsebuje:

- območja namenske rabe prostora,
- prostorske izvedbene pogoje,
- območja, za katera se pripravi občinski podrobni prostorski načrt (v nadaljevanju: OPPN).

2.1.1 KONCEPT PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE

Občina, predvsem mesto Trbovlje, je zaposlitveno središče za širše območje Zasavske regije. Z ustvarjanjem kvalitetnih lokacij za podjetništvo se bo ta vloga še okrepila. Predvidevajo se nove poslovne cone znotraj sedanjih proizvodnih con, ki so v prestrukturiranju, ter nove cone na opuščeni rudniških površinah.

Na območju Občine se predvideva vzpostavitev nove državne cestne povezave - tretja razvojna os, ki predstavlja nadaljevanje Nacionalnega programa izgradnje avtocest in hitrih cest. Funkcija nove prometne povezave bo predvsem povečati konkurenčnost Občine, povečati dostopnost in krepitev institucionalnih in gospodarskih povezav ter preusmeritev tranzitnega prometa iz centra mesta.

Gospodarske dejavnosti

- Občina bo krepila moč Trbovelj kot mesta, ki poleg bivalnega središča prevzame vlogo regionalnega, poslovnega in zaposlitvenega centra širšega območja Zasavske regije, hkrati pa izboljšuje tudi svojo kulturno in turistično vlogo v širšem gravitacijskem območju. Prednostno se ureja center mesta, v katerega se locirajo glavne mestotvorne in mestoslužne dejavnosti.

- S širitvijo in obnovo sedanjih poslovnih con znotraj Trbovelj se zagotovi nove poslovne površine za nova delovna mesta v Občini za potrebe lokalnega podjetništva ter za dodatno rast gospodarstva v Občini. Občina še vnaprej nadaljuje s selitvijo motečih dejavnosti izven stanovanjskih območij v nove gospodarske cone.

- Obstoječe predvsem opuščene in degradirane gospodarske cone na robovih naselja se sanirajo ter uredijo glede na nove potrebe gospodarstva.

- V hribovitih delih Občine se z ohranjanjem primarnih dejavnosti ohranja podeželski značaj Občine ob vzpodbujanju dopolnilnih dejavnosti in turistične ponudbe.

Stanovanjska dejavnost

- Zagotavlja se prostorske možnosti za gradnjo zadostnega števila in različne tipe in velikosti stanovanjskih objektov predvsem na območju mesta Trbovlje. V manjši meri tudi v naselju Gabrsko, in sicer z načrtovanjem zgostitve in zaokrožitve stavbnih zemljišč v naseljih ter širitve naselij za stanovanja. Pri tem se bodo upoštevala merila za kakovostno bivanje, kot so osončenost prostora, ustrezne reliefne razmere, ne-onesnaženo okolje, dostopnost do centralnih in družbenih dejavnosti, javni promet ter združljivost z drugimi dejavnostmi. Pri določanju prostorov za gradnjo stanovanjskih objektov se bo zagotavljala racionalna raba prostora z zagotavljanjem bolj strnjene gradnje in višjih gostot pozidave v urbanih središčih, varčevanje z energijo in materialnimi sredstvi in stanovanjska gradnja pa se bo usmerjala v območja, kjer je mogoče ob razmeroma nizkih stroških zagotavljati komunalno opremljanje ter dostopnost.

Oskrbne, storitvene in družbene dejavnosti

- Površine za razvoj glavnih oskrbnih dejavnosti se poleg mesta Trbovlje določijo v naselju Dobovec kot pomembnejšemu lokalnemu središču.

- Zagotavljal se bo izbor ustreznih prostorov za posamezno dejavnost. Občina bo ohranjala in prenavljala obstoječe ter spodbujala nove ureditve za te dejavnosti, s ciljem doseči visoko kakovost oskrbe prebivalcev v Občini, v mestu Trbovlje pa tudi oblikovanje ustreznih programov in nadgrajevanje prepoznavnosti mesta kot regionalnega središča nacionalnega pomena. Omrežje teh dejavnosti bo treba dopolnjevati glede na demografska gibanja.

Turistična in kulturna dejavnost

- Občina bo ohranjala potenciala za razvoj turizma in pristočasnih dejavnosti ter dopolnjevala turistično rekreacijsko infrastrukturo v smislu kakovosti in raznovrstnosti ponudbe. Spodbujala bo razvoj novih oblik turistične ponudbe na območju Občine, predvsem pa razvoj obstoječih turističnih programov na širšem območju Krajinskega parka Kum in Mrzlica, v starem jedru mesta pa tudi na drugih lokacijah, ki imajo potenciala za turistični razvoj. Na podeželju bo spodbujala razvoj tržnih niš v okviru razvoja kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti, povezanih s turizmom in skladno s cilji ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine.

- Razvoj turizma na podeželju je prepoznan kot perspektivna dejavnost v Občini, še posebej s povezovanjem naravne in kulturne dediščine. Ključen segment celovitega turističnega produkta je ponudba turističnih kmetij (povezava ekoloških kmetij s tematsko potjo). Poleg razvoja podeželskega turizma ima Občina tudi kvalitetne prostorske in vsebinske možnosti razvoja na področju športno rekreativnih dejavnosti (Kum, Sveta planina – smučanje, kolesarjenje, pohodništvo) z že obstoječo kvalitetno infrastrukturo ter možnostjo nadgradnje le-te v usmerjene turistične ponudbe (kulturni turizem, naravovarstveni (eko) turizem, visoko kakovostna športna ponudba).

- Občina bo vzpodbujala in sofinancirala projekte s področja kulture in sicer: Trbovlje novo medijsko mesto – središče multimedijske umetnosti, poletni festival ljubiteljske in profesionalne kulture, delavnice s področja likovne in glasbene umetnosti itd., muzej rudarsko-industrijske dediščine.

- Rekreacijski območji severnega in južnega dela Občine predstavljata glavno zeleno rekreacijsko območje na katero se programsko navezuje turistična ponudba, prikaz kulturne dediščine in naravnih vrednot Občine, mreža peš in kolesarskih poti, etnoloških, ekoloških in konjeniških poti v in med naselji ipd.

- Razvoj turističnih dejavnosti se usmerja v območje naselij Trbovlje, Knezdol, Dobovec, Škofja Riža, Vrhe, Čeče.

2.1.2 OPIS RAZVOJA BREZ IZVEDBE PLANA

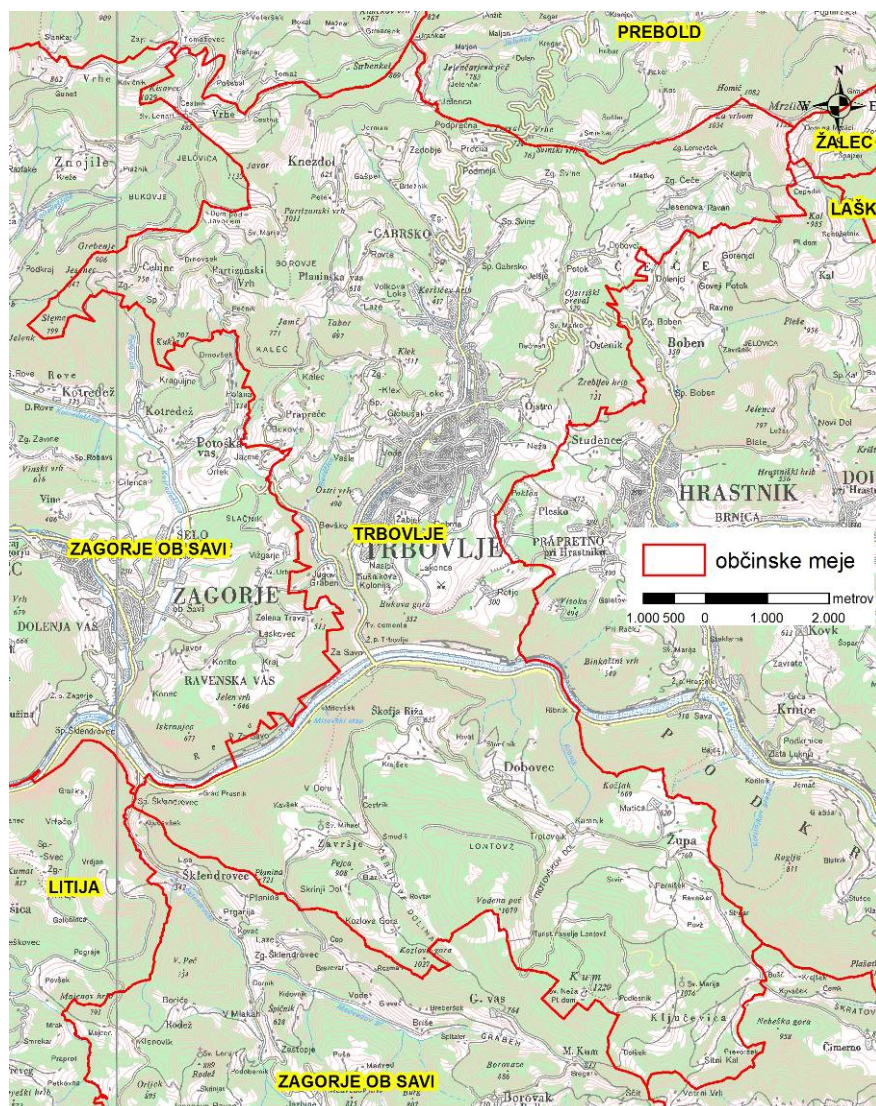
Presojanje prostorskega planskega dokumenta je specifično v poskusu primerjave z ničelno alternativo. Težko je namreč realistično predvideti do kakšnega razvoja bi prišlo brez izvedbe plana – tako stanje po zakonodaji ni možno.

Brez izvedbe plana bi dolgoročen razvoj Občine Trbovlje najverjetneje potekal stihijsko, necelostno, netrajnostno in predvsem odvisno od posameznih manjših/večjih investitorjev oz. lastnikov zemljišč, ki bi v prostor posegali bolj ali manj po svoji volji. Posledice takšnih kratkoročno usmerjenih posegov v prostor bi bile za okolje lahko uničevalne: onesnaženje vodnih virov, onesnaženje površinskih vodotokov, pozidava najvrednejših kmetijskih površin, centralizacija poselitve in dejavnosti, razpršena poselitev, krajinsko razvrednotenje prostora, uničevanje kulturne dediščine in za varovanje narave pomembnih območij ter navsezadnje poslabšana kakovost bivalnega okolja. Brez izvedbe plana bi bil predvsem onemogočen razvoj naselij. Onemogočen bi bil tudi razvoj določene okoljske infrastrukture.

Po drugi strani pa bo tudi s sprejetjem OPN oz. nekaterih sprememb namembnosti (in posledično pozidavo ter degradacijo površin) prišlo do uničenja posameznih površin, ki so vsaj z vidika naravovarstva pomembne.

2.2 OPIS OBMOČJA PLANA

Ureditveno območje Občinskega prostorskega načrta Občine Trbovlje je celotno območje Občine.

Slika 1: Lega Občine Trbovlje.

Občina je nastala leta 1850 in spada v UE Trbovlje. Na severu meji na z Občino Tabor in Prebold, na severovzhodu na Občino Žalec, na vzhodu na Občino Hrastnik, na jugovzhodu na Občino Radeče, na jugu in zahodu na Občino Zagorje ob Savi, na jugozahodu pa na Občino Litija. Celotna površina Občine obsega 58 km². Leta 2009 je imela 17.525 prebivalcev, gostota je med višjimi v Sloveniji (302 preb./km²), število stanovanj pa je bilo istega leta 7.731. V Občini je 16 naselij (Čebine, Čeče, Dobovec, Gabrsko, Ključevica, Knezdol, Ojstro, Ostenk, Planinska vas, Prapreče, Sveta Planina, Škofja Riža, Trbovlje, Vrhe, Završje, Župa). Večina Občine je hribovita. Mesto Trbovlje je vpeto v Moravško-Trboveljsko podolje. Trboveljsko kotlino obdaja sklop srednjegorskih planinskih vrhov, ki so predgorje Savinjskih Alp. Na severu jo obkrožajo Mrzlica (1122 m), Šterbenkel (869 m), Sveta planina oz. Partizanski vrh (1011 m), na zahodni strani Tabor (697 m), Ostri vrh (490 m) s slemenom Velike peči. Na južni strani sta Bukova gora (552 m) in Retje (500 m), na vzhodni pa Žrebļev hrib (722 m). Preko Save na dolenski strani dolino obkrožajo vrhovi, ki še sodijo v območje Trbovelj. To

so Kum (1220 m), ki je najvišji vrh v Zasavju, Vodena peč (1070 m) in Kozlova gora (1027 m) (spletna stran Občine Trbovlje 2012, Slovenske občine v številkah 2010).

2.3 DOLOČITEV NAMENSKE RABE PROSTORA

Predvidena namenska raba prostora glede na načrtovane posege v naravo v Občini Trbovlje je opredeljena v izvedbenem delu OPN Občine Trbovlje. Prikazana je v Prilogi 1. Spremembe namenske rabe stavbnih zemljišč so razvidne s primerjavo obstoječih stavbnih zemljišč in območij osnovne namenske rabe stavbnih zemljišč. V Prilogi 2 je prikazana obstoječa namenska raba prostora, v Prilogi 3 pa dejanska raba prostora glede na podatke MKGP, z dne 25.01.2010.

Kategorije posamezne namenske rabe niso v celoti usklajene s kategorijami, ki so uporabljene v *Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov planov in posegov v naravo na varovana območja*. V spodnji tabeli je prikazano tolmačenje namenske rabe iz OPN Trbovlje v kategorijah namenske rabe, kot jih predvideva *Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov planov in posegov v naravo na varovana območja* (Ur.l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11).

Tabela 1: Tolmačenje namenske rabe za območje OPN Trbovlje v kategorijah namenske rabe, kot jih predvideva Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov planov in posegov v naravo na varovana območja.

OBMOČJA OSNOVNE NAMENSKE RABE	OBMOČJA PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE	ČLENITEV PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE	OSNOVNA NAMENSKA RABA PO PRAVILNIKU
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ	S-OBMOČJA STANOVANJ		Območja stanovanj, površine razpršene poselitve in razpršena gradnja
	SS-stanovanjske površine	SSa – območje stanovanjskih površin	
		SSe – območja stanovanjske prostostoječe gradnje pretežno enodružinskih hiš	
		SSv – območja večstanovanjske gradnje	
	SK-površine podeželskega naselja	SKj- območja historičnega oziroma funkcijskega jedra podeželskega naselja	
	SP-površine počitniških hiš	/	
	C-OBMOČJA CENTRALNIH DEJAVNOSTI		Območja centralnih dejavnosti
	CU –osrednja območja	/	
	CD-druga območja centralnih dejavnosti	CDi – območja namenjena dejavnostim izobraževanja, vzgoje in športa	
		CDz – območja namenjena dejavnostim zdravstva in socialnega varstva	
		CDk – območja namenjena dejavnostim kulture ter verskim objektom s pripadajočimi ureditvami	
		CDo – območja namenjena trgovskim, oskrbnim, poslovnim, storitvenim, gostinskim dejavnostim, manjša obrt	
	I-OBMOČJA PROIZVODNIH DEJAVNOSTI		Območja proizvodnih dejavnosti
	IP-površine za industrijo	/	
	IG-gospodarske cone	/	
	IK-površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	/	
	B-POSEBNA OBMOČJA		Posebna območja
BC-športni centri	/		
BT-površine za turizem	/		

	BD-površine drugih območij	/	
	Z-OBMOČJA ZELENIH POVRŠIN		
	ZV-vrtičkarske površine	/	Območja zelenih površin
	ZS –površine za oddih, rekreacijo in šport	/	
	ZP-parki	/	
	ZD-druge urejene zelene površine	/	
	ZK-pokopališča	/	
	P- OBMOČJA IN OMREŽJA PROMETNE INFRASTRUKTURE		
	PC-površine cest	/	Območja prometne infrastrukture
	PŽ-površine železnic	/	
	PO-ostale prometne površine	/	
	T-OBMOČJA KOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE		Območja komunikacijske infrastrukture
	E-OBMOČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE		Območja energetske infrastrukture
	O-OBMOČJA OKOLJSKE INFRASTRUKTURE		Območja okoljske infrastrukture
	A-POVRŠINE RAZPRŠENE POSELITVE	A-površine razpršene poselitve	Območja stanovanj, površine razpršene poselitve in razpršena gradnja
		A (CDk)-območja namenjena dejavnostim kulture ter verskim objektom s pripadajočimi ureditvami	
	12. RAZPRŠENA GRADNJA	Zemljišče pod stavbo izven območij stavbnih zemljišč (informacija o dejanskem stanju)	
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	K1 – NAJBOLJŠA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA		Območja kmetijskih zemljišč
	K2-DRUGA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA		
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČA	G-GOZDNA ZEMLJIŠČA		Območja gozdov
IV. OBMOČJA VODA	VC- POVRŠINSKE CELINSKE VODE		Območja površinskih voda in vodne infrastrukture
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ	L – OBMOČJA MINERALNIH SUROVIN		Območja mineralnih surovin
	LN – površine nadzemnega pridobivalnega prostora		

2.4 VELIKOST IN DRUGI OSNOVNI PODATKI O PLANU

Iz stališča presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe OPN Trbovlje na varovana območja so skladno s *Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov in posegov v naravo na varovana območja* (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) bistvene prostorske ureditve in spremembe namenske rabe, ki bi lahko vplivale na posamezna varovana območja narave oziroma na kvalifikacijske rastlinske in živalske vrste ter habitadne tipe, habitate rastlinskih in živalskih vrst in na doseganje ciljev varovanih območij ter na zavarovana območja. Tak vpliv je lahko zaradi neposrednega prekrivanja območij spremenjene rabe in varovanih območij, kot tudi zaradi daljinskih vplivov spremenjene rabe ter zaradi kumulativnih in sinergijskih vplivov spremembe rabe po tem planu in že obstoječe rabe tako znotraj varovanih območij kot tudi v vplivnem območju.

Upoštevali smo predvidene spremembe namenske rabe v prostoru, ki se nahajajo v varovanih območjih oziroma imajo nanje daljinski vpliv glede na vrsto posega, kot to izhaja iz Prilog 1 in 2 *Pravilnika*. Prav tako smo upoštevali že obstoječo rabo znotraj varovanih območij in v njihovem vplivnem območju ter kumulativni vpliv drugih planov (državni in občinski prostorski načrti drugih občin) znotraj varovanih območij in v vplivnem območju. Pri presoji vplivov smo upoštevali tudi vse tiste posege, ki so določeni tudi z drugimi veljavnimi plani (postopek za njihovo presojanje se še ni začel) in še niso bili izvedeni. Ostale prostorske ureditve, ki jih predvideva OPN Trbovlje, nimajo neposrednih ali daljinskih vplivov na varovana območja, zato jih nismo presojali (vplivi na naravo, naravne vrednote in ekološko pomembna območja so obravnavni v Okoljskem poročilu, v poglavju Narava).

Obstoječa namenska raba v Občini Trbovlje je opredeljena za skupno površino 58.000.800 m² (5.800,08 ha) in sicer za sledeče osnovne namenske rabe:

Tabela 2: Obstoječa osnovna namenska raba v Občini Trbovlje

Opis	Površina (ha)	Delež
I. Stavbna zemljišča	706,31	12,18%
II. Kmetijska zemljišča	1.304,94	22,50%
III. Gozdna zemljišča	3.699,66	63,79%
IV. Vode	26,23	0,45%
V. Druga zemljišča	62,95	1,09%
Skupna vsota	5.800,08	100,0%

Tabela 3: Obstoječa podrobna namenska raba v Občini Trbovlje

Opis	Površina (ha)	Delež
območja stanovanj	373,93	6,45%
območja centralnih dejavnosti	48,39	0,83%
območja proizvodnih dejavnosti	186,08	3,21%
območja okoljske infrastrukture	21,70	0,37%
območja zelenih površin	28,89	0,50%
površine razpršene poselitve	47,32	0,82%
najboljša kmetijska zemljišča	522,16	9,00%
druga kmetijska zemljišča	782,78	13,50%
gozdna zemljišča	3699,66	63,79%
celinske vode	26,23	0,45%
območja mineralnih surovin	62,95	1,09%
Skupna vsota	5.800,08	100,00%

Tabela 4: Predvidena osnovna namenska raba v Občini Trbovlje

Opis	Površina (ha)	Delež
I. Stavbna zemljišča	768,76	13,25%
II. Kmetijska zemljišča	1.236,21	21,31%
III. Gozdna zemljišča	3.766,40	64,94%
IV. Vode	26,10	0,45%
V. Druga zemljišča	2,61	0,05%
Skupna vsota	5.800,08	100,00%

Tabela 5: Predvidena podrobna namenska raba v Občini Trbovlje

Opis	Površina (ha)	Delež
stanovanjske površine	226,93	3,91%
površine podeželskega naselja	73,69	1,27%
površine počitniških hiš	3,16	0,05%
osrednja območja centralnih dejavnosti	43,69	0,75%
druga območja centralnih dejavnosti	20,21	0,35%
površine za industrijo	61,31	1,06%
gospodarske cone	48,28	0,83%
površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	1,63	0,03%
posebna območja	1,25	0,02%
športni centri	9,41	0,16%
površine drugih območij	2,52	0,04%
površine za turizem	7,09	0,12%
površine za oddih, rekreacijo in šport	37,26	0,64%
vrtičarske površine	26,06	0,45%
druge urejene zelene površine	18,15	0,31%
pokopališča	15,33	0,26%
parki	3,52	0,06%
površine železnic	12,30	0,21%
ostale prometne površine	30,33	0,52%
površine cest	21,86	0,38%
območja komunikacijske infrastrukture	0,37	0,01%
območja energetske infrastrukture	18,51	0,32%
območja okoljske infrastrukture	9,97	0,17%
površine razpršene poselitve	72,78	1,25%
razpršena gradnja	3,15	0,05%
najboljša kmetijska zemljišča	504,84	8,70%
druga kmetijska zemljišča	731,37	12,61%
gozdna zemljišča	3.766,40	64,94%
celinske vode	26,10	0,45%
površine nadzemnega pridobivalnega prostora	2,61	0,05%
Skupna vsota	5.800,08	100,00%

Tabela 6: Sprememba osnovne namenske rabe v Občini Trbovlje

Predvidena nam. raba	Sprememba	Sprememba površine (ha)
I. Stavbna zemljišča	Iz II. Kmetijska zemljišča v I. Stavbna zemljišča	161,87
	Iz III. Gozdna zemljišča v I. Stavbna zemljišča	52,01
	Iz IV. Vode v I. Stavbna zemljišča	0,32
	Iz V. Druga zemljišča v I. Stavbna zemljišča	34,15
		skupaj 248,35
II. Kmetijska zemljišča	Iz I. Stavbna zemljišča v II. Kmetijska zemljišča	84,10
	Iz V. Druga zemljišča v II. Kmetijska zemljišča	9,05
		skupaj 93,15
III. Gozdna zemljišča	Iz I. Stavbna zemljišča v III. Gozdna zemljišča	101,62
	Iz V. Druga zemljišča v III. Gozdna zemljišča	17,14
		skupaj 118,76
IV. Vode	Iz I. Stavbna zemljišča v IV. Vode	skupaj 0,19

Iz spremembe rabe je razvidno, da se po eni strani večajo območja stavbnih zemljišč (predvsem na račun območij centralnih dejavnosti in zelenih površin ter drugih kategorij, ki prej niso bila določena kot taka), po drugi strani pa se stavbna in druga zemljišča spreminjajo v kmetijska in gozdna zemljišča.

2.4.1 ODNOS DO DRUGIH USTREZNIH PLANOV

S sprejetjem Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Trbovlje, prenehajo veljati prostorski dokumenti, ki bodo navedeni v Dopolnjenjem osnutku odloka. Osnutek Odloka, ki smo ga prejeli, seznama (še) ni vseboval. Poglavje se bo dopolnilo naknadno. Do sedaj je znano, da bodo prenehali veljati:

- Dolgoročni plan občine Trbovlje od leta 1986 do leta 2000, (UVZ, št. 13/86, 28/2008);
- Družbeni plan občine Trbovlje za obdobje 1986 - 1990, (UVZ, št. 20/86);
- Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Trbovlje za obdobje od leta 1986 do leta 2000, dopolnjenega 1997 in družbenega plana občine Trbovlje za obdobje od leta 1986 do leta 1990, dopolnjenega 1997, (UVZ, št. 13/98, popravek 24/03, 28/2008);

Prav tako nismo prejeli informacije, kateri občinski prostorski izvedbeni akti ostanejo v veljavi.

Državni prostorski načrti (DPN) na območju Občine Trbovlje ter DPN-ji na varovanih območjih so naštetih in prikazani v poglavju 4.3.2. Kumulativni vplivi.

DPN-ji v pripravi, ki segajo na območje Občine Trbovlje:

- Državni prostorski načrt za izgradnjo plinsko parne elektrarne Trbovlje (ZUPUDPP – Ur. l. RS št. 80/2010 (popr. 106/2010)),
- Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R25A/1 na odseku Trojane – Hrastnik (ZUPUDPP – Ur. l. RS št. 80/2010 (popr. 106/2010)),
- Državni prostorski načrt za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na srednji Savi (ZUPUDPP – Ur. l. RS št. 80/2010 (popr. 106/2010)),
- Državni prostorski načrt za daljnovod 2 x 110 kV Beričevo – Trbovlje (Ur. l. RS, št. 98/08).

Z novim prostorskim načrtom so določena tudi območja kompleksne gradnje, ki se načrtuje v okviru občinskih podrobnih prostorskih načrtov (v nadaljevanju: OPPN). **V pričujoči presoji sprejemljivosti vplivov plana na varovana območja ne presoјamo kompleksne gradnje, ki se načrtuje v okviru OPPN (navedeni v spodnji tabeli), ampak samo spremembe namembnosti zemljišč. CPVO se naj opravi na nivoju OPPN, v kolikor bo v postopku tako odločilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.**

Tabela 7: Seznam enot urejanja prostora (EUP) znotraj katerih se kompleksna gradnja načrtuje s pripravo OPPN.

Naselje	EUP	Podrobna namenska raba
ČEČE - DEL	ČČ-01	SSe
DOBOVEC	DO-04	SSe
DOBOVEC	DO-09	SSe
DOBOVEC	DO-11	SSe
DOBOVEC	DO-13	SS
DOBOVEC	DO-20	SS
GABRSKO	GA-01	ZK
GABRSKO	GA-10	SS
GABRSKO	GA-13	IG
GABRSKO	GA-16	SS
OJSTRO	A 154	A
OJSTRO	OJ-03	O
OJSTRO	OJ-05	BC
OJSTRO	OJ-06	O
OSTENK	A 114	A
PLANINSKA VAS	PL-01	SK
PRAPREČE - DEL	PP-07	SK
TRBOVLJE	TR-01	SS
TRBOVLJE	TR-04	IG
TRBOVLJE	TR-05	IG
TRBOVLJE	TR-06	IG
TRBOVLJE	TR-08	IG
TRBOVLJE	TR-100	IG
TRBOVLJE	TR-102	ZS
TRBOVLJE	TR-107	ZS
TRBOVLJE	TR-108	IG
TRBOVLJE	TR-109	IP
TRBOVLJE	TR-11	SSa
TRBOVLJE	TR-110	IP
TRBOVLJE	TR-111	IP
TRBOVLJE	TR-115	ZS
TRBOVLJE	TR-117	IP
TRBOVLJE	TR-118	IP
TRBOVLJE	TR-119	SS
TRBOVLJE	TR-12	CD
TRBOVLJE	TR-127	O

TRBOVLJE	TR-128	IG
TRBOVLJE	TR-129	IP
TRBOVLJE	TR-130	PO
TRBOVLJE	TR-139	CD _o
TRBOVLJE	TR-144	SS
TRBOVLJE	TR-145	PO
TRBOVLJE	TR-146	E
TRBOVLJE	TR-148	ZS
TRBOVLJE	TR-149	SS _e
TRBOVLJE	TR-15	CU
TRBOVLJE	TR-36	SS
TRBOVLJE	TR-41	LN
TRBOVLJE	TR-43	SS
TRBOVLJE	TR-46	CD
TRBOVLJE	TR-47	BC
TRBOVLJE	TR-56	SS
TRBOVLJE	TR-57	SS
TRBOVLJE	TR-58	PO
TRBOVLJE	TR-59	IG
TRBOVLJE	TR-60	IP
TRBOVLJE	TR-65	SS
TRBOVLJE	TR-66	CD
TRBOVLJE	TR-84	CU
TRBOVLJE	TR-88	E
TRBOVLJE	TR-90	IG
TRBOVLJE	TR-92	E
TRBOVLJE	TR-93	CU
TRBOVLJE	TR-96	ZS
TRBOVLJE	TR-97	CD
TRBOVLJE	TR-98	IG
ZAVRŠJE	ZA-02	BT

2.5 PREDVIDENO OBDOBJE IZVAJANJA PLANA

OPN se načrtuje za obdobje 10 – 15 let. Izvajanje posameznih novogradenj in obnov na območju Občine je nemogoče določiti v naprej. Strateški del OPN je dolgoročen prostorski dokument, katerega veljava je predvidena za obdobje 20 let. Izvedbeni del OPN se bo spreminjal po potrebi, glede na posredovane pobude za spremembo namembnosti. Posamezni plani se bodo izvedli na podlagi sprejetja OPPN.

2.6 POTREBE PO NARAVNIH VIRIH

Dejavnosti, vezane na naravne vire v Občini Trbovlje, so raba prostora, kmetijstvo, upravljanje z gozdovi, raba voda v gospodarske, oskrbne in druge namene, prostočasne dejavnosti v naravi ter raba energentov. Zaradi svojega strateškega in celostnega nivoja obravnave bo izvedba OPN vključevala in potrebovala vse naravne vire, ki so na voljo v

Občini: mineralne surovine; energetske viri; voda, kmetijske površine, gozd. Razsežnost oz. količino potreb ni mogoče oceniti.

Glede na predviden razvoj Občine z Občinskim prostorskim načrtom Občine Trbovlje in trende v dosedanem razvoju lahko pričakujemo povečane potrebe zlasti po prostoru, pitni in tehnološki vodi ter energiji.

2.7 PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN RAVNANJE Z NJIMI

Potencialne emisije v **podzemne in površinske vode ter v tla** bodo s pazljivim ravnanjem in tehnično ustreznimi vozili in stroji v času gradnje ter z urejenim sistemom odvajanja odpadnih vod v času izvajanja plana ne bistvene.

Vpliv z emisijami na **kakovost zraka in s hrupom** bo še sprejemljiv, večji v času gradnje in predvsem začasen.

Glavni viri **elektromagnetnega sevanja** so: naprave za proizvodnjo, prenos in distribucijo električne energije, gospodinjstva, industrijska in medicinska oprema, bazne postaje mobilne telefonije, radijski in televizijski oddajniki ter radarji. Območja stanovanj, bolnic, zdravilišč, šol, igrišč, javnih parkov in podobno zahtevajo povečano stopnjo varstva pred emisijami EMS. Vpliv z elektromagnetnim sevanjem bo zanemarljiv. V okviru OPN ni predvidenih večjih sprememb na elektrodistribucijskem sistemu.

V sklopu izvedbe plana bodo med gradnjo nastajali **odpadki**, predvsem gradbeni odpadki, nenevarnega značaja. Trendi kažejo, da se količina nastalih odpadkov iz leta v leto povečuje ne samo na občinski, temveč tudi na državni ravni. Z izvedbo plana se pričakuje porast količine nastalih odpadkov. Nastajale bodo različne vrste odpadkov: komunalni, nevarni, gradbeni, azbestni, itd. Z odpadki je potrebno ravnati v skladu z veljavno zakonodajo na področju odpadkov. Količina odpadkov v naprej ni možno določiti. Ob nasipavanju terena je potrebno upoštevati določila zakonodaje na področju odpadkov, še posebno Uredbe o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08). V okviru OPN je potrebno zagotoviti ustrezno ravnanje z odpadki na dveh nivojih: zmanjševanje nastajanja odpadkov na izvoru in vzpostavitev učinkovitega sistema ravnanja z odpadki.

Svetlobno onesnaževanje

Svetlobno onesnaževanje okolja je emisija svetlobe iz virov svetlobe, ki poveča naravno osvetljenost okolja. Glavni vzrok svetlobnega onesnaževanja je moč iskati zlasti v tehnološko zastarelih in nezasenčenih svetilih ter v pretiravanju z razsvetljavo tako v številu svetlobnih teles kot tudi z močjo osvetlitve. Med glavne vire svetlobnega onesnaževanja uvrščamo razsvetljavo cestnih in poslovnih površin, okrasno razsvetljavo (npr. osvetljevanje cerkva in ostalih kulturnih spomenikov), osvetljevanje reklamnih panojev ter tudi proti nebu usmerjene močne svetlobne snope (reflektorji in laserji, ki oddajajo svetlobo visoke intenzitete). Nova javna razsvetljava se sicer gradi skladno z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja, ki zahteva nameščanje svetilk brez svetlobnega toka navzgor, vendar zaradi odbojev od tal in drugih predmetov ob namestitvi javne razsvetljave vseeno prihaja do svetlobnega onesnaževanja. Ne glede na upoštevanje Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja se lahko z menjavo nizkotlačnih natrijevih svetilk z LED in metalhalogenidnimi svetili (oz. tudi z nameščanjem le-teh na doslej neosvetljena območja) poslabša stanje zaradi odboja svetlobe od tal in zaradi samih valovnih dolžin, ki jih oddajajo

ta svetila ter negativno vplivajo na hormone, posledično pa je večja verjetnost pojava in razvoja nekaterih bolezni pri ljudeh (Bass & Turek 2005, Bullough in sod. 2010, Brugger in sod. 1995, Glickman in sod. 2002, Haim in sod. 2010, Haus & Smolensky 2006, Kloog in sod. 2009, Navara in sod. 2007, Stevens in sod. 2007). Odboj je pri LED in metalhalogenidnih svetilih mnogo večji in bo imel številne (znane in neznane) posledice tako na ljudi kot naravo (Falchi in sod. 2011). Zaradi povečanega svetlobnega onesnaževanja (predvsem zaradi neustrezne osvetljave javnih in zasebnih površin) bo prihajalo do vplivov vsaj na nočne metulje, druge nočno aktivne žuželke in netopirje. Svetloba te žuželke privlači, saj so pozitivno fototaktične. Ob tem prihaja do negativnih vplivov, kot so zmanjšana aktivnost parjenja, vplivi na odlaganje jajčec, razne poškodbe osebkov na svetilih, vplivi na orientacijo osebkov ter večja izpostavljenost plenilcem, kar vodi v večjo smrtnost in lahko vpliva na lokalne populacije vrst (Frank 2005). Umetno osvetljevanje vpliva tudi na druge živalske skupine (za pregled glej Longcore & Rich 2004): dvoživke (Baker & Richardson 2006, Buchanan 2006, Wise 2007), kopenske sesalce (Beier 2005), ptiče (Longcore 2010, Kempnaers in sod. 2010), čeprav so ti vplivi (še) slabše raziskani.

3 PODATKI O VAROVANIH OBMOČJIH

3.1 PREGLED POSEBNIH VARSTVENIH OBMOČIJ, POTENCIALNIH OHRANITVENIH OBMOČIJ, ZAVAROVANIH OBMOČIJ IN DRUGIH OBMOČIJ, NA KATERIH JE ZARADI VARSTVA OKOLJA, OHRANJANJA NARAVE ALI VARSTVA NARAVNIH VIROV PREDPISAN DRUGAČEN REŽIM

3.1.1 Varovana območja:

Med varovana območja v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur.l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) uvrščamo **zavarovana območja**, **posebna varstvena območja** (SPA – Special protected Areas) in **posebna ohranitvena območja** (SAC – Special Areas of Conservation).

3.1.1.1 Zavarovana območja in območja, predlagana za zavarovanje

Zavarovana območja so eden od načinov območnega varstva naravnih vrednot in se po 53. členu ZON delijo na ožja zavarovana območja in širša zavarovana območja. Ožja zavarovana območja so: naravni spomenik, strogi naravni rezervat in naravni rezervat. Širša zavarovana območja pa so: narodni, regijski in krajinski park.

Ločimo med t.i. ploskovnimi zavarovanimi območji, katerih cilj je ohranjanje populacij zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst, kot tudi ohranjanje naravnih procesov. Točkovna zavarovana območja so posamezni objekti (drevo, skalni osamelec, jama ipd.).

Na območju Občine Trbovlje se nahaja 23 zavarovanih območij. Našteta so v spodnji tabeli in prikazana na spodnji sliki ter v Prilogi 4.

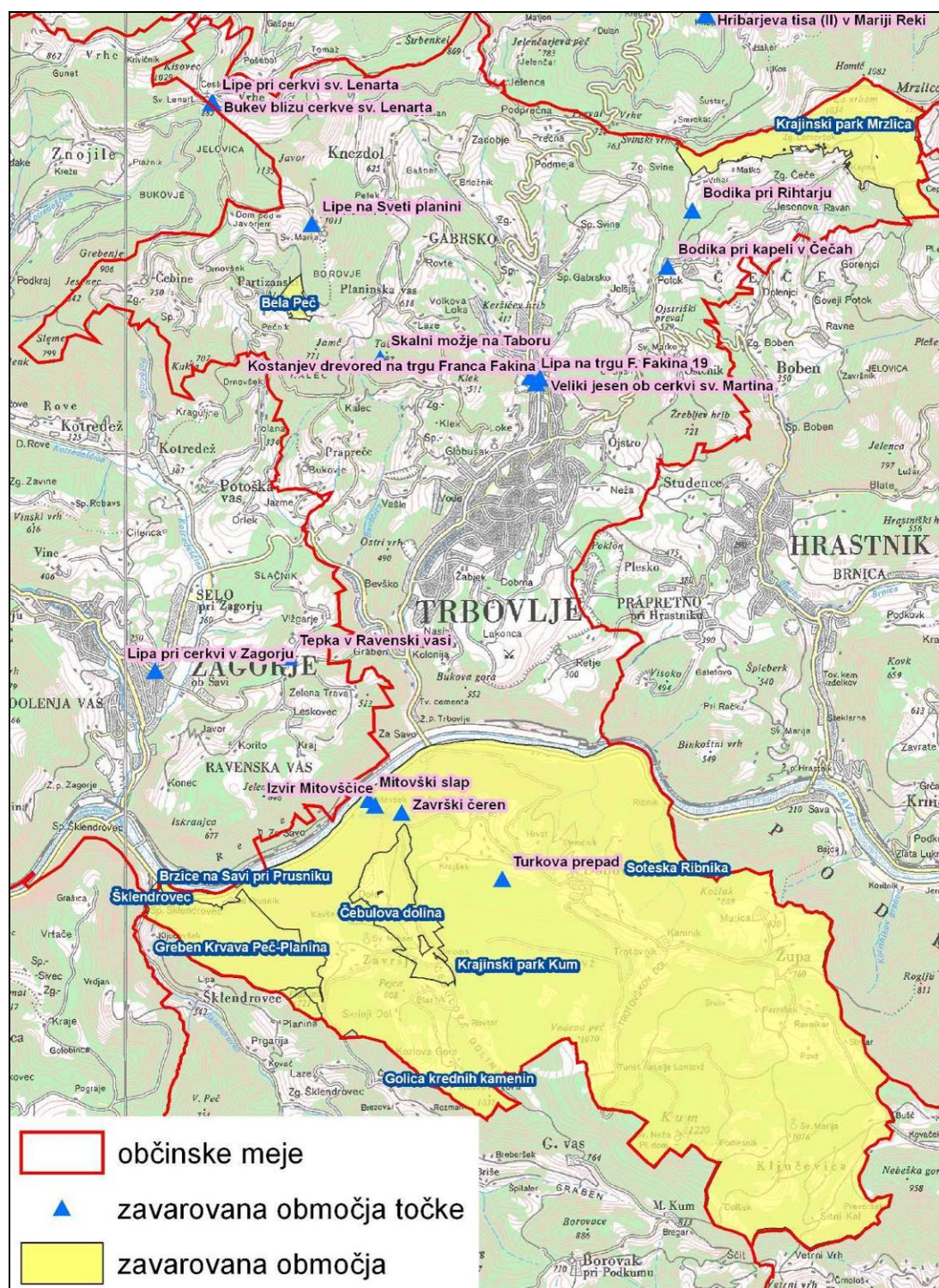
Tabela 8: Zavarovana območja v Občini Trbovlje

ID št.	Ime območja	Pravna podlaga:	Status območja:	Opis
1711	Krajinski park Kum	Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96, 14/06, 35/08)	krajinski park	Kum je najvišji vrh Posavskega hribovja. Območje poraščajo na različno kameninsko podlago prilagojeni bukovi gozdovi, javorovi godovi na pobočnih gruščih, termofilni gozdovi mešanih listavcev in dinarski gozdovi rdečega bora. Gozdovi so mestoma izkrceni, običajno ob posamičnih kmetijah in zaselkih, kjer prevladujejo travišča različnih habitatnih tipov. Tu so rastišča nekaterih redkih in ogroženih rastlinskih vrst (npr. navadna obročnica in več vrst kukavic, vse tri vrste lilij). Območje je tudi življenjski prostor več redkih in ogroženih živalskih vrst iz skupin metuljev, hroščev in netopirjev.
1690	Krajinski park Mrzlica			Območje je del Posavskega hribovja, poraslo z ilirskimi bukovimi gozdovi. Na položnejših delih južnih pobočjih in na ovršju imajo travišča na karbonatni podlagi značaj suhih travišč. Travniki so življenjski prostor kvalifikacijske vrste metulja travniški postavnež.

1703	Lipe na Sveti planini	<p>Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96, 14/06, 35/08)</p>	<p>naravni spomenik</p>	Dendrološki NS. Od planinskega doma do cerkve sv. Marije na Partizanskem vrhu raste 10 velikih starih lip, na višini okrog 1000 m. razvrščene so v drevoredu (Lenarčič 1986).
1708	Bukev blizu cerkve sv. Lenarta			Dendrološki NS. Pri domačiji pod cerkvijo sv. Lenarta, raste stara debela bukev s prsnim obsegom 494 cm. Drevo je staro, mogočna veja se mu je pri deblu odlomila in tam sedaj gnije (Lenarčič 1986).
1702	Lipe pri cerkvi sv. Lenarta			Dendrološki NS. 14 lip okrog cerkve sv. Lenarta na Vrheh predstavljajo znamenitost kot sklop dreves okrog zgradbe, ki jo poudarjajo in hkrati varujejo pred nevihtami in ne kot posamezna drevesa. Njihove debeline in velikosti niso izjemne. Obseg v prsni višini je pri večini okrog 1,6 m (Lenarčič 1986).
1694	Bela Peč			Površinski geomorfološki NS. Greben belega apnenca z osamelci na Partizanskem vrhu. Podobne skalne tvorbe kot skalni možje na Taboru iz pretežno masivnega dolomita. V obliki grebena se vleče okrog 100 m v smeri JZ-SV. Visoki so do 10 m (Lenarčič 1986).
1706	Bodika pri Rihtarju			Dendrološki NS. Bodika pri domačiji Rihtar v Čečah. Bodike predstavljajo zaradi svoje redkosti, počasne rasti, naravne znamenitosti. Naravno rastišče ima v bukovih ali mešanih gozdovih kot podrast na rahlo zakisanih tleh. Pogosto jo srečamo kot hišno drevo. Rihtarjeva bodika je ženskega spola. Obseg 70 cm (Lenarčič 1986).
1707	Bodika pri kapeli v Čečah			Dendrološki NS. Žensko drevo z obsegom 75 cm (Lenarčič 1986).
1709	Kostanjev drevored na trgu Franca Fakina			Dendrološki NS. Na pločniku ob desnem bregu Trboveljščice raste v drevoredu devet starih divjih kostanjev (<i>Aesculus hippocastanum</i>) (Lenarčič 1986).
1705	Veliki jesen ob cerkvi sv. Martina			Dendrološki NS. Veliki jesen raste v bližini cerkve sv. Martina. Deblo in krošnja sta lepo raščena in oblikovana. Obseg 370 cm (Lenarčič 1986).
1691	Skalni možje na Taboru			Površinski geomorfološki NS. Skalni osamelci na Taboru južno od Planinske vasi pri Trbovljah. Na JZ strani pod vrhom Tabora je več skalnih blokov (do 10 m) in mož, v mladem mešanem gozdu. To so erozijski ostanki iz pretežno masivnega dolomita, ki jih je kraško obdelala meteorna voda (Lenarčič 1986).
1699	Izvir Mitovščice			Podzemeljski geomorfološki in hidrološki NS. Kraški izvir desnega pritoka Save pred železniško postajo v Trbovljah. Kratek desni pritok Save. Mitovščica izvira na koncu kratke zagatne doline, pribl. 50 m nad reko pod 80 m visoko previsno in navpično steno. L. 1953 je TPD Kum poglobilo izvir in vsekalo rov do izvirnega sifonskega jamskega jezera, dolgega 30 m. Prostor je visok do 10 m, širok 7 m. Pred približno 15 leti so napravili zajetje, zgradili jamo, tako da je nedostopna (Lenarčič 1986).

1700	Mitovški slap	<p>Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96, 14/06, 35/08)</p>	<p>Hidrološki in površinski geomorfološki NS. Lehnjakov slap na desnem pritoku Save pred železniško postajo v Trbovljah. V savski dolini je med Ljubljano in hrvaško mejo Mitovški slap najpomembnejši slap. Sestavljen je iz zg. (8 m) in sp. (15 m) dela. Ob suši včasih presahne kar je posledica zajetja za pitno vodo na izviru Mitovščice. Voda je preteklosti tekla naravnost proti Savi. Iz vode se je izločal lehnjak, ustvarila se je velika lehnjakova kopica, ki je zaprla ravni tok (Lenarčič 1986).</p>
1693	Završki čeren		<p>Površinski geomorfološki NS. Skalne pečine nad Mitovškim slapom zahodno od Škofje Riže. Sava je pri poglobljanju struge razkrila vrsto prepadnih pečin iz debelozrnatega, pretežno masivnega dolomita. Pečina je visoka okrog 75 m, vznožje na višini 550 m (Lenarčič 1986).</p>
1698	Turkova prepad		<p>Podzemeljski geomorfološki NS. Poševno ali stopnjasto brezno. Nahaja se na višini 753 m. Je ovalne oblike približno 9x4 m veliko in 20 m globoko. Okolico porašča bukovo-smrekov gozd (Lenarčič 1986).</p>
1692	Skalna pečina pod Završjem		<p>Površinski geomorfološki NS. Skalna pečina zahodno od vasi Završje. So del JZ prepadnih strmin pod planoto. Kamenina je iz debelozrnatega, pretežno masivnega dolomita, na položnejših krajih poraščena s termofilno vegetacijo. Na pobočju pod pečino je tudi izvir v poševni skalnati prepoki (Lenarčič 1986).</p>
1697	Soteska Ribnika		<p>Površinski geomorfološki in hidrološki NS. Soteska potoka Ribnik, desnega pritoka Save med Trbovljami in Hrastnikom s številnimi slapovi in brzicami. Bregovi so strmi mestoma okrašeni s skalnimi čermi iz pretežno masivnega dolomita. V spodnjem delu je več brzic in manjših slapov (Lenarčič 1986).</p>
1710	Golica krednih kamenin		<p>Geološko paleontološki NS. Na S pobočjih Kozlove gore je zanimiva golica krednih kamenin med velikimi površinami triasnih kamenin. Razvit je rožnat in svetlosiv lapor in lapornat mikritni apnenec, ki vsebuje pole in gomolje roženca. V spodnjem delu apnenca nastopa tanjša plast bazalne breče iz dachsteinskega apnenca. V lapornatem apnencu Kozlove gore so najdene <i>Globotruncana lapparenti tricarinata</i>, <i>G. lapparenti lapparenti</i>, <i>G. cf. arca</i>, <i>Globotruncana</i> sp., <i>Gümbelina</i> sp., in <i>Globigerine</i>. V laporju, ki leži pod apnencem so najdene naslednje vrste nanoplanktona: <i>Watznaueria barnese</i> in <i>Prediscosphaera cretacea</i>. Verjetno pripadajo te plasti senonijski stopnji. Razlika v vegetaciji, ki jo pogojuje ta golica, še ni raziskana (Lenarčič 1986).</p>

1695	Greben Krvava Peč-Planina	<p>Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96, 14/06, 35/08)</p>	<p>Površinski geomorfološki in botanični NS. Začetek Kumljanskega slemena, ki se vleče vse do Radeč in je del litijske antiklinale. V grebenu je več skalnih čeri s krušljivimi, rdečimi stenami iz debelozrnatega, pretežno masivnega apnenca, ki padajo v glavnem v Šklendrovo dolino. Na prisojnih straneh jih zarašča zanimiva termofilna vegetacija (Lenarčič 1986).</p>
1704	Lipa na trgu F. Fakina 19		<p>Dendrološki NS. Lipa raste na dvorišču gostilne Španec. Glavno deblo izrašča v tri enakomerno raščena debela. Med njimi so včasih postavili oder za godbo. Obseg v prsni višini znaša 445 cm (Lenarčič 1986).</p>
4031	Brzice na Savi pri Prusniku		<p>Površinski geomorfološki in hidrološki NS. V strugi so veliki skalni balvani, ki so se privarili v preteklosti z levega brega Save in ob visoki vodi močno razpenijo vodne mase (Lenarčič 1986).</p>
1701	Šklendrovec		<p>Botanični, hidrološki in površinsko geomorfološki NS. Soteska desnega pritoka Save s slapišči in šumelišči, južno od Zagorja ob Savi. Večji hudourniški potok, ki s pahljačastim zgornjim potočjem zbira vodo širokega območja. Naravne znamenitosti so predvsem v spodnjem kanjonskem delu potoka, obdanega s strmimi bregovi, zanimivimi geomorfološkimi tvorbami, brzicami. Flora in favna sta v tej hladni soteski ekstrasazonalno alpska: <i>Dianthus sylvestris</i>, <i>Aster bellidiastrum</i>, <i>Arabis alpina</i>, <i>Pinguicula alpina</i>, <i>Sesleria varia</i>, <i>Saxifraga tenella</i>, <i>Cerastium subtriflorum</i>, <i>Rhododendron hirsutum</i>, <i>Minuartia capillacea</i>, <i>Peltaria alliacea</i> (Lenarčič 1986).</p>
1696	Čebulova dolina		<p>Površinski geomorfološki NS. Kraška dolina pod Kozlovo goro v dinarski smeri (SZ_JV) in predstavlja zanimivo geomorfološko tvorbo kraške doline, kjer se je kmetijstvo (njive, košenice) prilagodilo terenskim razmeram. Slikovita okolica, smrekovi gozdovi, pestra vegetacija (Lenarčič 1986).</p>

Slika 2: Zavarovana območja na območju Občine Trbovlje

3.1.1.2 Območja Natura 2000

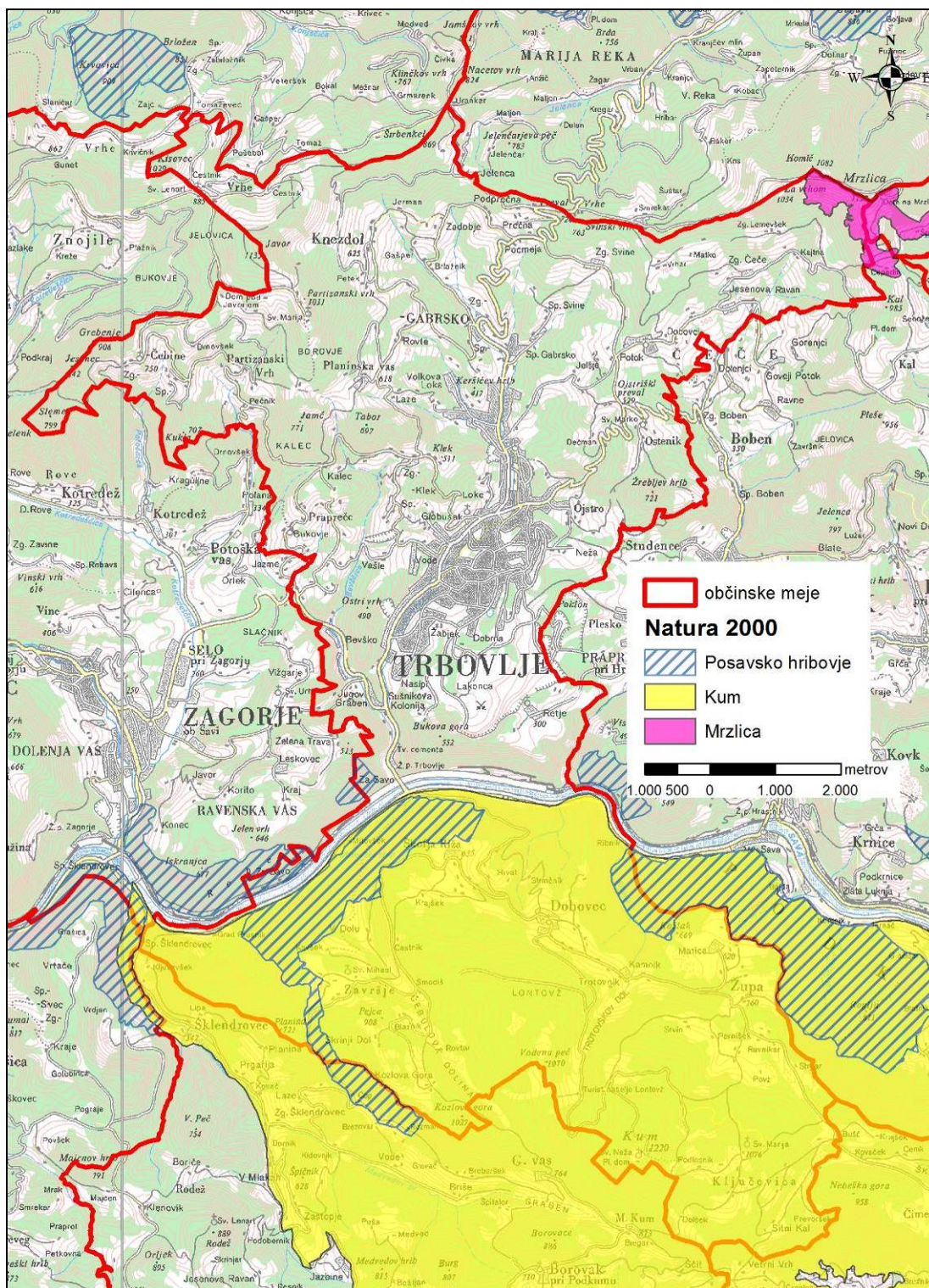
Posebno varstveno območje ali območje Natura 2000 je ekološko pomembno območje, ki je na ozemlju EU pomembno za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst ptic in drugih živalskih ter rastlinskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov, katerih ohranjanje je v interesu EU. Omrežje Natura 2000 je sestavljeno iz dveh tipov območij: **Posebna območja varstva (SPA – Special Protected Area)**, katera opredeljuje Direktiva o pticah in **Posebna ohranitvena območja (SAC – Special Areas of Conservation)**, katera opredeljuje Direktiva o habitatih.

Slovenija je pripravila seznam **potencialnih območij narave, pomembnih za Evropsko skupnost** (pSCI – Proposed Sites of Community Interest). Seznam je s strani Evropske komisije že bil potrjen in sicer v novembru 2007 za celinsko regijo in v marcu 2008 za alpsko regijo. Tako so se območja uvrstila na **seznam območij narave, pomembnih za Evropsko skupnost** (SCI - Sites of Community Interest). V februarju 2012 jim je Slovenija podelila pravni status **posebnih ohranitvenih območij (SAC)**.

Na območju Občine Trbovlje se nahajajo tri Natura 2000 območja, in sicer SAC Kum, SAC Mrzlica in SPA Posavsko hribovje - ostenje. Na spodnji sliki in Prilogi 4 je prikaz Natura 2000 območij. V spodnji tabeli so navedena območja, skupaj s kvalifikacijskimi vrstami in habitatnimi tipi.

Tabela 9: Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi na Natura 2000 območjih v Občini Trbovlje.

IME OBMOČJA	IME VRSTE (slovensko ime)	IME VRSTE (latinsko ime)	EU Koda vrste	HABITATNI TIPI	EU Koda HT	Koda Physis
SAC Kum, SI3000181	travniški postavnež	<i>Euphydrias aurinia</i>	1065	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolonitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	91RO	42.5C52
	alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	1087			
	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	4014	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)</i>)	91K0	41.1C
	mali podkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	1303	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	9180*	41.4
	navadna obročnica	<i>Adenophora lilifolia</i>	4068	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	9110	41.11
Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk)				6210*	34.32	
SAC Mrzlica, SI3000029	travniški postavnež	<i>Euphydrias aurinia</i>	1065	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)</i>)	91K0	41.1C
				Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk)	6210	34.32
SPA Ostenja Posavskega hribovja, SI5000026	planinski orel	<i>Aquila chrysaetos</i>	A091	/	/	/
	sokol selec	<i>Falco peregrinus</i>	A103			

Slika 3: Natura 2000 območja na območju Občine Trbovlje.

3.1.2 Druga območja s posebnim varstvenim režimom

3.1.2.1 Naravne vrednote

Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. Naravne vrednote so zlasti geološki pojavi, minerali in fosili ter njihova nahajališča, površinski in podzemski kraški pojavi, podzemne jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, brzice, jezera, barja, potoki in reke z obrežji, morska obala, rastlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebkii ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava (4. člen ZON).

Naravne vrednote so lahko državnega (NVDP) ali lokalnega pomena (NVLP). Zvrsti naravnih vrednot se določajo na podlagi naravnih vrednot, pri čemer se upoštevajo zlasti značilnosti naravnih pojavov in naravnih oblik. Zvrsti naravnih vrednot so: **geomorf** - geomorfološka površinska naravna vrednota, **geomorfp** - geomorfološka podzemeljska naravna vrednota, **geol** - geološka naravna vrednota, **hidr** - hidrološka naravna vrednota, **bot** - botanična naravna vrednota, **zool** - zoološka naravna vrednota, **ekos** - ekosistemska naravna vrednota, **drev** - drevesna naravna vrednota, **onv** - oblikovana naravna vrednota.

Na območju Občine Trbovlje je več evidentiranih naravnih vrednot državnega ali lokalnega pomena, ki so navedena v spodnji tabeli, slikovno so prikazana na spodnji sliki.

Tabela 10: Naravne vrednote na območju Občine Trbovlje

Evid. št.	Ime	Zvrst	Pomen	Opis
160	Kum	geomorf	državni	Travniki in gozdovi na vršnem delu Kuma
192	Mrzlica	bot	državni	Travišča in gozdovi na vršnem delu Mrzlice
1012	Mitovski slap	geomorf, hidr, geol	državni	Lehnjakov slap na desnem pritoku Save pred železniško postajo v Trbovljah
1014	Mitovščica - izvir	hidr	državni	Kraški izvir desnega pritoka Save pred železniško postajo v Trbovljah
4304	Ojstro - nahajališče fosilov	geol	lokalni	Nahajališče oligocenskih fosilov, opuščeni dnevni kop rjavega premoga severozahodno od Kozjega
4328	Trbovlje - nahajališče markazita	geol	lokalni	Nahajališče markazita ob vhodu v premogovnik v Trbovljah
5513	Kovačeva lipa	drev	lokalni	Lipa jugovzhodno od Prapreč pri Trbovljah
5516	Medvedova lipa	drev	lokalni	Lipa pri domačiji Dolšek v Ključevici južno od Kuma
5518	Trbovlje - jesen	drev	lokalni	Veliki jesen ob cerkvi sv. Martina v Trbovljah
5519	Sv. Planina - lipe	drev	lokalni	Drevored lip pri planinskem domu na Sv. Planini
5522	Ribnik - soteska	geomorf, hidr	lokalni	Soteska potoka Ribnik, desnega pritoka Save med Trbovljami in Hrastnikom s številnimi slapovi in brzicami
5523OP	Kozlova gora - nahajališče fosilov	geomorf, geol	lokalni	Nahajališče kredne fosilne morske mikro in mezofavne na severnem pobočju Kozlove gore
5527	Tabor - skalni možje	geomorf	lokalni	Skalni osamelci na Taboru južno od Planinske vasi pri Trbovljah
5529	Završje - izvir	hidr	lokalni	Izvir pod skalno pečino zahodno od Završja
5530	Planina - rastišče dlakavega sleča	bot	lokalni	Rastišče dlakavega sleča (<i>Rhododendron hirsutum</i>) na Planini pri Trbovljah

5531	Šklendrovec	hidr	lokalni	Soteska desnega pritoka Save s slapišči in šumelišči, južno od Zagorja ob Savi
5533	Završki čeren	geomorf	lokalni	Skalne pečine nad Mitovškim slapom zahodno od Škofje Riže
5534	Bela peč	geomorf	lokalni	Greben belega apnenca z osamelci na Partizanskem vrhu
5536	Krvava peč - Planina - greben	geomorf	lokalni	Začetek Kumljanskega slemena
5537	Čebulova dolina	geomorf	lokalni	Kraška dolina pod Kozlovo goro
5596	Matica - gozdni rezervat	ekos	lokalni	Gozdni rezervat severno od Matice
5622	Trbovlje - lipa	drev	lokalni	Lipa na trgu Franca Fakina 19 v Trbovljah
5625	Rihtarjeva bodika	drev	lokalni	Bodika pri domačiji Rihtar v Čečah
5626	Završje - skalna pečina	geomorf	lokalni	Skalna pečina zahodno od vasi Završje
7919	Javor - gozd	ekos	lokalni	Gozd pragozdnega značaja na Javorju, severovzhodno od Kotredeža
41079	Jama Mitošice	geomorfp	državni	Jama stalni izvir
42084	Turkov prepad	geomorfp	državni	Poševno ali stopnjasto brezno
42086	Krajškova luknja	geomorfp	državni	Brezno

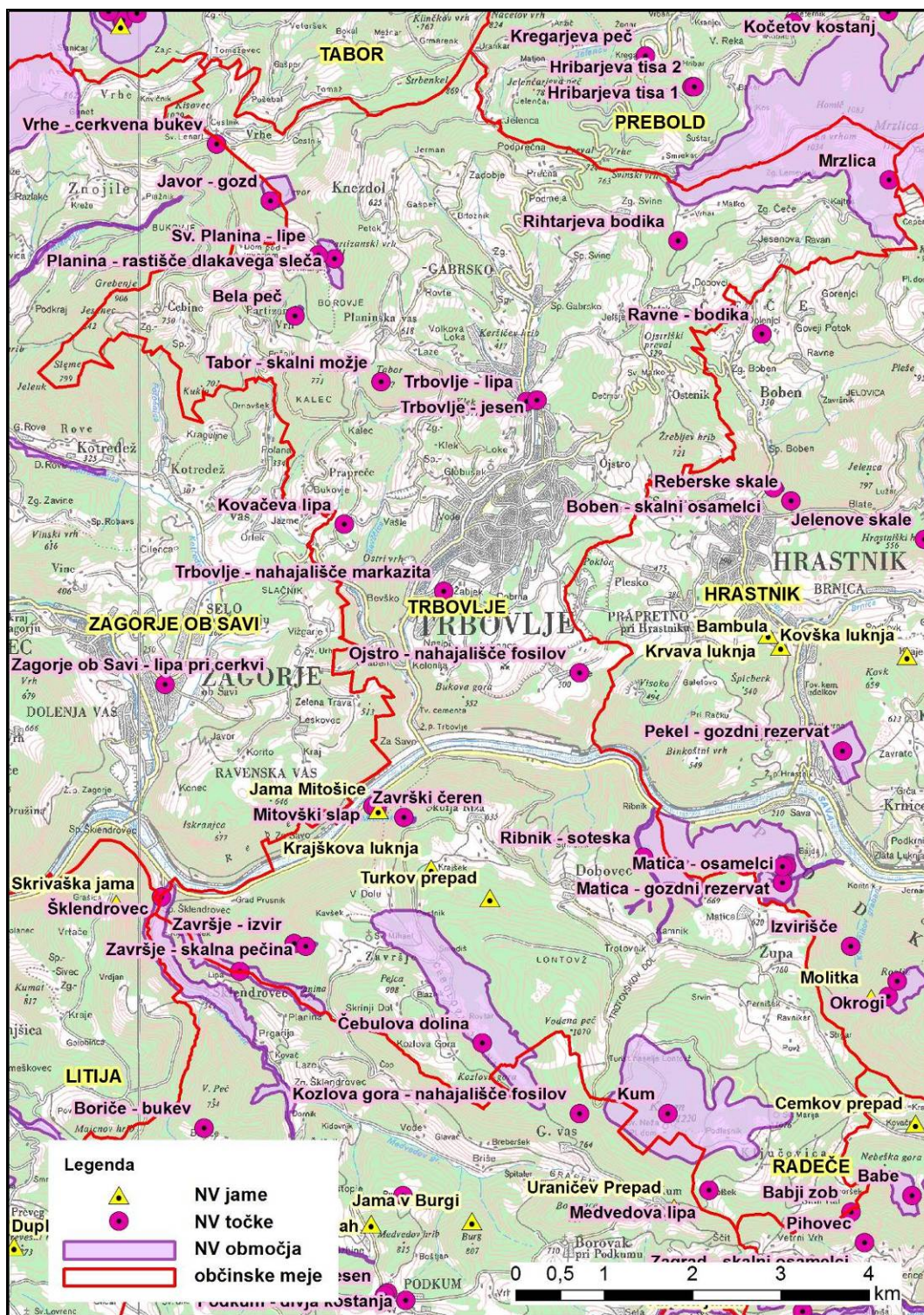
L. 2010 so bile s Pravilnikom o spremembah Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 93/10) s seznama izbrisane sledeče NV z območja Občine Trbovlje:

- Durnikova bodika (id. št. 5514),
- Vrhe - lipe (id. št. 5520), čeprav ostaja kot zavarovano območje,
- Spodnje Čeče - bodika (id. št. 5524),
- Čebine - lipa (id. št. 5525),
- Trbovlje - lipi (id. št. 5526).

V bližini meje Občine Trbovlje (do 200 m) se nahajajo naravne vrednote, ki so navedene v spodnji tabeli.

Tabela 11: Naravne vrednote v oddaljenosti največ 200 metrov od meje Občine Trbovlje

Evid.	Ime	Zvrst	Pomen	Opis	Občina
5517	Vrhe – cerkvena bukev	drev	lokalni	Bukev pri cerkvi sv. Lenarta na Vrheh	Zagorje ob Savi
5523OP	Kozlova gora - nahajališče fosilov	geomorf, geol	lokalni	Nahajališče kredne fosilne morske mikro in mezofavne na severnem pobočju Kozlove gore	Zagorje ob Savi
5605	Babji zob	geomorf	lokalni	Skalni osamelec severno od Zagrada	Radeče

Slika 4: Naravne vrednote na območju Občine Trbovlje.

3.1.2.2 Ekološko pomembna območja

Ekološko pomembno območje je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti (32. člen ZON-UPB2). Aprila 2004 je vlada RS sprejela Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Ur.l. RS, št. 48/04), ki določa ekološko pomembna območja v Sloveniji in varstvene usmeritve za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja habitatnih tipov ter prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov na teh območjih.

Ekološko pomembna območja glede na 32. člen ZON so:

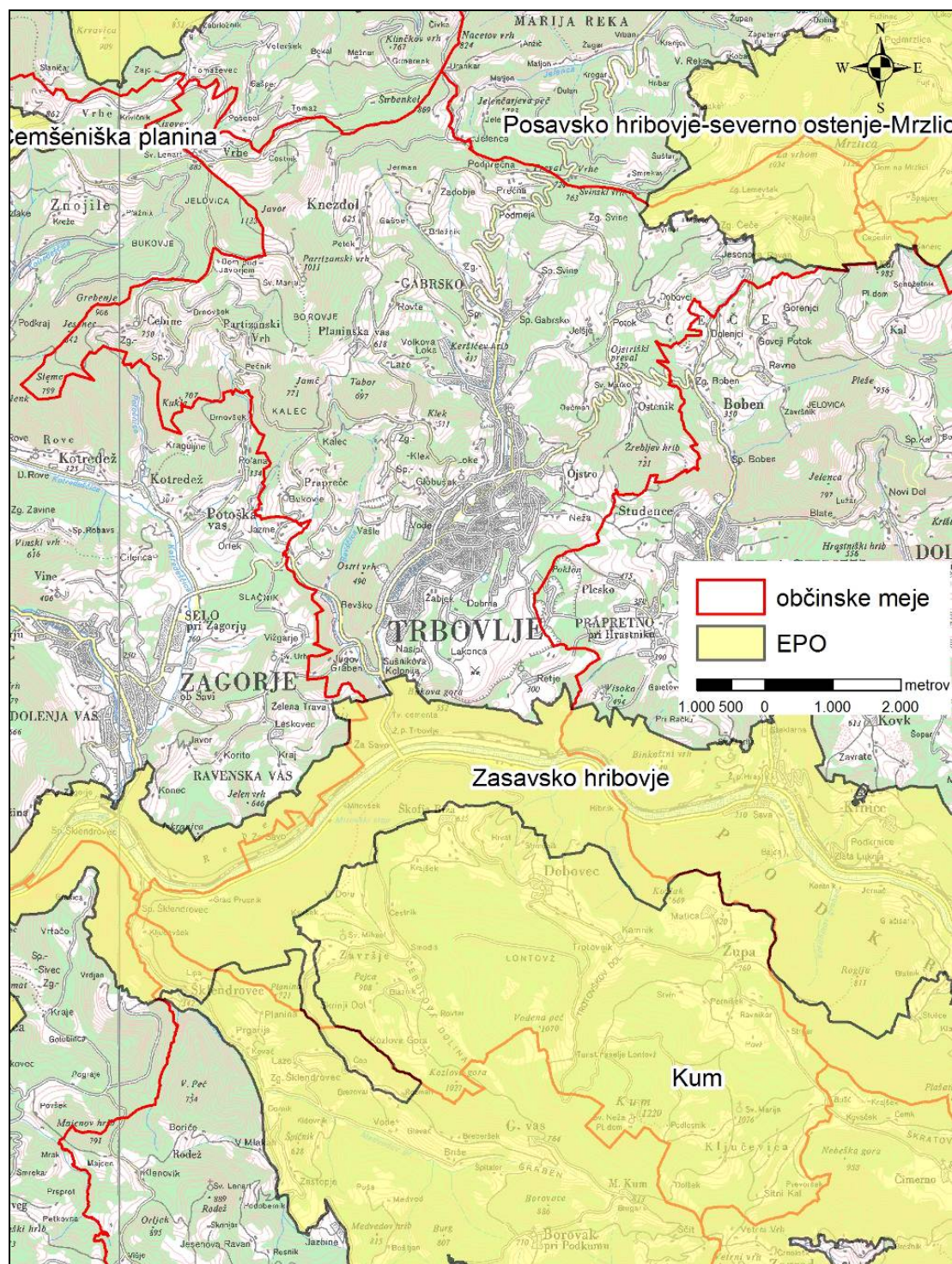
1. Območja habitatnih tipov, ki so biotsko izjemno raznovrstni ali dobro ohranjeni, kjer so habitatni ogroženih ali endemičnih rastlinskih ali živalskih vrst in habitatni vrst, ki so mednarodno pomembne po merilih ratificiranih mednarodnih pogodb, ali ki drugače prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti.
2. Območja habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispevajo k ohranjanju naravnega ravnovesja s tem, da so glede na druga ekološko pomembna območja uravnoteženo biogeografsko razporejena in sestavljajo ekološko omrežje.
3. Habitatni mednarodno varovanih vrst.
4. Selitvene poti živali.
5. Območja, ki bistveno prispevajo h genski povezanosti populacij rastlinskih ali živalskih vrst.

Na območju Občine Trbovlje so tri Ekološko pomembna območja (spodnja tabela). EPO na območju Občine Trbovlje so prikazana na spodnji sliki.

Tabela 12: Ekološko pomembna območja v Občini Trbovlje.

KODA	IME	površina EPO (ha)	Kratka oznaka in opis EPO
14800	Kum	4667,91	Najvišji vrh Posavskega hribovja med Savo in Sopoto z veliko raznolikostjo gozdnih in travniških habitatnih tipov, življenjski prostor redkih in ogroženih vrst. Kum je najvišji vrh Posavskega hribovja. Območje poraščajo različni bukovi gozdovi, termofilni gozdovi mešanih listavcev in dinarski gozdovi rdečega bora. Gozdovi so prekinjeni z različnimi travišči, med katerimi so najpomembnejša suha volkovja in podobna kisl travišča pod gozdno mejo, evrosibirska suha in polsuha sekundarna travišča in mezotrofni do evtrofni gojeni travniki. Tu so rastišča nekaterih redkih in ogroženih rastlinskih vrst (navadna obročnica <i>Adenophora lilifolia</i> , vse tri vrste lilij, opojna zlatica <i>Ranunculus thora</i> , več vrst kukavic...). Območje je tudi življenjski prostor več redkih in ogroženih živalskih vrst: metuljev (travniški postavnež <i>Euphydryas aurinia</i> ...), hroščev (alpski kozliček <i>Rosalia alpina</i> , močvirski krešič <i>Carabus variolosus</i> , kumski brzec <i>Anophthalmus schauumi kumensis</i> ...), plazilcev in netopirjev.
12100	Zasavsko hribovje	9402,28	Osrednji del Posavskega hribovja ob Savi z obsežnimi karbonatnimi skalnimi pobočji in pečinami ter bukovimi gozdovi, življenjski prostor ujed in drugih ogroženih živalskih in rastlinskih vrst. Območje sestavlja več različnih naravovarstveno pomembnih enot, skupna so jim predvsem strma ostenja, življenjski prostor ogroženih vrst ptic. Za sotesko Save od naselja Sava do Radeč so značilna karbonatna ostenja, življenjski prostor ogroženih vrst ptic. Tu je tudi značilna vegetacija skalnih razpok. Kopitnik z bogato ilirsko floro in posameznimi alpskimi vrstami. Območje poraščajo bukovi gozdovi, v manjšem delu je rastišče črnega bora. Veliko Kozje in Lisca sta v pretežni meri poraščena z bukovimi gozdovi. Prevladujoči ilirski flori so primešane posamezne alpske vrste.
13600	Posavsko	2463,01	Severna ostenja Posavskega hribovja med Čemšeniško planino in Mrzlico,

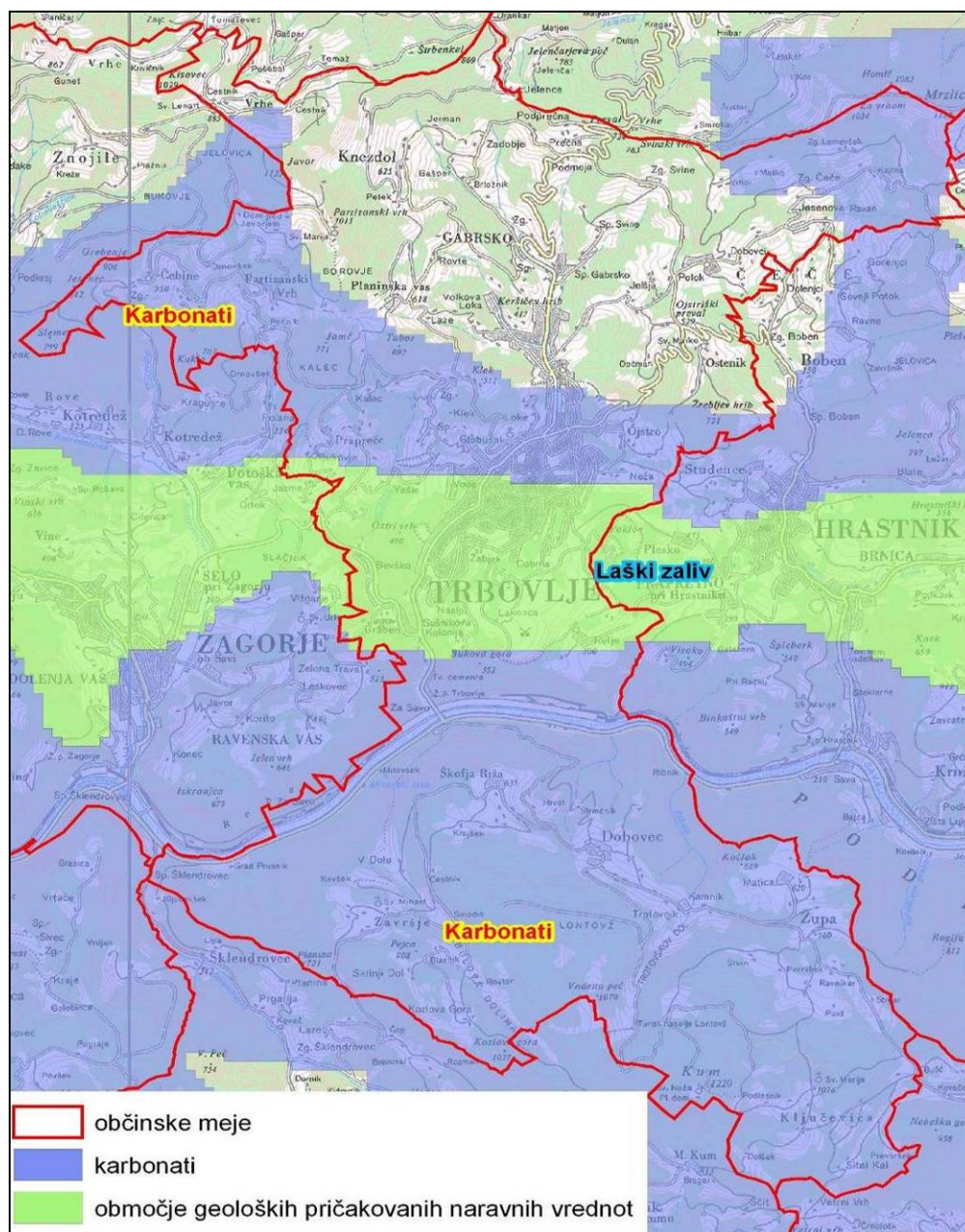
	<p>hribovje - severno ostenje - Mrzlica</p>	<p>življenjski prostor ogroženih vrst ptic, metuljev in rastlin. Severna ostenja posavskega hribovja na južnem robu Savinjske doline so življenjski prostor ogroženih vrst ptic. Na Mrzlici so poleg ilirskih bukovih gozdov pomembna polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>), rastišče kukavičevk in nekaterih drugih ogroženih vrst rastlin (opojna zlatica <i>Ranunculus thora</i>, Clusijev svišč <i>Gentiana clusii</i>, vse tri vrste lilij) ter metuljev (travniški postavnež <i>Euphydryas aurinia</i>).</p>
--	--	--

Slika 5: EPO na območju Občine Trbovlje.

3.1.2.3 Območja pričakovanih naravnih vrednot

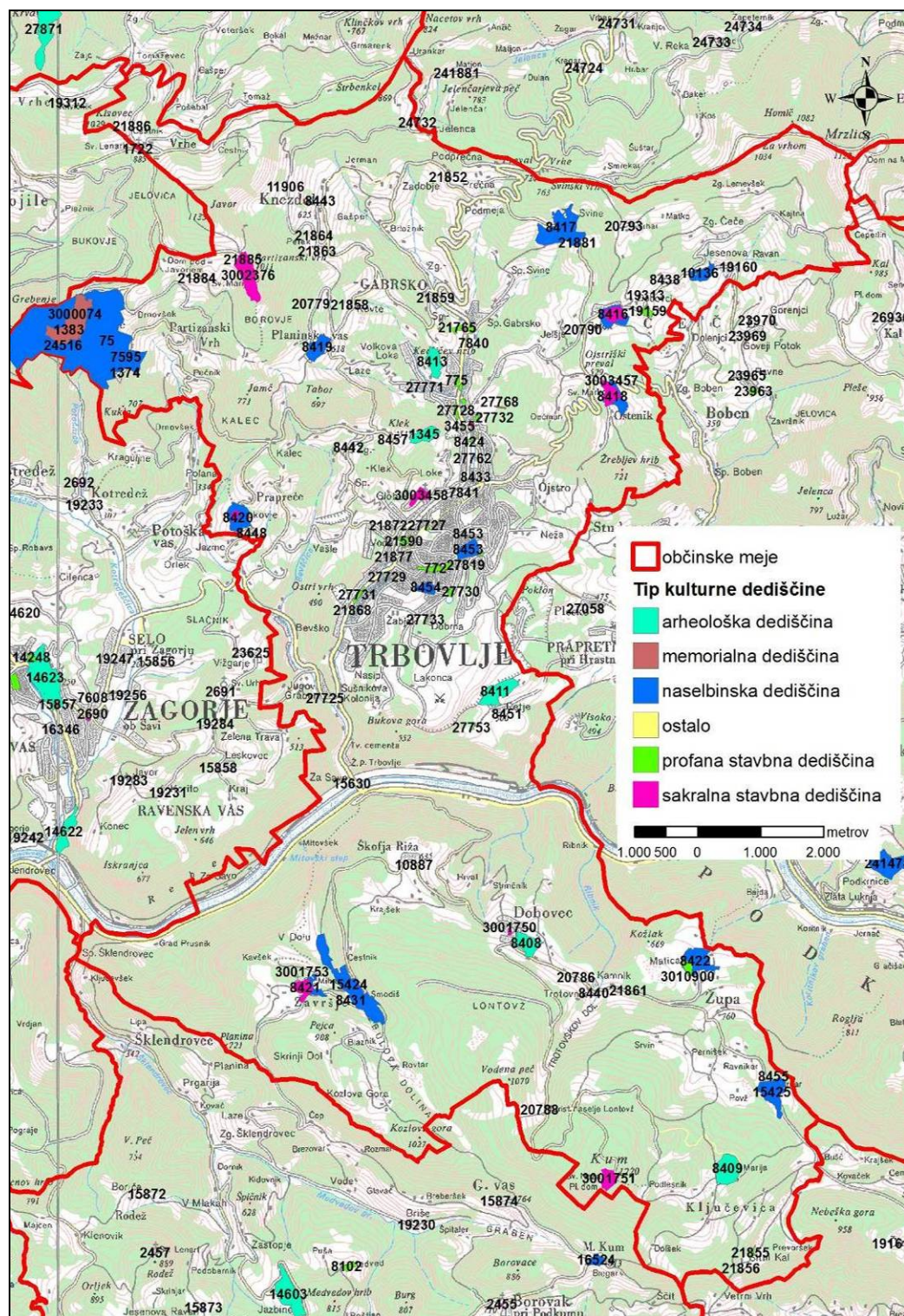
Na območju Občine Trbovlje se nahajata dve območji pričakovanih naravnih vrednot. Večino južnega dela ozemlja Občine prekrivajo **Karbonati**, prav tako se nahajajo na severnem delu Občine. V predelu med območjema karbonatov najdemo območje **Laškega zaliva** (območje geoloških pričakovanih naravnih vrednot). Gre za nahajališča miocenskih fosilov nekdanjega najzahodnejšega zaliva Tetide. Območja pričakovanih naravnih vrednot so prikazana na spodnji sliki.

Slika 6: Območje pričakovanih naravnih vrednot na območju Občine Trbovlje.

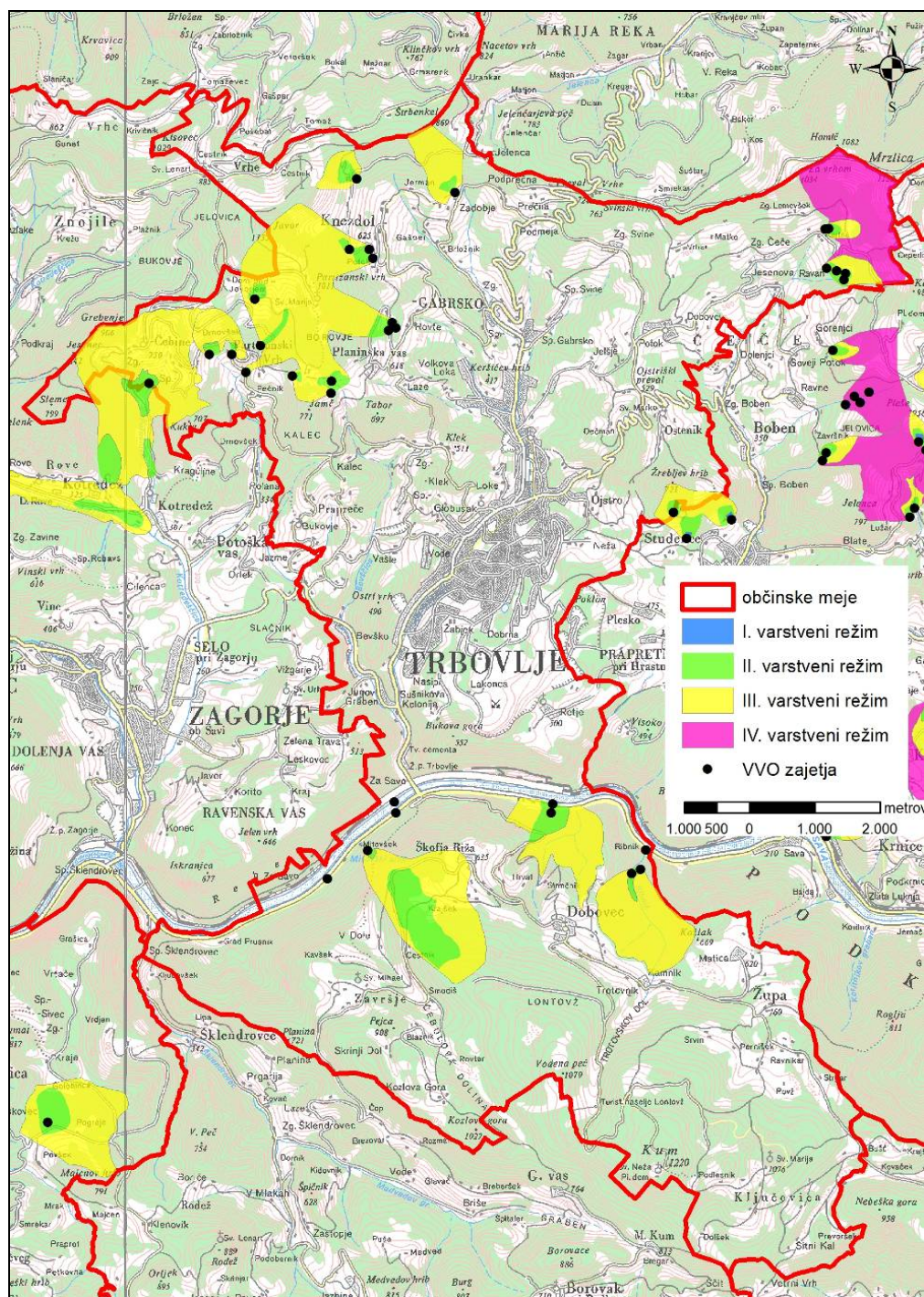
3.1.2.4 Kulturna dediščina, vodovarstvena območja in varovalni gozdovi

V Občini Trbovlje se nahaja več enot nepremične **kulturne dediščine (KD)**, ki so prikazane na spodnji sliki. Zaradi velike gostote enot na posameznih območjih niso vidne manjše enote, zato tudi niso prikazane vse evidenčne številke enot KD v Občini.

Slika 7: Prikaz različnih tipov kulturne dediščine v Občini Trbovlje.

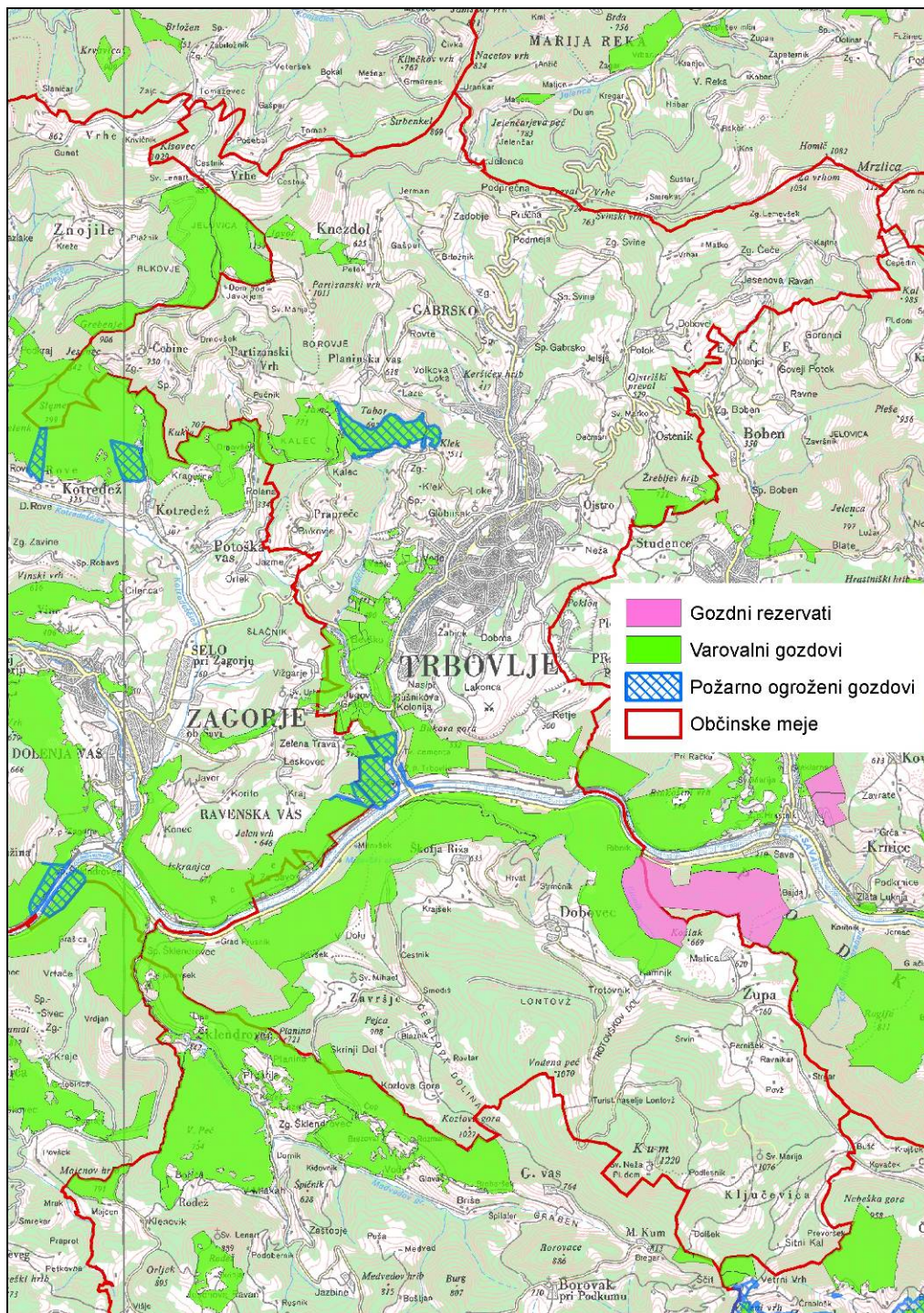
Vodovarstvena območja v Občini Trbovlje so prikazana na spodnji sliki. Večina severozahodnega ter del južnega dela Občine je v 3. varstvenem režimu. Na skrajnem severovzhodnem delu Občine se nahaja območje 4. varstvenega režima, manjše površine pa se nahajajo v 2. varstvenem režimu. Na območju Občine Trbovlje je tudi 33 zajetij.

Slika 8: Prikaz vodovarstvenih območij (vir: ARSO).

Na območju Občine Trbovlje so **varovalni gozdovi** na območju zahodno od Knezdola, na pobočjih Jamča (771 m) in Tabora (697 m), na južnem pobočju Žrebljevega hriba (721 m), na območju zahodno in jugozahodno od Trbovelj, na pobočjih na levem in desnem bregu Save ter vzhodno od naselja Dobovec. Kot **požarno ogroženi gozdovi** so razglašeni gozdovi na pobočju Tabora ter jugozahodno od Trbovelj. **Gozdni rezervat** se nahaja vzhodno od

Dobovca na pobočju Kožlaka (669 m). Varovalni gozdovi, požarno ogroženi gozdovi in gozdni rezervati so prikazani na spodnji sliki.

Slika 9: Požarno ogroženi gozdovi, varovalni gozdovi in gozdni rezervat na območju Občine Trbovlje (vir: ZGS).

3.2 VARSTVENI CILJI VAROVANIH OBMOČIJ IN DEJAVNIKI, KI PRISPEVAJO K OHRANITVENI VREDNOSTI OBMOČJA

3.2.1 Splošni cilji varstva narave, varovanih območij in območij s posebnim varstvenim statusom

Tabela 13: Splošni cilji varstva narave povzeti po mednarodnih in nacionalnih programih in strategijah

Strategija/Program	Cilji
Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (ReNPVO) (Ur. l. RS, št. 02/06)	<p>Ohranjanje visoke stopnje biotske raznovrstnosti in zaustavitev upadanja biotske raznovrstnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranitev oziroma doseganje ugodnega stanja ogroženih vrst in habitatnih tipov, - ohranitev oziroma doseganje ugodnega stanja (obsega in kvalitete) habitatov vrst in habitatnih tipov, za katere so opredeljena območja, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti (ekološko pomembnih območij, območij Natura 2000, Ramsarskih lokalitet), - učinkovito in usklajeno ohranjanje narave v zavarovanih območjih z upravljavskimi načrti in drugimi ukrepi, - dvig standarda vseh ravnanj z živalmi prostoživečih vrst, - zagotovitev trajnostne rabe sestavin biotske raznovrstnosti ter sonaravno poseganje v naravo. <p>Ohranjanje ugodnega stanja ogroženih vrst velikih zveri in zmanjševanje konfliktov.</p> <p>Ohranjanje čim bolj naravne sestave biocenoze (Nadzor in preprečevanje vnosa katerih-koli tujerodnih vrst bo bistveno zmanjšalo širjenje invazivnih tujerodnih vrst oziroma preprečevalo nova naseljevanja).</p> <p>Ohranjanje naravnih vrednot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohranitev lastnosti, zaradi katerih so deli narave opredeljeni za naravno vrednoto določene zvrsti ter v največji možni meri tudi vseh drugih lastnosti, - Obnovitev poškodovanih oziroma uničenih naravnih vrednot, - Zagotovitev rabe naravnih vrednot na način, ki jih ne ogroža, - Zagotovitev ex-situ varstva naravnih vrednot, katerih ohranjanje v naravi, na mestu nahajališča ni možno.
Strategija ohranjanja biotske raznovrstnosti v Sloveniji (MOP, 2002)	<p>Ohranjanje biotske raznovrstnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje ekosistemov skozi ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov - ohranjanje tradicionalne ekstenzivne rabe prostora, ki ohranja visoko biotske raznovrstnost, krajinsko pestrost in kulturno identiteto krajine, - ohranitev ugodnega stanja vseh domorodnih živalskih in rastlinskih vrst (in njihovih habitatov) ter genomov (in genov), s posebnim poudarkom na kvalifikacijskih vrstah, - preprečitev drobljenja populacij in povezovanje nekoč povezanih populacij za ohranjanje pretoka genov, - Trajnostna raba sestavin biotske raznovrstnosti
Strategija prostorskega razvoja Slovenije (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS), Ur. l. RS, št. 76/2004)	<p>Ohranjanje narave:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spodbujanje ohranjanja biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in naravnih procesov kot bistvenih sestavin kakovostnega naravnega okolja. - Zagotavljanje ustreznih vključitve biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot v gospodarjenje z naravnimi viri in prostorom. - Vzpostavitev omrežja posebnih varstvenih območij in zavarovanih območij.
A European Union Strategy for Sustainable Development (Council of the EU, 2006)	<ul style="list-style-type: none"> - Zaustaviti upad biotske raznovrstnosti do leta 2010 in prispevati k bistvenemu zmanjšanju upada biotske raznovrstnosti na svetovni ravni.
Pan – European Biological and Landscape Diversity Strategy	<ul style="list-style-type: none"> - Ohranitev, razširitev in obnova ključnih ekosistemov, habitatov, vrst in krajinskih prvin, - Vzpostavitev in razširitev panevropske ekološke mreže - Zmanjšanje ali odstranitev groženj evropski biološki in pokrajinski raznovrstnosti skozi trajnostni razvoj

	- Vključevanje najširše javnosti v ohranjanje biološke in krajinske raznovrstnosti na vseh nivojih.
Prostorski akt	Cilji OPN
Dopolnjen osnutek OPN Občine Trbovlje	<p>Cilji na področju turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohranjanje naravne in kulturne dediščine, zlasti etnološke in tehnične rudarske dediščine, z ustanavljanjem muzejev na prostem (Gvido) in poti rudarske dediščine, ohranjevanjem posameznih stanovanjskih enot v njihovi prvotni obliki in prikazom nekdanjega rudarskega življenja (Njiva, Občinska kolonija). <p>Cilji na področju stanovanj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaradi velike stopnje urbaniziranosti mora Občina posebno pozornost posvetiti sistemu javnih zelenih površin, ki jih je potrebno zagotoviti tako v obsegu krajinskih parkov (Kum, Mrzlica), ožjih rekreacijskih območjih (Sveta planina, Medvednica), mestnih parkov v mestu Trbovlje in manjših zelenih sistemov v drugih naseljih, kakor tudi v povezanem mikro omrežju javnih zelenih površin (otroška igrišča, ureditev manjših trgov, ipd.).

3.2.2 Cilji varstva za Natura 2000 območja

Cilj *Direktive o habitatih* je prispevati k **zagotavljanju biotske raznovrstnosti z ohranjanjem naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst** na evropskem ozemlju držav članic. Ukrepi, sprejeti na podlagi te direktive, so namenjeni **vzdrževanju ali obnovitvi ugodnega stanja ohranjenosti naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst** v interesu Skupnosti.

V skladu s prvim odstavkom šestega člena Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur.l. RS 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12) se na osnovi ekoloških potreb posameznih vrst in habitatnih tipov, zaradi katerih je Natura območje opredeljeno, določijo varstveni cilji na Natura območjih z namenom ohraniti, vzdrževati ali izboljšati obstoječe lastnosti nežive in žive narave, ki prispevajo k ugodnemu stanju rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov. Če je na Natura območju prisotnih več habitatov vrst ali habitatnih tipov, zaradi katerih je Natura območje opredeljeno, se upoštevajo med seboj usklajeni varstveni cilji.

Varstvene cilje za posamezno vrsto in habitatni tip določa Program upravljanja območij Natura 2000 (MOP 2007), v prilogi 4.2. omenjenega programa.

V nadaljevanju so našteje kvalifikacijske vrste in kvalifikacijski habitatni tipi, varstveni cilji za posamezno vrsto in habitatni tip ter dejavniki, ki prispevajo k ohranitvi območja.

Tabela 14: Varstveni cilji in dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja Natura 2000 SAC Mrzlica.

Slovensko ime	Znanstveno ime	Cilj	Dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja
travniški postavnež	<i>Euphydrys aurinia</i>	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata travniškega postavneža.	Ob upoštevanju ekoloških značilnosti kvalifikacijskih vrst izpostavljam naslednje dejavnike, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja: <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje ekstenzivnih travnikov na območju Mrzlice, - omejena uporaba biocidov in gnojenja na širšem območju, - strukturno in vrstno pestra vegetacija gozdnega roba, - raznodobna gozdna struktura, - ohranjanje jas in travnatih površin v gozdnih sestojih, - sonaravna raba gozdov, - ohranjanje mozaične pokrajine gozdnih površin, grmičevja in travnikov, - v gozdovih se pušča vsaj 3% odmrle in odmirajoče biomase, predvsem odraslega drevja.
Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))		Ohranjanje ekoloških značilnosti in drevesne sestave HT 91K0.	
Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk)		Ohranjanje ekoloških značilnosti HT (6210*).	

Tabela 15: Varstveni cilji in dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja Natura 2000 SAC Kum.

Slovensko ime	Znanstveno ime	Cilj	Dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja
travniški postavnež	<i>Euphydrys aurinia</i>	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata travniškega postavneža.	Ob upoštevanju ekoloških značilnosti kvalifikacijskih vrst izpostavljam naslednje dejavnike, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja: <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje ekstenzivnih travnikov na območju Kuma, - omejena uporaba biocidov in gnojenja na širšem območju, - strukturno in vrstno pestra vegetacija gozdnega roba, - raznodobna gozdna struktura, - ohranjanje jas in travnatih površin v gozdnih sestojih in okrog naselij, - sonaravna raba gozdov, predvsem listnatih in mešanih gozdov, - ohranjanje mozaične pokrajine gozdnih površin, grmičevja in travnikov, - v gozdovih se pušča vsaj 3% odmrle in odmirajoče biomase, predvsem odraslega drevja, od celotne lesne zaloge oz. se pri sečnji listavcev pušča najvišje možne panje, - ohranjanje gozdne površine in grmičevja, še posebej sklenjene mejice ali obrežno lesno vegetacijo v radiju vsaj 500 m okoli znanih kottišč malega podkovnjaka.
mali podkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata malega podkovnjaka in zagotavljanje miru na prezimovališčih netopirjev. Ohranjanje pomembnih struktur prehranjevalnega habitata malega podkovnjaka.	
alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata alpskega kozlička.	
močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata močvirskega krešiča.	
navadna obročnica	<i>Adenophora liliifolia</i>	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata navadne obročnice.	
Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisio janunsis-Pinetum</i>)		Ohranjanje značilne drevesne sestave HT 91R0.	
Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih		Ohranjanje značilne drevesne sestave HT 9180.	
Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))		Ohranjanje značilne drevesne sestave HT 91K0.	
Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk)		Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	
Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)		Ohranjanje značilne drevesne sestave HT 9110.	

Tabela 16: Varstveni cilji in dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja Natura 2000 SPA Ostenja Posavskega hribovja.

Slovensko ime	Znanstveno ime	Cilj	Dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja
planinski orel	<i>Aquila chrysaetos</i>	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata planinskega orla. Zagotavljanje uspešnega gnezdenja planinskega orla na območju.	Ob upoštevanju ekoloških značilnosti kvalifikacijskih vrst izpostavljammo naslednje dejavnike, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja: <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje nedostopnosti skalnatih sten na območju Ostenj Posavskega hribovja, - omejena uporaba biocidov in gnojenja na širšem območju, - prepoved športnega plezanja v gnezditvenem obdobju, - prepoved jadralskega padalstva v gnezditvenem obdobju, - ohranjanje jas in travnatih površin v gozdnih sestojih, - sonaravna raba gozdov, predvsem listnatih in mešanih gozdov, - ohranjanje mozaične pokrajine gozdnih površin, grmičevja in travnikov.
sokol selec	<i>Falco peregrinus</i>	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata sokola selca. Zagotavljanje uspešnega gnezdenja sokola selca na območju.	

3.3 POVZETEK VELJAVNIH PRAVNIH REŽIMOV NA VAROVANIH OBMOČJIH ALI NJIHOVIH DELIH, PODATKI O PRIDOBITVI NARAVOVARSTVENIH SMERNIC OZIROMA STROKOVNIH PODLAGAH IN STOPNJA UPOŠTEVANJA SMERNIC

3.3.1 Pravni režimi in varstvene usmeritve

3.3.1.1 Zavarovana območja

Krajinski park (71. člen ZON): krajinski park je območje s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost. Z aktom o zavarovanju se določijo podrobnejša pravila ravnanja na območju krajinskega parka.

Vsa zavarovana območja na območju Občine Trbovlje so zavarovana z **Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje** (Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96, 14/06, 35/08), v nadaljevanju Odlok...

Krajinski parki (*Kum, Mrzlica*)

To so lahko območja kultivirane narave, ki združujejo značilno krajino s sestavinami naravne in kulturne dediščine in so namenjena predvsem rekreaciji in ohranitvi značilne pokrajine, kakor tudi območja v ekstremnejših klimatskih in geomorfoloških razmerah, ter v visokogorski in alpski vegetacijski stopnji. Namenjeni so vzdrževanju in krepitvi naravnega ravnotežja in ohranjanju spomina na pomembne dogodke in osebnosti (4. člen Odloka...).

Varstveni režim za krajinske parke (4. člen Odloka...):

Na celotnem območju krajinskih parkov, ki sodita po svoji kvaliteti pod tretjo režimsko varstveno stopnjo, je prepovedano:

- gozdarsko izkoriščanje brez omejitev,
- sekati na golo,
- graditi večje vodne zbiralnike za energetske namene,
- graditi katerekoli industrijske objekte,
- izkoriščati rudna bogastva,
- graditi večja urbana naselja, počitniške hišice in naselja počitniških hišic,
- graditi večja turistična središča,
- urejanje večjih površin za šport,
- postavljanje reklamnih tabel in svetlobnih napisov,
- razgaljanje površin pokritih z vegetacijo,
- odpirati odprta odlagališča odpadkov,
- onesnaževanje zraka z dimom in plini,
- onesnaževanje voda do I. kakovostnega razreda,
- povzročanje hrupa, eksplozije in vibracije,
- raba biocidov v večjem obsegu,
- naseljevanje tujih rastlinskih in živalskih vrst v prosto naravo.

Izjemoma je možno opravljati sledeče posege, vendar le po predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo narave (4. člen Odloka...):

- delati preseke v gozdu,
- spreminjati kulture zaradi intenzivnejše izrabe,
- kmetijska melioracijska dela,

- graditi vodne zbiralnike za pitno vodo,
- graditi zadrževalnike za hudournu vodo,
- graditi javne ceste za avtomobilski promet,
- graditi gozdne ceste z omejenim prometom,
- graditi parkirišča,
- graditi tovarne žičnice,
- graditi gostišča s prenočišči s cestnim dostopom,
- graditi prostore za taborjenje s cestnim dostopom,
- graditi žičnice,
- postavljati žične vode (električne, telefonske, daljnovodi),
- postavljanje ograj in ovir.

Naravni spomeniki (*Lipe na Sveti planini, Bukev blizu cerkve sv. Lenarta, Lipe pri cerkvi sv. Lenarta, Bela Peč, Bodika pri Rihtarju, Bodika pri kapeli v Čečah, Kostanjev drevored na trgu F. Fakina, Veliki jesen ob cerkvi sv. Martina, Skalni možje na Taboru, Izvir Mitovščice, Mitovski slap, Završki čeren, Turkov prepad, Skalna pečina pod Završjem, Soteska Ribnika, Golica krednih kamenin, Greben Krvava Peč-Planina, Lipa na trgu F. Fakina 19, Brzice na Savi pri Prusniku, Šklendrovec, Čebulova dolina*)

To so posamezni objekti, skupine objektov ali manjše površine, žive ali nežive narave, ki se oblikujejo s posebnimi znanstveno, kulturno ali estetsko zanimivimi oblikami, vsebino ali dimenzijami, z lego, redkostjo ali predstavljajo vzorčne primere splošno razširjenega naravnega pojava (5. člen Odloka...).

Delijo se na (5. člen Odloka...):

- površinske geomorfomološke spomenike
- podzemeljske geomorfološke spomenike
- hidrološke naravne spomenike
- dendrološke naravne spomenike
- geološko paleontološke naravne spomenike

Površinski geomorfološki spomeniki (*Skalni možje na Taboru, Skalna pečina pod Završjem, Završki čeren, Bela peč, Greben Krvava peč – Planina, Čebulova dolina, Soteska Ribnik, Brzice na Savi pri Prusniku*).

Takšne oblike narave nastanejo zaradi preperevanja in denudacije (melišča, sklani možje, struktura tal) rečne erozije (soteske, meandri, naravni mostovi, erozijski osamelci) ledeniška delovanja (bloki, morenski nasipi, ledeniške doline) delovanja morja (klifi, spodmoli, čeri morske terase, zalivi), površinskega kraškega delovanja (vrtače, kraške doline) (5. člen Odloka...).

Varstveni režim za površinske geomorfološke spomenike (VR 2) (6. člen Odloka...).

Praviloma naj bi bil prepovedan vsak poseg, ki bi razvrednotil, poškodoval ali uničil spomenik in prizadel njegovo svojevrstnost, kar zlasti velja za:

- gradbena dela, odkopavanje ali zasipanje terena na ožjem območju naravnega spomenika,
- graditev vseh vrst stavb na ožjem območju spomenika,
- postavljanje ali polaganje površinskih energetskega vodov,
- kopanje ali gospodarsko izkoriščanje rudnin,
- odlaganje odpadkov na ožjem ali širšem območju spomenika,
- povzročanje vibracij ali eksplozij na ožjem in širšem območju,
- postavljanje reklamnih in drugih tabel, znamenj ali svetlobnih napisov na ožjem območju spomenika,
- zakrivanje ali kvarjenje značilnih razgledov na spomenik z novimi stavbami, ograjami, antenami, z žičnimi vodi...,
- urjenje ekskluzivnih športnikov, ki bi poškodovali spomenik.

Izjemoma in po predhodnem soglasju pristojne varstvene službe bi bilo mogoče:

- Urediti naravni spomenik za obisk javnosti in ga primerno označiti zaradi boljše predstavitve spomenika,
- posegati v vegetacijo zaradi boljše predstavitve spomenika,
- postavljati spominske obeležje na ožjem območju spomenika.

Podzemeljski geomorfološki spomeniki (*Turkov prepad, Izvir Mitovščice*)

To so kraške jame in brezna naravnega nastanka, ki niso posledica delovanja in izkoriščanja rudnika premoga. Na območju trboveljske občine je takih naravnih znamenitosti malo, vendar obstaja verjetnost, da je teh podzemeljskih pojavov več, le da so vhodi vanje premajhni ali zasuti in jih doslej ni bilo mogoče opaziti. Največja možnost novih odkritij podzemeljskih prostorov je na področju predlaganih krajinskih parkov Kum in Mrzlica (7. člen Odloka...).

Varstveni režim za podzemeljske geomorfološke spomenike (VR 3) (7. člen Odloka...).

Praviloma naj bi bilo prepovedano:

- uničevati, poškodovati ali odstranjevati sigaste tvorbe v jamah in brezni,
- vse vrste gradenj na ožjem območju naravnega spomenika,
- zemeljska dela v ožjem območju ali na površju nad jamo oz. breznom,
- spreminjati vegetacijsko odejo na površju,
- odlagati tekoče ali trdne odpadke v jame in brezna ali na površje,
- povzročati vibracije ali eksplozije na ožjem ali širšem območju naravnega spomenika,
- zakrivati ali posegati v estetsko podobo okolice vhoda v jamo ali brezno s postavljanjem stavb, ograj, drogov, anten, z žičnimi vodi, sekanje drevja,
- onesnažiti vode, ki ponikajo v jame,
- lov ter nabiranje jamske favne in flore v neznanstvene namene,
- obiskovati jame in brezna, ki niso urejene za turistični ogled, če gre za neznanstvene namene.

Izjemoma in s predhodnim soglasjem pristojne varnostne službe bi bilo mogoče:

- urediti naravni spomenik za obisk javnosti in ga primerno označiti zaradi boljše predstavitve spomenika,
- postavljati ali polagati površinske energetske vode na površini nad jamami ali brezni,
- znanstveno raziskovanje jam in brezen,
- lov in nabiranje favne ter flore za znanstvene ali študijske namene.

Hidrološki naravni spomeniki (*Mitovski slap, Šklendrovec*)

To so različni naravni objekti, ki so nastali ob delovanju vode in same vodne mase (slapovi, brzice, reke, potoki). V trboveljski občini je precej vodnih objektov, vendar so na žalost močno onesnaženi ali na drugačne načine uničeni (8. člen Odloka...).

Varstveni režim za hidrološke spomenike (VR 4) (8. člen Odloka...).

Praviloma naj bi bilo prepovedano:

- kakorkoli onesnaževati vodo in spreminjati njeno sestavo, hidroenergetsko izkoriščanje,
- spreminjati naravno temperaturo vode,
- spreminjati vodni režim,
- večja regulacijska gradbena dela,
- graditi stavbe vseh vrst na bregu ali v neposredni bližini,
- omejevati dostop do vode, v kolikor ne gre za varnostne naprave ali za zaščito obdelovalnih površin v bližini,
- odlagati ali odmetavati odpadke vseh vrst v strugo, na breg ali v neposredno bližino vode.

Izjemoma in po predhodnem soglasju pristojne varnostne službe bi bilo mogoče:

- graditi poti, mostove in infrastrukturne objekte na ožjem območju hidrološkega objekta,

- posegati v obrežno vegetacijo,
- vnašati (uvajati) nove živalske ali rastlinske vrste v vodo ali na obrežje.

Dendrološki naravni spomeniki (*Lipe pri cerkvi sv. Lenarta, Lipa na Sveti planini, Lipa na trgu F. Fakina, Veliki jesen ob cerkvi sv. Martina, Bodika pri Rihtarju, Bodika pri kapeli v Čečah, Bukev blizu cerkve sv. Lenarta, Kostanjev drevored na trgu Franca Fakina*) (9. člen Odloka...)

Varstveni režim za dendrološke naravne spomenike (VR 6) (9. člen Odloka...)

Praviloma naj bi bilo prepovedano:

- sekati, obsekovati, lomiti oz. drugače nasilno uničiti ali poškodovati drevesa, njihova debela, korenine in veje,
- spreminjati rastiščne pogoje,
- spreminjati obstoječo osončenost dreves in rastišča,
- obešati ali postavljati tuja telesa na deblo, korenine ali veje,
- zgraditi večje stalne objekte ali zgradbe na območju neposrednega rastišča.

Izjemoma in po predhodnem soglasju pristojne varnostne službe bi bilo možno:

- spreminjati značaj podlage neposrednega rastišča,
- izvajati sanitarne ukrepe,
- postavljati manjše občasne objekte na območju neposrednega rastišča,
- postavljati manjše stalne objekte,
- nabirati cvetove ali plodove oz. semena,
- znanstveno raziskovalno poseganje, ki lahko vpliva na biološko stanje drevesa.

Varstveni režim za drevorede (VR 9) (9. člen Odloka...)

Praviloma naj bi bilo prepovedano:

- uničevati ali poškodovati drevje,
- spreminjati oblikovno zasnovo drevoreda,
- spreminjati ekološke pogoje, ki so potrebni za razvoj in obstoj drevja,
- izvajati takšna gradbena dela, ki lahko prizadenejo posamezna drevesa ali drevored.

Izjemoma in po predhodnem soglasju pristojne varnostne službe bi bilo mogoče:

- izvajati dela (rekonstrukcija ceste...), ki lahko vplivajo na drevored,
- prečkati žične in druge cevne vode.

Geološko paleontološki naravni spomeniki (*Golica krednih kamenin*)

To so različne geološke formacije: geološki profili (naravnega ali umetnega nastanka), stiki različnih kamenin, golice (relativno ali absolutno) redkih kamenin, diskordance, nahajališča redkih mineralov, nahajališča redkih ali značilnih fosilov, geološke strukture (gube, prelomi, narivi, tektonski drsi), nahajališča palinoloških profilov (10. člen Odloka...).

Varstveni režim za geološko – paleontološke in mineraloške – petrografske spomenike (VR 1) (10. člen Odloka...)

Praviloma naj bi bilo prepovedano:

- odkopavati, lomiti ali razbijati kamnine oz. kamenine na ožjem območju geološko paleontološkega spomenika,
- gospodarsko izkoriščati (odvzemati) kamnine, ki so predmet varstva (n.pr. širjenje kamnoloma, peskokopa, ipd).
- zemeljska dela (n.pr. izravnavanje, poglobljanje terena), ki posredno ali neposredno prizadevajo geološko – paleontološki ali mineraloško – petrografski spomenik,
- gradnje vseh vrst (stavbe, infrastrukturni objekt,...) na ožjem območju geološko paleontološkega ali mineraloško – petrografškega spomenika,
- zasipavati geološke profile ali golice,
- minirati ali povzročati vibracije, ki lahko poškodujejo geološko – paleontološki ali mineraloško - petrografski spomenik.

Izjemoma in po predhodnem soglasju pristojne varstvene službe bi bilo mogoče:

- urediti geološko – paleontološki ali mineraloško – petrografski spomenik za obisk javnosti (npr. zgraditi poti za obiskovalce, razgledišča ali počivališča, obdelati ali predstaviti značilne geološke profile ali okamenine, postaviti table z obvestili...),
- jemati vzorce in primerke kamnin ali okamnin za znanstveno raziskovalne in kulturno vzgojne potrebe.

3.3.1.2 Posebna varstvena območja Natura 2000

Posebna varstvena območja določa Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur.l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12).

Splošne varstvene usmeritve:

Na Natura 2000 območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši. Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezno kvalifikacijsko vrsto in habitatne tipe so navedene v poglavju 3.2.2 v tabelah.

3.3.1.3 Naravne vrednote

Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02, 67/03,) določa zvrsti naravnih vrednot, način opredeljevanja naravnih vrednot po zvrsteh, podrobnejše kriterije za razvrstitev

naravnih vrednot na naravne vrednote državnega ali lokalnega pomena, varstvene in razvojne usmeritve ter druga pravila ravnanja za varstvo naravnih vrednot.

Varstvene usmeritve za varstvo naravne vrednote so usmeritve za posege in dejavnosti človeka na naravni vrednoti in na območju, ki je z naravno vrednoto vidno ali funkcionalno povezano (v nadaljnjem besedilu: območje vpliva na naravno vrednoto), z namenom, da se naravna vrednota ohranja. (4. člen uredbe).

Posegi in dejavnosti na naravni vrednoti

(1) Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti.

(2) Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

– na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

– na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.– na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.– na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.– na krajinski vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjšuje krajinska pestrost ter da se ne uniči, poškoduje ali bistveno spremeni lastnosti krajinskih elementov ter njihove razporeditve v prostoru.

– na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine. (5. člen).

Posegi in dejavnosti na območju vpliva na naravno vrednoto

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto ali uničenja naravne vrednote.

Za potrebe priprave prostorskih aktov se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

– za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,

– za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,

– za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem vplivi posegov in dejavnosti človeka lahko ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali. (6. člen).

Podrobnejše varstvene in razvojne usmeritve za naravne vrednote so določene v prilogi 4 Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09) in so navedene v nadaljevanju, skupaj z naravnimi vrednotami (v oklepaju), za katere veljajo.

1. Površinske geomorfološke naravne vrednote (*Čebulova dolina, Završje - skalna pečina, Krvava peč - Planina – greben, Bela peč, Tabor - skalni možje, Mitovski slap, Ribnik – soteska, Završki čeren, Kum, Kozlova gora - nahajališče fosilov*)

1.1. Na naravni vrednoti

1. Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

2. Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

3. Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.

4. Pridobivanje in raziskovanje mineralnih surovin na naravni vrednoti je možno v takšnem obsegu in na način, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je tak del narave opredeljen za naravno vrednoto. Sanacija območij, na katerih so se pridobivale mineralne surovine, se izvaja tako, da se v čim večji možni meri ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Naravno vrednoto se ohranja vidno in dostopno.

5. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

6. Vzorce kamnin se jemlje na tak način, da se bistveno ne spremenijo fizične lastnosti naravne vrednote ter da se ne ogrozi stabilnosti naravne vrednote.

7. Na naravni vrednoti se izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrdjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim) ter da zaradi prisotnosti ljudi (velike množice) ni motena vidna podoba naravne vrednote in onemogočeno njeno doživljanje. Obiskovalci naravne vrednote naj se gibajo po poteh, če so le-te za ta namen urejene.

8. Naravno vrednoto se uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote ter, da je vidna podoba naravne vrednote čim manj spremenjena. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitve ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

9. Vegetacijo na naravni vrednoti se lahko odstrani v primeru, da se s tem omogoči dostop, izboljša vidnost ali prepreči vpliv rastlinstva na vrednoto.

1.2. Na območju vpliva na naravno vrednoto

1. Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.

2. Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote (*Jama Mitošice, Krajškova luknja, Turkov prepad*)

2.1. Na naravni vrednoti

1. Sigastih tvorb in drugega jamskega inventarja se ne poškoduje, uničuje, odstranjuje, odnaša.

2. Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo se ne onesnažuje.

3. Sten, stropa in tal se fizično ne spreminja, razen, če je to nujno potrebno zaradi raziskovanja jam ali znanstvenoraziskovalnega dela; v tem primeru se vrta, koplje, zasipava in podobno, tako da se ne uničuje sigastih tvorb ter drugega pomembnega jamskega inventarja.

4. V jamah se praviloma ne gradi objektov ali namešča naprav, v primeru ureditve jame za ogledovanje in obiskovanje ter v primeru potreb za znanstveno-raziskovalno delo, pa se jih gradi oziroma namešča tako, da se ne poškoduje sigastih tvorb ter drugega jamskega inventarja.

5. Jame in brezna oziroma njihove dele se osvetljuje le toliko, kolikor je minimalno potrebno za obisk ljudi, znanstvenoraziskovalno delo ali jamarstvo. Osvetljuje se na način, ki algam čim bolj onemogoča rast. Ne sveti se s svetili na odprt plamen, ki sajijo in segrevajo prostor.

6. Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.

7. V jamah in brezni se ne kuri ognja, razen pri uporabi acetilenskih in drugih plinskih svetil.

8. Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaža v jamo in se jih ne izliva v jami.

9. Vzorce kamnin, mineralov in fosilov se jemlje le zaradi znanstveno-raziskovalnega razloga, na tak način, da se ne spremenijo fizikalne lastnosti naravne vrednote ali njenega dela.

10. Jamske sedimente, ki se jih odkopava in prekopava zaradi znanstveno-raziskovalnega dela, se po končanih raziskavah razporedi tako, da je stanje čim bolj približano prvotnemu.

11. Jame in brezna se obiskuje tako, da se jih s fizično aktivnostjo ne poškoduje.

12. Jame in brezna se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se ne spremenijo fizične in funkcionalne lastnosti naravne vrednote, da se ne ogrozi stabilnost delov naravne vrednote ter da je vidna podoba naravne vrednote in okolice čim manj spremenjena.

13. V jamo se ne vnaša organskih snovi (človeška hrana, iztrebki, les in drug organski material).

2.2. Na območju vpliva na naravno vrednoto

2.2.1. V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

1. Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.

2. Odpadkov se ne odlaga.

3. Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.

4. Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.

5. Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.

6. Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.

7. V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklima v jamskem vhodu in jami.

2.2.2. Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

1. Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.

2. Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzročajo.

3. Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicujoče vode.

4. Odpadkov se ne odlaga.

5. Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

6. Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.

7. Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

3. Geološke naravne vrednote (*Trbovlje - nahajališče markazita, Ojstro - nahajališče fosilov, Mitovski slap, Kozlova gora - nahajališče fosilov*)

3.1. Na naravni vrednoti

1. Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

2. Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje, nasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

3. Pridobivanje mineralnih surovin in raziskovanje pred njihovim pridobivanjem se na naravni vrednoti izvaja tako in v takšnem obsegu, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.

4. Pri pridobivanju mineralnih surovin, raziskovanju ali sanaciji območij pridobivanja mineralnih surovin se opravi občasen naravovarstveni nadzor z namenom pravočasnega odkritja novih kvalitet naravne vrednote. V primeru, ko se zaradi neodložljivega posega, predvideva poškodovanje ali uničenje naravne vrednote in ni mogoče zagotoviti njenega in-situ varstva, se ustrezno dokumentira in za fizično prestavljive naravne vrednote izvede ukrepe ex-situ varstva.

5. Sanacija območij, na katerih so se pridobivale mineralne surovine, se izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Naravno vrednoto se ohranja vidno in dostopno.

6. Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.

7. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se na naravni vrednoti ne odlaga in ne skladišči.

8. Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrni lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Izjemoma se to lahko izvaja v ohranitvene namene, če na nahajališču ni mogoče zagotoviti učinkovitega varstva.

9. Naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote ter da je vidna podoba naravne vrednote čim manj spremenjena. Naravno vrednoto ali njen del, ki je

posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje. Obiskovalce se usmerja na določene poti. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

10. Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

3.2. Na območju vpliva na naravno vrednoto

1. Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.

4. Hidrološke naravne vrednote (*Šklendrovec, Mitovščica – izvir, Mitovski slap, Ribnik - soteska*)

4.1. Na naravni vrednoti

1. Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

2. Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.

3. Urejanje voda se izvaja sonaravno, tako da se v največji možni meri ohranjajo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

4. Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.

5. Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.

6. V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

7. Prod, pesek, mivka se z obrežja, prodišč, dna struge odvzema v količini in na način, da se ne spremenijo ali bistveno ne spremenijo funkcionalne in vidne lastnosti naravne vrednote.

8. Rekreatijske in športne aktivnosti se izvaja tako, da se naravne vrednote ne poškoduje in da se ne spremeni njenih lastnosti.

9. Naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, mostov, galerij, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se ne spremenijo lastnosti naravne vrednote ter da je vidna podoba naravne vrednote čim manj spremenjena.

4.2. Na območju vpliva na naravno vrednoto

1. Na območje vpliva na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov, če za to obstojijo druge prostorske možnosti; v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti, se odpadke odlaga le tako, da je onemogočeno odtekanje odcednih vod na naravno vrednoto.

2. Gradnja objektov in nameščanje naprav za različne namene (hidroenergetske, vodnogospodarske, rekreacijske, turistične in druge) se izvaja tako, da objekti in naprave zlasti ne povzročijo spremembe ali bistvene spremembe kakovosti in količine vode, hitrosti pretoka, prostorske in časovne razporeditve voda, smeri toka oziroma morskih tokov na naravni vrednoti. Na območju vpliva na slap, slapišče ali korita se vodnega režima ne spreminja.

5. Botanične naravne vrednote (*Mrzlica, Planina - rastišče dlakavega sleča*)

5.1. Na naravni vrednoti

1. Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitvev, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

2. Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, preoravanjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.

3. Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.

4. Zraka se ne onesnažuje s prahom, aerosoli ali strupenimi plini, tako da se rastlin ne poškoduje in da se ne slabšajo možnosti za rast.

5. Rastlin se ne požiga.

6. Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih vrst.

7. Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin. Preprečuje se naravno sukcesivno zaraščanje rastišč, če je to strokovno utemeljeno.

8. Na naravni vrednoti, kjer se rastišče vzdržuje s tradicionalno kmetijsko rabo, se upošteva zlasti naslednje usmeritve: način in količina gnojenja se ne spreminjata glede na tradicionalen način gnojenja, na rastišča se ne vnaša mineralnih gnojil, pri času košnje se upošteva življenjski cikel rastlin, po možnosti se kosi po semenitvi, intenzivnosti paše se ne povečuje nad tradicionalno.

9. Naravno vrednoto se obiskuje na način, da se zaradi fizičnega učinka hoje ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za majhna rastišča zelo ogrožene vrste, se obiskovanje naravne vrednote lahko prostorsko omeji ali prepove.

10. Naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti, vendar na način, ki ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

5.2. Na območju vpliva na naravno vrednoto

1. Ne slabša se kvalitete površinskih, podzemnih in morskih vod, tako da se ne slabšajo življenjske razmere na rastišču.

2. Objekte in naprave se gradi oziroma namešča v takšni oddaljenosti od rastišča, da se ne spremenijo življenjske razmere na rastišču, vključno s tem, da se ne spremeni osenčenosti oziroma osončenosti rastišča.

6. Zoološke naravne vrednote (na območju Občine ni tovrstnih naravnih vrednot)

7. Ekosistemske naravne vrednote (*Javor – gozd, Matica - gozdni rezervat*)

7.1. Na naravni vrednoti

1. Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

2. Ne slabša se kvalitete površinske, podzemne in morske vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali.

3. Zrak se ne onesnažuje s prahom, aerosoli ali strupenimi plini, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali.

4. Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.

5. Na naravno vrednoto se ne vnaša gensko spremenjenih organizmov.

6. Naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti, z nadelavo poti, razgledišč, opazovališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami in opozorili, vendar tako, da se ne spremenijo lastnosti ekosistema in da je z dodatnimi ukrepi zagotovljeno, da prisotnost obiskovalcev ne bo vznemirjala živali (npr. skrite opazovalnice). Obiskovalce se usmerja na določene poti.

7. Rekreativna in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

7.2. Na območju vpliva na naravno vrednoto

1. Posege in dejavnosti ter druge aktivnosti se izvaja tako, da le-ti ne vplivajo negativno na življenjske razmere za rastline in živali na naravni vrednoti.

8. Drevesne naravne vrednote (*Trbovlje – jesen, Trbovlje – lipa, Rihtarjeva bodika, Kovačeva lipa, Medvedova lipa, Sv. Planina – lipa*)

8.1. Na naravni vrednoti

1. Vej, listov, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.

2. Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oziroma površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.

3. Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.

4. Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav. V primeru, da drugih prostorskih možnosti ni, se manjše objekte, kot so odri, kioski, spominska obeležja, vodnjaki, svetilke, klopi in podobno, postavlja v primerni oddaljenosti na način, da se ekološke razmere na rastišču ne spremenijo ter da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

5. Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

6. Znanstveno-raziskovalno poseganje ali poseganje pred sanacijo za ugotovitev stanja drevesa (jemanje lesnih izvrtkov ali vzorcev iz debla, vej, korenin) se izvaja tako, da se s posegom ne poslabša zdravstveno stanje drevesa.

7. Naravno vrednoto se lahko opremi za obisk, ogled in predstavitev javnosti z označevalnimi in pojasnjevalnimi tablami, klopami ipd., vendar le na način, da se s posegom in ogledovanjem ne poškoduje drevesa in ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

8.2. Na območju vpliva na naravno vrednoto

1. Objekte in naprave se gradi oziroma namešča v takšni oddaljenosti od drevesa oziroma njegovega rastišča, da se ne spremenijo življenjske razmere na rastišču, vključno s tem, da se ne spremeni osenčenosti oziroma osončenosti drevesa ali rastišča.

9. Oblikovane naravne vrednote (na območju Občine ni tovrstnih naravnih vrednot)

3.3.1.3.1 Območja pričakovanih naravnih vrednot

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON-a. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali dela jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

3.3.1.4 Ekološko pomembna območja (EPO)

V skladu z 32. členom ZON vlada določi ekološko pomembna območja, predpiše varstvene usmeritve za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja habitatnih tipov, rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih habitatov, ter zagotavlja varstvo ekološko pomembnih območij z ukrepi varstva naravnih vrednot na podlagi tega zakona. Varstvo ekološko pomembnih območij se zagotavlja tudi z ukrepi po drugih predpisih, ki lahko prispevajo k njihovi ohranitvi. Pravila ravnanja, varstveni režimi ali razvojne usmeritve, določene v uredbi o ekološko pomembnih območjih in v aktih, izdanih na podlagi ZON-a, se upoštevajo pri urejanju prostora in rabi naravnih dobrin.

Varstvo ekološko pomembnih območij je določeno v Uredbi o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/04). Ekološko pomembna območja so oblikovana tako, da vključujejo zlasti:

- habitate prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatne tipe, katerih ohranjanje se izvaja na podlagi ratificiranih mednarodnih pogodb oziroma je njihovo ohranjanje v interesu Evropske unije,
- habitatne tipe, ki so na ozemlju države redki, ranljivi, imajo majhno naravno območje razširjenosti ali predstavljajo za določeno biogeografsko regijo značilen habitatni tip in
- habitate rastlinskih in živalskih vrst, ki so na ozemlju Republike Slovenije ogrožene zaradi izgube ali slabšanja kvalitet habitata.

Habitatni tipi ter rastlinske in živalske vrste iz prejšnjega odstavka so določeni v predpisih o določitvi habitatnih tipov, ki se na območju Republike Slovenije prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, in v predpisih o zavarovanju rastlinskih in živalskih vrst oziroma o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši. (5. člen Uredbe).

Varstvene usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij se določajo na osnovi varstvenih ciljev za ohranjanje habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, ki so določeni v predpisih iz drugega odstavka 3. člena te uredbe ter programih, strategijah in načrtih s področja ohranjanja narave, ki sta jih sprejela Državni zbor Republike Slovenije ali Vlada Republike Slovenije.

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, skladno s predpisom, ki ureja posebna varstvena območja (območja Natura 2000), so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

3.3.2 PODATKI O PRIDOBITVI NARAVOVARSTVENIH SMERNIC

3.3.2.1 Smernice Zavoda RS za varstvo narave, OE Celje

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, OE Celje (v nadaljevanju ZRSVN) je izdelal Naravovarstvene smernice za Občinski prostorski načrt Občine Trbovlje, št. naloge: 1-III-302/3-O-09/LS, avgust 2009 (v nadaljevanju smernice za OPN). V smernicah so podane splošne varstvene usmeritve za strateški del kot tudi konkretne varstvene usmeritve za izvedbeni deli. V nadaljevanju podajamo povzetek naravovarstvenih smernic ZRSVN, OE Celje.

Splošni del

Zavarovane vrste

V skladu s 3. točko 23. člena Uredbe o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah lahko na celotnem območju Občine Trbovlje pričakujemo obstoj habitatov zavarovanih živalskih vrst – netopirjev. Pred morebitno načrtovano obnovo cerkev se preveri prisotnost netopirjev. V posebnem delu so podana priporočila, ki naj veljajo v primeru ugotovitve prisotnosti habitatov vrst.

Strateški del

Na podlagi pregleda osnutka OPN Občine Trbovlje - strateški del ZRSVN ugotavlja, da vsebina strateškega dela v pretežni meri povzema usmeritve in priporočila, ki so bile podane v strokovnem gradivu »Naravovarstvene smernice za strategijo prostorskega razvoja Občine Trbovlje« št. 1-III-110/7-O-06/LS, januar 2007, ki jih je izdal Zavod RS za varstvo narave, OE Celje.

V nadaljevanju ZRSVN podaja pripombe oz. usmeritve in priporočila za posamezne vsebinske sklope strateškega dela prostorskega načrta, ki jih osnutek OPN ni vseboval ali niso upošteevane v zadostni meri, so pa pomembne za pripravo izvedbenega dela in podrobnejših izvedbenih prostorskih načrtov.

8. člen: Cilji prostorskega razvoja

Med cilje prostorskega razvoja občine naj se ustrezno vključi področje ohranjanja narave. Zagotavljanje varstva zavarovanih območij, naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti je potrebno za uspešno doseganje ciljev prostorskega razvoja Občine Trbovlje, kajti predvsem doseganje razvojnih ciljev s področja kmetijstva, turizma in priložnostnih dejavnosti ter stanovanj, v veliki meri temelji na celostnem ohranjanju narave.

9. člen: Prioritete uresničevanja ciljev

Med prioritetenim uresničevanjem ciljev je tudi »vzpostavitev kvalitetnega turističnega območja južnega dela občine Krajinski park Kum ter na severu Krajinski park Mrzlica.« Poudariti je potrebno, da mora razvoj dejavnosti in raba prostora zagotavljati ohranjanje lastnosti zavarovanih območij in naravnih vrednot ter ohranjanje biotske raznovrstnosti na opredeljenih ekološko pomembnih območjih in območjih Natura 2000.

10. člen: Prednostna območja za razvoj dejavnosti

V točki (2) **Stanovanjska dejavnost**, naj se povzame naslednja usmeritev:

- Pri načrtovanju stanovanjskih površin na območjih, ki imajo na podlagi predpisov s področja varstva narave poseben status se upoštevajo pogoji in varstvene usmeritve za zavarovana območja, naravne vrednote in območja biotske raznovrstnosti.

18. člen: Omrežje kolesarskih poti in pešpoti ter drugih rekreacijskih poti

V poglavju naj se navede, da se bo omrežje kolesarskih poti in pešpoti na območjih ohranjanja narave načrtovalo po že obstoječih poteh ter ob upoštevanju pogojev in varstvenih usmeritev s čimer se bo zagotavljalo ohranjanje lastnosti zavarovanih območij in naravnih vrednot ter biotska raznovrstnosti.

27. člen: Javna razsvetljava

V poglavju naj se povzame usmeritev: Pri načrtovanju izgradnje in obnove omrežja javne razsvetljave naj se upoštevajo določila Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.

28. člen: Telekomunikacijska infrastruktura

Poglavje naj povzame naslednje usmeritve:

- Umeščanje vodov in objektov v prostor se na zavarovanih območjih, območjih naravnih vrednot in območjih biotske raznovrstnosti načrtuje tako, da se zagotavlja ohranjanje njihovih lastnosti. Vodi naj se praviloma izvajajo podzemno.

- Objekti, podzemni in nadzemni daljinski vodi, naj se izogibajo vidno izpostavljenim območjem. vrhovom, grebenom, izjemnim krajinam.

29. člen: Energetsko omrežje

Poglavje naj povzame naslednjo usmeritev: Zaradi preprečevanja trkov z žicami daljnovodov se pri gradnji nadzemnih vodov zagotovijo za ptice varni vodi.

32. člen: Male hidroelektrarne

Poglavje naj povzame naslednje prepovedi in usmeritve:

- Hidroenergetska raba na vodotokih, ki so zavarovani kot naravni spomenik (Izvir Mitovšice, Mitovski slap, Šklendrovec, Soteska Ribnika), je prepovedana. Na drugih vodotokih pa se mHE lahko postavijo le ob zagotavljanju ekološko sprejemljivega pretoka v strugi, ob upoštevanju že obstoječih odvzemov vode in pretoka, ki bo omogočal naravno hidrodinamiko vodotokov ter ohranjanje lastnosti zaradi katerih so vodotoki opredeljeni za naravne vrednote.

Poglavje II.7 Usmeritve za razvoj poselitve in celovito prenavo

V postopku priprave naravovarstvenih smernic so na ZRSVN-ju opravili več terenskih ogledov in preverjanj stanja ohranjenosti narave. Na območju Kuma so evidentirali več posegov za katere, na podlagi nam znanih podatkov, ni bilo pridobljeno naravovarstveno soglasje. V zvezi z že izvedenimi posegi pa na podlagi podatkov iz osnutka Občinskega prostorskega načrta občine Trbovlje

ugotavljamo, da je na teh parcelah opredeljena osnovna namenska raba kmetijsko zemljišče, oz. niso bile podane pobude za spremembo namembnosti zemljišča.

Besedilo naj smiselno povzame naslednje usmeritve:

- Poselitev naj se praviloma načrtuje v obstoječih poselitvenih območjih, ob prometnicah, ter na naravovarstveno manj občutljivih območjih (izven območij naravnih vrednot in najpomembnejših delov ekološko pomembnih območij oz. območij Natura 2000).
- Zagotovitev nastanitvenih kapacitet (stanovanja, počitniški objekti) na območjih z naravnimi kakovostmi naj se prednostno zagotavlja v okviru obstoječega stavbnega fonda z možnostjo navezave na ohranjanje kvalitetne kulturne dediščine.
- Gradnja novih objektov naj se načrtuje tako, da se ne povzroča fragmentacije naravnih območij ter da se ohranja mejice, grmišča, posamezna in skupine dreves.
- Pri načrtovanju širitve poselitvenih območij, kot tudi gradnji objektov izven poselitvenih območij, naj se zagotavlja varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti, zlasti še na posebnih in potencialnih posebnih varstvenih območjih, območjih ohranjanja habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo, ter habitatov ogroženih in zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst.
- V območjih koridorjev ogroženih vrst in v območjih, ki omogočajo gensko povezanost njihovih populacij (ekološko pomembna območja), se novo poselitev-prostorsko strukturira tako, da se omogoči i neovirane prehode.
- Na območju KP Kum in Mrzlica je skladno z varstvenim režimom za krajinske parke, prepovedano graditi večja urbana naselja, počitniške hišice in naselja počitniških hišic.

44. člen: Kmetijstvo

Poglavje naj povzame naslednje usmeritve:

- Izvajanje kmetijske dejavnosti bo zagotavljalo varstvo zavarovanih območij narave, naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti.

46. člen: Vode

Poglavje naj povzame naslednje usmeritve:

- Načrtovanje prostorskih ureditev in dejavnosti na območju voda in obvodnih zemljiščih naj zagotavlja varstvo naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti.
- Rekonstrukcija, adaptacije ali obnova, ki bistveno ne spreminja namembnosti in velikosti objektov se izvede ob zagotavljanju ohranjanja naravnih vrednot in pogojev za ohranitev vodnih in obvodnih habitatov ter ekološko povezanost habitatov pred in za zajezitvijo oziroma odvzemom vode.
- Obsega poplavnih območij in režimov naj se ne spreminja, kadar pa je to potrebno, se zagotovi ustrezno nadomestitev teh površin.
- Vodna infrastruktura se načrtuje tako, da omogoča delovanje naravnih procesov na vodah in ob njih.
- Urejanje vodotokov naj bo vsestransko pretehtano in naj upošteva naravno dinamiko porečja ter naj se izvaja s sonaravnimi ukrepi, ki zagotavljajo ohranjanje ali vzpostavitev naravne rečne dinamike.
- Preprečuje se onesnaževanje voda z ustreznimi prostorskimi in tehničnimi rešitvami, onesnažene vodotoke oz. njihove dele naj se ustrezno sanira.

47. člen: Turizem in rekreacija

Poglavje naj povzame naslednje usmeritve:

- Športnorekreacijske dejavnosti in turizem naj se načrtuje tako, da bo zagotovljeno ohranjanje naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti območju Kuma in Mrzlici, zaradi katerih sta opredeljena kot zavarovano območje in posebno varstveno območje (območje Natura 2000).
- Spodbuja se razvoj trajnostnih oblik rekreacije (pohodništvo, kolesarstvo) in dejavnosti, ki so usklajene z naravnimi danostmi.
- V območjih z naravnimi kakovostmi se načrtuje prilagojene, nemnožične in neagresivne oblike turizma in rekreacije v naravnem okolju, pri čemer se turistično in rekreacijsko infrastrukturo praviloma zagotavlja v poselitvenih območjih. Načrtuje se prostočasne dejavnosti, ki ne zahtevajo posebne infrastrukture.
- Razvoj trajnostnih oblik turizma in rekreacije se na celotnem območju usmerja v dvig kvalitete ponudbe, še posebej na obremenjenih območjih in naravovarstveno občutljivejših območjih.

- Zavarovana območja, naravne vrednote in območja biotske raznovrstnosti se lahko vključi v turistično ponudbo z upoštevanjem omejitev ter skladno s predpisi varstva narave. Območja se lahko uredi za ogled s postavitvijo opazovališč, tabel z informacijami in opozorili.
- Površine za oddih rekreacijo in šport, ki zahtevajo velike površine, večje gradbene posege, se načrtujejo ob obstoječi poselitvi, oziroma izven območij, ki so občutljiva za onesnaženje ter izven naravno bolj ohranjenih in neposeljenih območij.

V poglavju II.8.2 naj se doda člen Ohranjanje narave

V členu je potrebno povzeti varstvene režime za zavarovana območja ter varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti (ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, habitatni tipi, značilni elementi krajine), ki smo jih podali v 3. Poglavju *Naravovarstvenih smernic za Strategijo prostorskega razvoja občine Trbovlje*, št. I-III-l 10/7-O-06/LS, januar 2007, in sicer:

1. Kakršnihkoli posegov in dejavnosti na zavarovanih območjih, območjih naravnih vrednot, ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih, ki bi lahko pomenili tajno spremembo lastnosti le - teh, naj se ne načrtuje ali izvaja.
2. Na zavarovanih območjih krajinskih parkov in naravnih spomenikov se z namenom trajne ohranitve lastnosti in zagotavljanja njihovega varstva upoštevajo pogoji, usmeritve in priporočila, ki so podani v aktu o zavarovanju - Odloku o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja it. 4/96):
 3. Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:
 - na površinski in podzemeljski geomorfološki, geološki ter hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote,
 - na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču,
 - na botanični naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje,
 - na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje,
 - na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.
 4. Pretežni del občine, ki je zgrajen iz karbonatnih kamnin, je opredeljeno kot območje pričakovanih naravnih vrednot. Na teh območjih se pričakuje odkritja novih podzemnih geomorfoloških tvorb (jame, brezna) zato bodo pristojne institucije spremljale posege v naravo, zlasti zemeljska dela, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih, predvsem podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.
 5. Habitatni tipi in značilni elementi krajine, so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Na celotnem območju občine Trbovlje je bilo izvedeno kartiranje habitatnih tipov. Študijo z naslovom *Izdelava prostorskega načrta razvoja - kartiranje habitatnih tipov za območje občine Trbovlje*, je izdelal Center za kartografijo favne in flore, Antončičeva 1, Miklavž na Dravskem polju, januar 2004. Pred odločitvijo o prostorskih ureditvah in rešitvah, ki se nanašajo na območja s predvidenimi spremembami robe prostora oziroma razmestitvijo dejavnosti v prostoru, je treba upoštevati ugotovitve o prisotnosti habitatnih tipov na teh območjih in njihovo stanje ohranjenosti, oziroma ponovno preveriti njihovo prisotnost ter stanje ohranjenosti. Habitatni tipi se ohranjajo v ugodnem stanju tako, da se posegi in dejavnosti načrtujejo in izvajajo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Ohranjajo in ponovno se vzpostavljajo tiste značilnosti krajine, ki so pomembne

za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Na obravnavanem območju se kot taki značilni elementi krajine pojavljajo: visokodebelni travniški sadovnjaki, posamezna drevesa in manjše skupine dreves v odprti krajini, živice, omejki, obrežna vegetacija ob potokih in rekah.

6. Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, daje njihov neugoden vpliv čim manjši.
7. Posebna varstvena območja (območja Natura 2000). Na teh območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:
 - ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
 - ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
 - ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
 - ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

V poglavju II. 10.6.6 USMERITVE ZA DOLOČITEV PROSTORSKIH IZVEDBENIH POGOJEV naj se povzamejo naslednje varstvene usmeritve in priporočila:

- Vzpodbuja naj se rabo zaraščajočih se kmetijskih površin na način, ki zagotavlja ohranjanje naravnih vrednot in območja biotske raznovrstnosti, še posebej na habitatnih tipih traviščih na ekološko pomembnih območjih in območjih Natura 2000.
- Na večjih kmetijskih površinah se ohranjajo ali ponovno vzpostavljajo omejki, živice in gozdni otoki, travniški sadovnjaki.
- Pri umeščanju in gradnji objektov je potrebno ohranjati travniške sadovnjake, skupine in posamezna drevesa v agrarni in urbani krajini ter omejke in grmišča.
- Gradnja objektov naj se načrtuje v odmiku ene drevesne višine odraslega drevesa od obstoječega gozdnega roba.
- Postavljanje obor in ograjevanje parcel v odprti krajini na območjih ohranjanja narave se ne izvaja oz. se izvaja na način, da je mogoč prehod prostoživečih vrst. Na območjih, ki so zavarovana po predpisih o ohranjanju narave, se ne postavlja obor za gojenje tujerodnih prostoživečih vrst.
- Za premoščanje novo izdelanih višinskih razlik naj se ne gradi betonskih škarp in opornih zidov. Premostitve naj se izvedejo v obliki zatravljenih zemeljskih brežin. Brežine naj se utrdi z zasaditvijo avtohtonih vrst trav, popenjalk, grmovnic in drevja.
- Za zasaditev okolice objektov v območjih ohranjanja narave se uporabijo avtohtone, rastiščnim razmeram prilagojene drevesne in grmovne vrste- Tujerodnih ali eksotičnih rastlinskih vrst (npr. cipres) se ne vnaša.
- Načrtovanje prostorskih ureditev in dejavnosti na območju voda in obvodnih zemljiščih naj zagotavlja varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti.
- Obsega poplavnih območij ali odtočnih režimov naj se ne spreminja, kadar pa je to potrebno, se zagotovi ustrezno nadomestitev teh površin.
- Vodna infrastruktura se načrtuje tako, da se omogoča delovanje naravnih procesov na vodah in ob njih.
- Urejanje vodotokov naj bo vsestransko pretehtano in naj upošteva naravno dinamiko porečja ter naj se izvaja s sonaravnimi ukrepi, ki zagotavljajo ohranjanje ali vzpostavitev naravne rečne dinamike. Ob vodotokih naj se ohranja ali ponovno vzpostavi zveznost obrežne vegetacije.
- Na reguliranih vodotokih se omogoči izboljšanje njihovega hidromorfološkega stanja. V primerih regulacij, pri katerih so bile uničene površine za zadrževanje visokih voda naj se pretehta možnost sanacije z zadrževanjem visokih voda na poplavnih površinah ob vodotoku.
- Označevanje naravnih vrednot in območij biotske raznovrstnosti naj se izvaja skladno z določili Pravilnika o označevanju zavarovanih območij naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 117/02, 53/05).
- Načrtovanje in gradnja nove ter vzdrževanje obstoječe prometne infrastrukture naj ne povečuje drobljenja ekosistemov, zagotavlja pa naj ustrezne prehode za prostoživeče vrste.

- Na zavarovanih območjih, območju naravnih vrednot in območju biotske raznovrstnosti naj se kablovodi izvedejo podzemno. Umeščanje v prostor naj se izvede na način, da ob izkopu jarka ne bo prišlo do poškodovanja koreninskega sistema dreves.
- Zaradi zmanjšanja negativnih učinkov svetlobnega onesnaževanja in s tem možnosti poslabšanja ugodnega stanja živalskih vrst (npr. nočni metulji, netopirji) naj se osvetljevanje območij načrtuje tako, da bo svetloba časovno omejena in prostorsko usmerjena proti tlor. Osvetljevanje naj se izvede s svetilnimi telesi, ki so v skladu z določili Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št 81/07, 109/07).

Prostorski izvedbeni pogoji glede celostnega ohranjanja narave

- Za pripravo prostorskih izvedbenih pogojev za ohranjanje narave se povzamejo varstveni pogoji, usmeritve in priporočila za ohranjanje zavarovanih območij, naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, ki so navedene v naravovarstvenih smernicah.
- V poglavju se povzame navedbe 105. člena Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04).

Prostorski izvedbeni pogoji na območjih predvidenih občinskih prostorskih načrtov (OPPN)

Za območja, ki se bodo urejala z OPPN, bomo konkretne varstvene usmeritve, pogoje in priporočila podali v postopku priprave izvedbenega prostorskega akta.

Izvedbeni del

Varstveni pogoji, usmeritve in priporočila za območja sprememb namenske rabe na območjih z naravovarstvenim statusom ali drugimi naravovarstvenimi vsebinami

V nadaljevanju obravnavajo prostorske ureditve prikazane kot predlog spremembe namenske rabe oz. posamezne enote urejanja prostora, ki so navedene in prikazane v osnutku izvedbenega dela OPN.

Pri vsakem posegu/predlogu/EUP, ki sega v območja z naravovarstvenim statusom ali drugimi naravovarstvenimi vsebinami in bi lahko določena namenska raba vplivala na lastnosti zavarovanega območja, naravne vrednote ali biotsko raznovrstnost, podajamo varstvene pogoje, usmeritve in priporočila.

Varstvene pogoje, usmeritve in priporočila, ki so konkretizirana na posamezne predloge, je potrebno upoštevati v nadaljnjem postopku priprave prostorskega načrta.

V primeru izvedbe celovite presoje vplivov na okolje naj se upoštevajo tudi omilitveni ukrepi, določeni v okoljskem poročilu in njegovem dodatku za varovana območja.

Območja za spremembo namenske rabe, ki posegajo v območja z naravovarstvenim statusom ali drugimi naravovarstvenimi vsebinami naravovarstvenimi vsebinami

OBJECTID PREDLOGA SPREMEMBE NAMENSKE RABE	OBMOČJE Z NARAVOVARSTVENIM STATUSOM ALI DRUGIMI NARAVOVARSTVENIMI VSEBINAMI	VARSTVENI POGOJI, USMERITVE IN PRIPOROČILA	Stopnja upoštevanja smernic
KE-01/86 726, 346, 347	EPO 13600 Posavsko hribovje – severno ostenje – Mrzlica	<p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje v odmiku od gozdnega roba vsaj za eno drevesno višino odraslega drevesa.</p> <p>Krčitev gozda naj se ne izvaja.</p> <p>Gozdni rob se ustrezno vzdržuje.</p> <p>Propadla drevesa naj se nadomesti z zasaditvijo avtohtonih vrst.</p> <p>Obstoječe drevje na zemljišču naj se v čim večji meri ohrani in vključi v krajinsko zasnovno območja. Pri izvedbi del naj se posamezna drevesa zaščititi pred poškodbami.</p> <p>Grabbene odpadke in odvečni izkopni material se deponira na zato urejenem odlagališču.</p> <p>Ureditev površin naj s izvede brez škarp, teras, ograj in drugih objektov za premoščanje višinskih razlik.</p> <p>Prehodi v okoliški teren naj bodo mehki in zatravljeni.</p> <p>Okolica objektov naj se uredi z zasaditvijo avtohtonega drevja, grmovnic ter zatravi z mešanico avtohtonih trav. Tujerodnih rastlinskih vrst naj se ne vnaša.</p> <p>Osvetljevanje se uredi tako, da je z ustreznimi tehničnimi rešitvami svetloba prostorsko usmerjena proti tlam ter časovno omejena.</p> <p>Odpadne vode iz novozgrajenih objektov naj se odvajajo v vodotesne greznice ali kanalizacijski sistem.</p> <p>Območja urejanja naj se ne ograjuje.</p> <p>Travnikov se ne gnoji z mineralnimi gnojili.</p> <p>Na območju naj se ne uporablja herbicidov in pesticidov.</p>	<p>Smernice so bile upoštevane.</p> <p>Novi OBJECT ID sprememb: 720, 349, 350</p>
KE-01/94 728, 733, 922 KE-01/90 914, 349 KE-01/81 720	EPO 13600 Posavsko hribovje – severno ostenje – Mrzlica	<p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje čim bližje obstoječim objektom in cesti.</p> <p>Obstoječe drevje na zemljišču naj se v čim večji meri ohrani in vključi v krajinsko zasnovno objekta. Pri izvedbi del naj se posamezna drevesa zaščititi pred poškodbami.</p> <p>Grabbene odpadke in odvečni izkopni material se deponira na zato urejenem odlagališču.</p> <p>Gradnja in ureditev okolice načrtovanih objektov naj se izvede brez škarp, teras, ograj in drugih objektov za premoščanje višinskih razlik. Prehodi v okoliški teren naj bodo mehki in zatravljeni.</p> <p>Okolica objektov naj se uredi z zasaditvijo avtohtonega drevja, grmovnic ter zatravi z mešanico avtohtonih trav. Tujerodnih rastlinskih vrst naj se ne vnaša.</p> <p>Odpadne vode iz novozgrajenih objektov naj se odvajajo v vodotesne greznice.</p> <p>Območja naj se ne ograjuje.</p> <p>Osvetljevanje se uredi tako, da je z ustreznimi tehničnimi rešitvami svetloba prostorsko usmerjena proti tlam ter časovno omejena.</p>	<p>Smernice so bile upoštevane.</p> <p>Novi OBJECT ID sprememb: 722, 727, 921 913, 352 714</p>
KE-01/112	NV 5525 Čebine – lipa	Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva	Smernice so bile

318, 319, 875		<p>korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.</p> <p>Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.</p> <p>Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav. V primeru, da drugih prostorskih možnosti ni, se manjše objekte, kot so odri, kioski, spominska obeležja, vodnjaki, svetilk, klopi in podobno, postavlja v primerni oddaljenosti na način, da se ekološke razmere na rastišču ne spremenijo ter da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.</p> <p>Veji, debeli, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.</p> <p>Na deblo, korenine in veje se me obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.</p> <p>Pred morebitno načrtovano obnovo cerkve se preveri prisotnosti netopirjev ter pri izvedbi upošteva pogoje za njihovo ohranitev.</p>	<p>upoštevane.</p> <p>Novi OBJECT ID sprememb: 321, 322, 874</p>
KE-01/112 856, 306, 309, 308,305,307, 864,	NS Bela peč	<p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje čim bližje obstoječim objektom, zato naj kot kmetijsko oz. gozdno ostane zemljišče severno od obstoječe ceste.</p> <p>Krčitev gozda naj se ne izvaja.</p> <p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje v odmiku od gozdnega roba vsaj za eno drevesno višino odraslega drevesa.</p> <p>Gozdni rob se ustrezno vzdržuje.</p> <p>Propadla drevesa naj se nadomesti z zasaditvijo avtohtonih vrst.</p> <p>Gradbene odpadke in odvečni izkopni material se deponira na zato urejenem odlagališču.</p> <p>Ureditev površin naj se izvede brez škarp, teras, ograj in drugih objektov za premoščanja višinskih razlik. Prehodi v okoliški teren naj bodo mehki in zatravljeni.</p> <p>Okolica objektov naj se uredi z zasaditvijo avtohtonega drevja, grmovnic ter zatravi z mešanico avtohtonih trav. Tujerodnih rastlinskih vrst naj se ne vnaša.</p> <p>Osvetljevanje se uredi tako, da je z ustreznimi tehničnimi rešitvami svetloba prostorsko usmerjena proti tlom ter časovno omejena.</p> <p>Odpadne vode iz novozgrajenih objektov naj se odvajajo v vodotesne greznice ali kanalizacijski sistem.</p> <p>Območja urejanja naj se ne ograjuje.</p>	<p>Novi OBJECT ID sprememb: 864, 309, 312, 311, 308, 310, 863</p> <p>856 je najbrž napačna, ker je ni na tej površini.</p>
VR 03	NV 7919 Javor - gozd	<p>Predlagamo, da se za obravnavano območje pripravi OPPN.</p> <p>Krčitev gozda naj se izvede le na delu načrtovanega območja tako, da na južni strani ne posega v območje naravne vrednote. Po krčitvi gozda se oblikuje nov gozdni rob tako, da se 3 m pas izkrčenega zemljišča proti gozdu prepusti zaraščanju s ciljem vzpostavitve gozdnega roba.</p> <p>Gozdni rob se ustrezno vzdržuje.</p> <p>Površine porasle z gozdom ter posamična drevesa naj se ohranja. V njih naj se izvajajo le sanitarne sečnje.</p> <p>Obstoječe drevje na zemljišču naj se v čim večji meri ohrani in vključi v krajinsko zasnovano območja. Pri</p>	<p>Smernice so načeloma upoštevane.</p>

izvedbi del naj se posamezna drevesa zaščititi pred poškodbami.
Propadla drevesa naj se nadomesti z zasaditvijo avtohtonih vrst.
Sadnja smreke in drugih rastišču neprimernih ali alohtonih vrst naj se ne izvaja.
Ostanki odstranjene vegetacije (panji, korenine, veje) se deponirajo na območju urejanja ter se jih uporabi za izvedbo zemeljskih del.
Ohranja se osnovne reliefne značilnosti površja, prehodi v okoliški teren naj bodo mehkih oblik.
Območja naj se ne ograjuje z ograjami, ki bi onemogočale prehod prostoživečih vrst.
Gradnja novih objektov (trajnih in začasnih oblik) naj se načrtuje le v bližini obstoječih objektov in ob cesti.
Gradbene odpadke in odvečni material se deponira na zato urejenem odlagališču.
Gradnja in ureditev okolice načrtovanih objektov naj se izvede brez uporabe škarp, teras, ograj in drugih objektov za premoščanje višinskih razlik. Prehodi v okoliški teren naj bodo mehki in zatravljeni.
Okolica objektov naj se uredi z zasaditvijo avtohtonega drevja, grmovnic ter zatravi z mešanico avtohtonih trav. Tujerodnih rastlinskih vrst naj se ne vnaša.
Odpadne vode iz novozgrajenih objektov naj se odvajajo v vodotesne greznice.
Zemeljska dela (izravnave, nasipavanja, utrjevanje) na obstoječih travnatih površinah za ureditev rekreacijskih površin naj se ne izvaja.
Višinske premostitve naj se izvedejo v obliki zatravljenih brežin. Umetnih ostrih ovir (škarpe, oporni zidovi) naj se ne ustvarja v prostoru, prehodi naj bodo mehki.
Razgaljene površine naj se po končanih zemeljskih delih zatravijo ali zasadijo z avtohtonimi grmovnicami.
Pri gradnji infrastrukture (ceste, parkirišča, daljnovodi) naj se prednostno izkoriščajo obstoječi koridorji in površine. Novih prometnih naj se ne gradi, razen če te ne ogrožajo biotske raznovrstnosti.
Ponoči naj se rekreacijskih površin ne osvetljuje, v primeru osvetljevanja v neposredni bližini stavbišč, pa naj s osvetljuje časovno omejeno in z dodatnimi tehničnimi rešitvami, ki prostorsko omejujejo svetlobo; uporablja naj s svetlobo valovne dolžine, ki je najmanj moteča za živali.
Površin naj se umetno ne zasnežuje in dosnežuje, v nobenem primeru pa se ne uporablja kemičnih snovi za utrjevanje snega.
Na travniških površinah naj se ne uporablja mineralnih gnojil in herbicidov.
Rastlinstva se ne požiga.
Kislosti oz. alkalnosti tal se ne spreminja, zlasti ne neposredno na rastišču rastlin.
Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem tujerodnih rastlin.
Poti (sprehajalnih, pohodniških, učnih, kolesarskih, jahalnih in drugih) in poligonov, ki so namenjeni rekreacijski ali športni dejavnosti naj se ne gradi, oz. se jih gradi le v bližini obstoječe infrastrukture.
Ohranja se ustrezna nizka vrednost mineralnih snovi v tleh.
Omogoča s semenjenje in naravno zasajevanje rastlin.
Čas, pogostost in način košnje se izvaja tako, da je ugodna za rastline in živali in na način, da se živali lahko umaknejo.
Pokošeno biomaso se odstrani.

		<p>Ohranja se značilna sestava biocenoze, brez tujerodnih vrst in gensko spremenjenih organizmov. Preprečuje naj se zaraščanje travniških površin.</p>	
TR 116 402, 567	EPO 12100 Zasavsko hribovje	<p>Znotraj območja urejanja naj se po krčitvi gozda vzpostavi gozdni rob tako, da se 3 m pas izkrčenega zemljišča proti gozdu prepusti zaraščanju s ciljem vzpostavitve gozdnega roba. Gozdni rob se ustrezno vzdržuje.</p> <p>Ohranja se osnovne reliefne značilnosti površja, prehodi v okoliški teren naj bodo mehkih oblik. Ostanke odstranjene vegetacije (panji, korenine, veje) se deponirajo na območju urejanja ter se jih uporabi za izvedbo zemeljskih del.</p> <p>Območja naj se ne ograjuje z ograjami, ki bi onemogočale prehod prostoživečih vrst. Sestave biocenoze naj se ne spreminja z naseljevanjem tujerodnih rastlin in živali.</p>	<p>Novi OBJECT ID sprememb: 406, 572</p>
ZA 01 403, 404, 405, 976	KP Kum NS Šklendrovec NV 5531 Šklendrovec EPO 12100 Zasavsko hribovje pPosVO SI3000181 OPNV – območje pričakovanih naravnih vrednot	<p>Upoštevatil varstveni režim za krajinski park in hidrološki naravni spomenik, ki je naveden v aktu o zavarovanju.</p> <p>Ureditve naj se načrtuje v taki oddaljenosti od vodotoka, da za njihovo varnost ne bo potrebno izvesti kakršnih koli del na brežini ali v strugi Šklendrovca (nasipi, oporni zidovi ipd.)</p> <p>Odlaganje kakršnega koli materiala v strugo in na bregove vodotoka naj se ne izvaja.</p> <p>Regulacij in ostalih tehničnih ureditev vodotoka s katero bi povzročili spremembo smeri, obliko ali globino struge (spremembo vzdolžnega in prečnega profila struge) se ne izvaja.</p> <p>V primeru vodne erozije, s katero bi bila porušena stabilnost brežine, naj se brežina utrjuje s sonaravnimi ukrepi.</p> <p>Ohranja naj se obvodna vegetacija, iz sestoja se lahko odstranijo le podrti drevesa ali deli dreves, ki ovirajo pretok.</p> <p>Na debela korenine in veje dreves naj se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles (plakati, obvestila, table, žične vode...)</p> <p>Objektov, ki prekinjajo zveznost vodnega toka naj se ne gradi, v primeru, ko drugih možnosti ni, pa se jih gradi tako, da se ob njih z dodatnimi tehničnimi rešitvami vzpostavi povezava s celotnim tokom.</p> <p>Omejevanje dostop do vode ni dopustno, razen de gre za varnostne naprave.</p> <p>Vode se praviloma ne odvzema, izjemoma pa se jo odvzema toliko, da je v obdobju, ko je naravno stanje voda najnižje, zagotovljen ekološko sprejemljivi pretok.</p> <p>Na območju naj se ne postavlja trajnih, niti začasnih objektov.</p> <p>Na delu območja, kjer je visoka in strma brežina obstoja nevarnost padca v globino, zato je potrebno postaviti varovalno ograjo oz. oviro, ki bo onemogočala prehod.</p> <p>Stabilnost novo izdelane brežine se zagotovi z izdelavo manjših etaž, kaskad, polic, žepov, ki se jih prekrije s plastjo zemlje ter ozeleni z avtohtonimi travnatimi, grmovnimi vrstami in popenjavkami.</p> <p>Opornih zidov, škarp, kamnometov in drugih grajenih oblik za stabilizacijo brežin, se na območju ne izdeluje.</p> <p>Novo oblikovani prehodi v okoliški teren in brežine naj bodo mehkih oblik.</p> <p>Na območju naj se ne odlaga ali skladišči tekočih in trdih odpadkov.</p> <p>Območja naj se ne osvetljuje in ograjuje.</p> <p>Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto (jamo, brezno, rov), naj o najdbi čim</p>	<p>Upoštevanja smernic v tej fazi ne moremo oceniti, glede na 2. alinejo pa niso bile upoštevane.</p> <p>Novi OBJECT ID sprememb: 407, 408, 409, 982</p>

<p>KE-03/33 KE-03/34 KE-03/122</p>	<p>KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum OPNV – območje pričakovanih naravnih vrednot</p>	<p>prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave.</p> <p>Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju.</p> <p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje čim bližje obstoječim objektom in cesti.</p> <p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje v odmiku od gozdnega roba vsaj za eno drevesno višino odraslega drevesa.</p> <p>Krčitev gozda naj se ne izvaja.</p> <p>Gozdni rob se ustrezno vzdržuje.</p> <p>Propadla drevesa naj se nadomesti z zasaditvijo avtohtonih vrst.</p> <p>Obstoječe drevje na zemljišču naj se v čim večji meri ohrani in vključi v krajinsko zasnovno območja. Pri izvedbi del naj se posamezna drevesa zaščitijo pred poškodbami.</p> <p>Osnovne reliefne značilnosti območja je treba ohraniti, zato se večja poglobljanja terena in nasutja zemljine ne izvajajo. Gradbene odpadke in odvečni izkopni material se deponira na zato urejenem odlagališču.</p> <p>Ureditev površin naj se izvede brez škarp, teras, ograj in drugih objektov za premoščanje višinskih razlik. Prehodi v okoliški teren naj bodo mehki in zatravljeni.</p> <p>Okolica objektov naj se uredi z zasaditvijo avtohtonega drevja grmovnic ter zatravi z mešanico avtohtonih trav. Tujerodnih rastlinskih vrst naj se ne vnaša.</p> <p>Osvetljevanje se uredi tako, daje z ustreznimi tehničnimi rešitvami svetloba prostorsko usmerjena proti tlom ter časovno omejena.</p> <p>Odpadne vode iz novozgrajenih objektov naj se odvajajo v vodotesne greznice ali kanalizacijski sistem.</p> <p>Območja urejanja naj se ne ograjuje.</p> <p>Travnikov se ne gnoji z mineralnimi gnojili.</p> <p>Na območju naj se ne uporablja herbicidov in pesticidov.</p> <p>Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto (jamo, brezno, rov), naj o najdbi dim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave.</p>	<p>EUP-jev s takšno oznako v prejetem gradivu ni bilo, zato dejansko ne vemo, za katera območja gre.</p>
<p>ŠK 01 ŠK 02 ŠK 03 ŠK 04 ŠK 05 ŠK 06</p> <p>KE-03/1 KE-03/2 KE-03/7 KE-03/</p>	<p>KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum OPNV – območje pričakovanih naravnih vrednot</p>	<p>Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju.</p> <p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje čim bližje obstoječim objektom in cesti kot zgostitev oz. zapolnitev obstoječe stanovanjske pozidave.</p> <p>Gradnja objektov in ureditev okolice mora zagotavljati ohranjanje osnovnih reliefnih oblik, predvsem vrtač, vidnih skalnih samih.</p> <p>Osnovne reliefne značilnosti območja je treba ohraniti, zato se večja poglobljanja terena in nasutja zemljine ob objektih ne izvajajo. Gradbene odpadke in odvečni izkopni material se deponira na zato urejenem odlagališču.</p> <p>Ureditev površin naj se izvede brez škarp, teras, ograj in drugih objektov za premoščanje višinskih razlik. Prehodi v okoliški teren naj bodo mehki in zatravljeni.</p> <p>Travniške sadovnjake, posamezna drevesa ali skupine dreves ter grmišča, naj se v čim večji meri ohranja in vključi v krajinsko zasnovno območja. Pri izvedbi del naj se posamezna drevesa zaščitijo pred poškodbami.</p>	<p>Smernice so bile upoštevane v delu, kjer je bilo možno.</p>

KE-03/8 KE-03/15 KE-03/18 KE-03/20 KE-03/22 KE-03/24 KE-03/25 KE-03/26 KE-03/27 KE-03/29 KE-03/118 KE-03/120 KE-03/121		<p>Propadla drevesa naj se nadomesti z zasaditvijo avtohtonih vrst.</p> <p>Okolica objektov naj se uredi z zasaditvijo avtohtonega drevja, grmovnic ter zatravi z mešanico avtohtonih trav. Tujerodnih rastlinskih vrst naj se ne vnaša.</p> <p>Osvetljevanje se uredi tako, da je z ustreznimi tehničnimi rešitvami svetloba prostorsko usmerjena proti tlu ter časovno omejena.</p> <p>Odpadne vode iz novozgrajenih objektov naj se odvajajo v vodotesne greznice ali kanalizacijski sistem.</p> <p>Območja urejanja naj se ne ograjuje.</p> <p>Travnikov se ne gnoji z mineralnimi gnojili.</p> <p>Na območju naj se ne uporablja herbicidov in pesticidov.</p> <p>Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto (jamo, brezno, rov), naj o najdbi dim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave.</p>	
KE-03/21 KE-03/23	NS Čebulova dolina KP Krajinski park NV 5537 Čebulova dolina	<p>Upoštevati varstveni režim za krajinski park in površinski geomorfološki naravni spomenik, ki je naveden v aktu o zavarovanju.</p> <p>Upoštevajo se usmeritve navedene k EUP z oznako ŠK 01, 02...</p> <p>Z namenom ohranjanja lastnosti zavarovanega območja ter zaradi pričakovanih bistvenih vplivov na ugodno stanje kvalifikacijskega habitatnega tipa ter habitatov ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, med katerimi izpostavljamo metulja travniškega postavneža in hrošča alpskega kozlička naj se gradnja objektov izvaja le kot zapolnitev znotraj grudaste zasnove naselja zato naj se sprememba namembnosti zemljišča na območju EUP KE-03/23, z oznako 689, ne izvede.</p>	EUP-jev s takšno oznako v prejetem gradivu ni bilo, zato dejansko ne vemo, za katera območja gre.
DO 01 DO 02 DO 03 DO 04 DO 07 DO 08 DO 10 DO 12 DO 14	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	<p>Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju.</p> <p>Z namenom ohranjanja lastnosti zavarovanega območja ter zaradi pričakovanih bistvenih vplivov na ugodno stanje ogroženih živalskih vrst, med katerimi izpostavljamo metulja travniškega postavneža in hrošča alpskega kozlička naj se gradnja objektov izvaja le kot zapolnitev znotraj grudaste zasnove naselja, zato se sprememba namembnosti zemljišča na območju EUP DO-03, z oznako 431, ne izvede.</p> <p>Upoštevajo se usmeritve navedene k EUP z oznako ŠK 01, 02...</p> <p>Krčitev gozda naj se ne izvaja.</p> <p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje v odmiku od gozdnega roba vsaj za eno drevesno višino odraslega drevesa.</p> <p>Gozdni rob se ustrezno vzdržuje.</p> <p>Propadla drevesa naj se nadomesti z zasaditvijo avtohtonih vrst.</p> <p>Pred morebitno načrtovano obnovo cerkve se preveri prisotnost netopirjev ter pri izvedbi upošteva pogoje za njihovo ohranitev.</p>	Smernice so načeloma bile upoštevane.
DO 06	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje	<p>Na opredeljeni površini za oddih in rekreacijo se krčitev gozda izvaja le za potrebe ureditev manjših površin za morebitne športne objekte in igrala na položnejšem terenu.</p> <p>Reliefne značilnosti terena naj ostanejo v čim večji meri ohranjene. Obsežnejši izklopi in nasipavanja</p>	Smernice so načeloma bile upoštevane.

	PosVO SI3000181 Kum	<p>(izravnave terena), ki bi puščali ostre robove v krajini z velikimi višinskimi razlikami, naj se ne izvajajo. Prehodi v okoliški teren naj bodo mehkih oblik.</p> <p>Pri izvajanju gradbenih del naj se večja drevesa fizično zaščitijo pred poškodbami.</p> <p>Pri poseganju v gozdni rob naj se le ta ponovno vzpostavi.</p> <p>Športne površine naj bodo v čim večji meri travnate. Delež površin prekritih z betonom in umetnimi masami naj bo minimalen.</p> <p>Za ureditev zelenih površin naj se ne uporablja namakalnih naprav.</p> <p>Območje urejanja naj se ne ograjuje. V primeru ograjevanja športnih površin naj imajo le te čim bolj naraven izgled (les, pletene vrvi).</p> <p>Območja kot celote se ne osvetljuje. Osvetljena naj bo le okolica objektov. Osvetljevanje naj se uredi tako, da je z ustreznimi tehničnimi rešitvami svetloba prostorsko usmerjena proti tlorisu in časovno omejena. Športne površine naj bodo neosvetljene.</p>	
DO 09 DO 11 DO 13	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	<p>Predlagamo, da se ponovno preveri skladnost načrtovanega območja stavbnih zemljišč z usmeritvami za ohranjanje naravnih kakovosti, ki so navedene v Odloku o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije in Uredbi o prostorskem redu Slovenije in določili Zakona o prostorskem načrtovanju.</p> <p>Menimo, da je opredelitev stavbnih zemljišč v predlaganem obsegu v nasprotju s cilji zavarovanega območja, ki predvsem poudarjajo ohranjanje in krepitev, ekoloških, biotskih in krajinskih vrednot. Za Kum je značilen mozaični preplet različnih življenjskih prostorov, ki z manjšimi ali gručastimi naselji in posameznimi kmetijami tvorijo kvalitetno krajino. Zato je pri umeščanju objektov v prostor, oz. poselitvi treba upoštevati cilj ohranjanja te značilne krajinske slike in vzorca poselitve. Gradnja objektov v predlaganem obsegu in na območju značilne reliefne oblike (vrtače) ter s tem oblikovanje večjega strnjenegega naselja, lahko predstavlja bistven negativen pojav v prostoru. Poudariti je potrebno tudi, da je k vplivom gradnje objektov potrebno prišteti tudi vplive ureditve ustrezne infrastrukture (cesta, kanalizacija, razsvetljava, ureditev okolice objekta), ki jo tovrstna raba zahteva. Z izgubo oz. zmanjšanjem površine prednostnega habitatnega tipa in habitatov ogroženih vrst se pričakuje tudi negativni vpliv na ohranjanje ugodnega stanja opredeljenega kvalifikacijskega habitatnega tipa ter habitat ogroženih živalskih in rastlinskih vrst. Menimo, da ima lahko medsebojno učinkovanje vseh teh in že izvedenih posegov pomemben vpliv na cilje varovanega območja, zato naj se ne izvede.</p>	Smernice niso bile upoštevane. Omenjeni EUP-ji naj se zmanjšajo.
DO 15 DO 16	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	<p>Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju.</p> <p>Ohranja se naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst.</p> <p>Ohranja se ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo.</p> <p>Ohranja ali izboljšuje se kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze, kot so zlasti mesta za razmnoževanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali.</p> <p>Ohranja se povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.</p> <p>Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove</p>	Smernice so načeloma bile upoštevane.

		<p>habitate čim manjši. Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se: živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v dim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja, rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja. Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.</p> <p>Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve bomo podali v postopku priprave OPPN.</p>	
DO 17	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	<p>Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju. Gradnja novih objektov - počitniških hišic, je v nasprotju z varstvenim režimom za KP Kum, zato naj se sprememba namembnosti iz gozdne v stanovanjsko na območju z oznako 427 in 1009 ne izvede. Glede na obstoječe stanje predlagamo, da se za to enoto urejanja predvidijo sanacijski ukrepi v smislu poenotenja in bolj sonaravne ureditve okolice obstoječih objektov.</p>	Smernice niso bile upoštevane.
DO 18 DO 19	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	<p>Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu zavarovanja. Gradnja objektov ter ureditev športnih igrišč, površin z igrali ter parkirišča se načrtuje le v neposredni bližini obstoječih objektov in cesti. Površine porasle z gozdom ter posamična drevesa naj se ohranja. V njih naj se izvajajo le sanitarne sečnje. Propadla drevesa naj se nadomesti z zasaditvijo avtohtonih vrst. Sadnja smreke in drugih rastišču neprimernih ali alohtonih vrst naj se ne izvaja. Poseganje v gozdni rob naj se ne izvaja. Pri izvajanju gradbenih del naj se večja drevesa fizično zaščitijo pred poškodbami. Zemeljska dela (izravnave, nasipavanja, utrjevanje) za ureditev novih smučarskih, sankarskih terenov in parkirišč, naj se ne izvaja. Višinske premostitve naj se izvedejo v obliki zatravljenih brežin. Umetnih ostrih ovir (škarpe, oporni zidovi) naj se ne ustvarja v prostoru, prehodi naj bodo mehki. Razgaljene površine naj se po končanih zemeljskih delih zatravijo z mešanico avtohtonih trav in cvetnic. Pri gradnji infrastrukture (ceste, parkirišča, žičnice, daljnovodi) naj se prednostno izkoriščajo obstoječi koridorji in površine. Območja naj se ne ograjuje. Ponoči naj se rekreacijskih površin ne osvetljuje, v primeru osvetljevanja neposredni bližini stavbišč, pa naj se osvetljuje časovno omejeno in z dodatnimi tehničnimi rešitvami, ki prostorsko omejujejo svetlobo; uporablja naj se svetlobo valovne dolžine, ki je najmanj moteča za živali. Ohranja se ustrezne ekološke razmere za obstoj kvalifikacijskih habitatnih tipov in habitatov ogroženih vrst. Območja naj se umetno ne zasnežuje in dosnežuje, v nobenem primeru pa se ne uporablja kemičnih snovi za utrjevanje snega.</p>	Smernice so načeloma bile upoštevane.

		<p>Na območju se ne gradi objektov za akumulacijo vode za zasneževanje smučarskih terenov. Na travniških površinah naj se ne uporablja mineralnih gnojil in herbicidov. Rastlinstva se ne požiga. Kislosti oz alkalnosti tal se ne spreminja, zlasti ne neposredno na rastišču rastlin. Ohranja se ustrezna nizka vrednost mineralnih snovi v tleh. Omogoča se semenenje in naravno zasajevanje rastlin. Čas, pogostost in način košnje se izvaja tako, da je ugodna za rastline in živali in na način, da se živali lahko umaknejo. Pokošeno biomaso se odstrani. Ohranja se značilna sestava biocenoze, brez tujerodnih vrst in gensko spremenjenih organizmov. Preprečuje naj se zaraščanje travniških površin.</p>	
ŽU 02	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju. Zaradi pričakovanih vplivov na ugodno stanje kvalifikacijskega habitatnega tipa ter habitatov ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, naj se sprememba namembnosti zemljišč v celotnem predlaganem obsegu ne izvede, oz. iz območja stavbnih zemljišč izvzame zahodni del parc. št. 445/1 in 443 k. o. Dobovec tako, da se meja opredeli po obstoječi cesti. Upoštevajo se usmeritve navedene k EUP z oznako ŠK 01, 02...	Smernice niso bile upoštevane.
ŽU 01	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju. Zaradi pričakovanih bistvenih vplivov na ugodno stanje kvalifikacijskega habitatnega tipa ter habitatov ogroženih živalskih in rastlinskih vrst naj se gradnja objektov izvaja le kot zapolnitev znotraj gručaste zasnove naselja.	Smernice niso bile upoštevane. Gradnja objektov je dovoljena le kot zapolnitev znotraj naselja.
ŽU 03	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju. Zaradi pričakovanih bistvenih vplivov na ugodno stanje ogrožene živalske vrste, hrošča alpskega kozlička, naj se opredeli le stavbno zemljišče za obstoječo cerkev sv. Marije, drugih gradenj in ureditev se ne izvaja. Pred morebitno načrtovano obnovo cerkve se preveri prisotnost netopirjev ter pri izvedbi upošteva pogoje za njihovo ohranitev.	Smernice so bile upoštevane. EUP ŽU-03 je v pridobljenih podlagah umeščen drugje.
KE-03/3	KP Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum	Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju. Zaradi pričakovanih bistvenih vplivov na ugodno stanje kvalifikacijskega habitatnega tipa ter habitatov ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, naj se sprememba namembnosti zemljišč v celotnem predlaganem obsegu ne izvede. Iz predloga sprememb se izvzame zemljišče z oznako 228, 227, 226, ter del zemljišča z oznako 800 južno od ceste. Upoštevajo se usmeritve navedene k EUP z oznako ŠK 01, 02...	EUP-jev s takšno oznako v prejetem gradivu ni bilo, zato dejansko ne vemo, za katera območja gre.
KL-01	KP Kum NV 160 Kum	Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju. Na območju naj se ne postavlja novih trajnih niti začasnih objektov.	Upoštevanje smernic se bo

	<p>EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum</p>	<p>Osnovne reliefne značilnosti območja je treba ohraniti, zato se večja poglobljanja teren in nasutja zemljine ne izvajajo.</p> <p>Obstoječe in nove površine za igrala, rekreacijo ter množične prireditve naj bodo omejene le na obstoječe travnate površine in oddaljene za vsaj eno drevesno višino od samega gozdnega roba.</p> <p>Odlaganje kakršnega koli materiala izven območja urejanja naj se ne izvaja oziroma odpadke, odvečni izkopni material in gradbene odpadke se deponira na zato urejenem odlagališču.</p> <p>Ureditve zelenih površin, športnih in parkirnih površin, površin za množične prireditve, naj se izvedejo brez uporabe betonskih škarpnikov, monolitnih betonskih in kamnitih škarp. Brežina naj se utrdi z zasaditvijo avtohtonih vrst trav, vzpenjalk, grmovnic in drevja.</p> <p>Čim večji delež površin naj bo v travnati izvedbi, ostale pa urejene z naravnimi materiali (avtohtoni pesek, sekanci, les...).</p> <p>Novo prometne poti in parkirišča naj se uredijo z naravnimi materiali. (avtohtoni pesek) tako, da se omogoči zadostna vodoprepustnost tal. Asfaltiranje in betoniranje poti na samem območju naj se ne izvaja.</p> <p>Površine naj bodo v čim večji meri travnate. Delež površin prekritih z betonom in umetnimi masami naj bo minimalen.</p> <p>Za ureditev zelenih površin naj se uporabijo avtohtone vrste trav, grmovnic in drevja. Pri zasaditvi naj se upošteva naravni izgled in ne linijska parkovna zasaditev.</p> <p>Na območju naj se ne uporablja mineralnih gnojil, herbicidov in pesticidov</p> <p>Za vzdrževanje zelenih površin naj se ne uporablja namakalnih naprav.</p> <p>Območja urejanja naj se ne ograjuje. V primeru ograjevanja posameznih igralnih površin naj imajo ograje čim bolj naraven izgled (les, pletene vrvi).</p> <p>Turistične, rekreacijske in športne dejavnosti, ki so množične, povzročajo hrup, zato se naj le te izvajajo le na opredeljenih površinah.</p> <p>Osvetljena naj bo le okolica objektov. Osvetljevanje naj se uredi tako, da je z ustreznimi tehničnimi rešitvami svetloba prostorsko usmerjena proti tlom in časovno omejena. Ostale površine naj bodo neosvetljene.</p> <p>Električni ali drugi vodi naj se izvedejo podzemno.</p> <p>Pred morebitno načrtovano obnovo cerkve se preveri prisotnost netopirjev ter pri izvedbi upošteva pogoje za njihovo ohranitev.</p> <p>Glede na obstoječe stanje predlagamo, da se izdela načrt celostne ureditve območja (enotno oblikovanje urbane opreme, ozelenitev razgaljenih površin, ureditev razgledišč...).</p>	<p>izkazalo v nadaljnjih fazah.</p>
<p>KL-02</p>	<p>KP Kum NV 160 Kum EPO 12100 Zasavsko hribovje PosVO SI3000181 Kum</p>	<p>Upoštevati varstveni režim za krajinski park, ki je naveden v aktu o zavarovanju.</p> <p>Na JZ delu območja naj se ne postavlja novih trajnih niti začasnih objektov ter se ohranja obstoječe naravne lastnosti območja.</p> <p>Na S delu območja naj se gradnjo objektov umešča čim bližje obstoječim objektom.</p> <p>Gradnja novih objektov naj se načrtuje v odmiku od gozdnega roba vsaj za eno drevesno višino odraslega drevesa.</p>	<p>Upoštevanje smernic se bo izkazalo v nadaljnjih fazah, smernice so načeloma</p>

		Krčitev gozda naj se ne izvaja. Gozdni rob se ustrezno vzdržuje. Grabene odpadke in odvečni izkopni material se deponira na zato urejenem odlagališču. Ureditev okoliških površin naj se izvede brez škarp, teras, ograj in drugih objektov za premoščanje višinskih razlik. Prehodi v okoliški teren naj bodo mehki in zatravljeni. Okolica objektov naj se uredi z zasaditvijo avtohtonega drevja, grmovnic ter zatravi z mešanico avtohtonih trav. Tujerodnih rastlinskih vrst naj se ne vnaša. Odpadne vode iz novozgrajenih objektov naj se odvajajo v vodotesne greznice.	upoštevane.
--	--	--	-------------

Legenda:

KP - krajinski park

NS - naravni spomenik

NV - naravna vrednota

EPO - ekološko pomembno območje

PosVO - posebno varstveno območje (območje Natura 2000)

pPosVO - potencialno posebno varstveno območje (območje Natura 2000)

OPNV - območje pričakovanih naravnih vrednot

Druga priporočila

Na območju občinskega prostorskega načrta se izven območij z naravovarstvenim statusom nahajajo tudi zavarovane prostoživeče vrste, zavarovane z Uredbo o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah. Za varstvo teh vrst naj se poleg zgoraj navedenih usmeritev pri pripravi občinskega prostorskega načrta upoštevajo tudi naslednja priporočila:

Netopirji (vse vrste)

Pred morebitno načrtovano obnovo cerkve se preveri prisotnost netopirjev ter pri izvedbi upošteva pogoje za njihovo ohranitev.

Upoštevanje smernic: Smernice so le delno upoštevane. Nekatere izmed pripomb, usmeritev in priporočil za posamezne vsebinske sklope strateškega dela prostorskega načrta niso bile vključene v Dopolnjeni osnutek OPN Občine Trbovlje. V spodnji preglednici podajamo člene in poglavja, za katere menimo, da smernice niso bile upoštevane:

Tabela 17: Pregled (ne)upoštevanja smernic ZRSVN

Vsebinski sklop v Osnutku	Upoštevanje smernic
19. člen: Omrežje kolesarskih poti in pešpoti ter drugih rekreacijskih poti	Smernice niso upoštevane.
28. člen: Javna razsvetljava	Smernice niso upoštevane.
29. člen: Telekomunikacijska infrastruktura	Smernice niso upoštevane.
30. člen: Energetsko omrežje	Smernice niso upoštevane.
33. člen: Male hidroelektrarne	Smernice niso upoštevane.
Poglavje I.7: Usmeritve za razvoj poselitve in celovito prenovu	Smernice so delno upoštevane.
48. člen: Turizem in rekreacija	Smernice so delno upoštevane.
Poglavje I.8.2:	V poglavju ni dodan člen Ohranjanje narave z ustreznimi varstvenimi režimi.
Poglavje I. 10.6.6:	Varstvene usmeritve v poglavju niso navedene.
Prostorski izvedbeni pogoji glede celostnega ohranjanja narave	Varstveni pogoji, usmeritve in priporočila za ohranjanje zavarovanih območij, naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti v poglavju niso navedeni.

3.3.2.2 Smernice Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS)

Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS) je podal Smernice za pripravo Občinskega prostorskega načrta Občine Trbovlje dne 28.8.2009, št. dokumenta 420-168/2009/2. V nadaljevanju podajamo povzetek smernic.

Pri načrtovanju posegov v ribiške okoliše na območju Občine Trbovlje se upoštevajo naslednje smernice:

- Vsak poseg v ribiški okoliš mora biti načrtovan in izveden na način, ki v največji možni meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti (19. člen ZSRib);
- Ohranja se biocenoza ribjih vrst;
- Struge, obrežja, dna vodotokov se ohranja v čim bolj naravnem stanju;
- Ohranja se obstoječa dinamika, hidromorfološke lastnosti in raznolikost vodotokov;
- Objekti se gradijo na način, ki ribam omogoča prehod;
- Ohranja se naravna osenčenost oz. osončenost struge in brežin;
- Preprečuje se onesnaževanje voda;

- Odvzem plavin (proda, gramoza, peska) se izvaja na način, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za ribe, rake in druge vodne živali;
- Odpadkov se v vodotoke oziroma na vplivno območje vodotokov ne odlaga. Začasne deponije (v času izvajanja posegov) se uredijo na način, da je preprečeno onesnaževanje voda.
- Prepovedano je posegati oziroma vznemirjati ribe na drstiščih rib, med drstenjem in v varstvenih revirjih (25. člen ZSRib). Posegi se ne izvajajo v času varstvenih dob, to je v času drstenja posameznih vrst rib. Odvzem plavin (gramoz, prod., mivka) in drugi posegi v drstišča so prepovedani;
- Intervencijski odlovi so odlovi rib z uporabo elektrike z območja, na katerem se načrtujejo različni posegi, ki bi lahko povzročili škodo na ribah, in odlov pri reševanju rib (6. člen ZSRib). Intervencijske odlove rib izvaja koncesionar (28. člen ZSRib) (izvajalec ribiškega upravljanja), oziroma do podelitve koncesije dosedanje ribiške družine (70. člen ZSRib), na območju Občine Trbovlje so to Ribiška družina (RD) Trbovlje, RD Zagorje in RD Hrastnik (glede na pristojnost). Zaradi učinkovite izvedbe intervencijskih odlovov naj izvajalci oziroma investitorji posegov v ribiški okoliš vsaj 14 dni pred posegom obvestijo RD Trbovlje, RD Zagorje oz. RD Hrastnik (glede na pristojnost).
- Za škodo na ribah, povzročeno zaradi zastrupljanja, onesnaževanja oziroma čezmernega obremenjevanja voda in nezakonitega poseganja v vode, je do odškodnine upravičen izvajalec ribiškega upravljanja (57., 58. in 59. člen ZSRib) to so to RD Trbovlje, RD Zagorje in RD Hrastnik (glede na pristojnost).

Upoštevanje smernic: Smernice po naši presoji niso upoštevane. V 101. členu (varstvo voda) Osnutka odloka je navedeno: »(1) Pri gradnji objektov in urejanju površin je treba upoštevati določbe predpisov s področja varstva voda.« Zakon o sladkovodnem ribištvu ne spada med predpise s področja varstva voda, zato je potrebno smiselno vključiti tudi tega oz. smernice ZZRS.

3.3.2.3 Smernice Zavoda za gozdove, OE Ljubljana

Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana (v nadaljevanju ZGS) je smernice podal v dokumentu Opredelitev do načrtovanih prostorskih ureditev in smernice v okviru priprave OPN Občine Trbovlje (13.8.2009, št.: 281-13/2009).

V dokumentu je navedeno, da je ZGS Občini Trbovlje za pripravo strategije prostorskega razvoja januarja 2007 že podal smernice in strokovne podlage (dopis št. 281-60/06-II/SM, 22. 1. 2007). Pri pripravi predloga OPN naj se upošteva še smernice in opredelitve, ki jih povzemamo v nadaljevanju.

V zakonodaji na področju gozdarstva je v vmesnem času prišlo do določenih sprememb. Temeljni dokumenti, ki pokrivajo področje gozdarstva in na podlagi katerih so izdelane smernice, so Resolucija o nacionalnem gozdnem programu – ReNGP (Ur. l. RS, št. 111/2007), Zakon o gozdovih – ZG (Ur. l. RS, št. 30/1993, 13/1998- odl. US, 56/1999 – ZON, 67/2002, 110/2002 – ZGO-1, 115/2006 in 110/2007), Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko območje Ljubljana (2001-2016) ter Dobovec-Kum (2005-2015). Z nacionalnim gozdnim programom je določena nacionalna politika trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi, določene so usmeritve za ohranitev in razvoj gozdov ter pogoji za njihovo izkoriščanje oziroma večnamensko rabo. Načrti za gospodarjenje z gozdovi natančneje določajo pogoj za usklajeno rabo gozdov in poseganje v gozdove ter gozdni prostor, vezan na določeno območje.

Opredelitev do osnutka odloka OPN

Občina Trbovlje želi izboljšati prometno povezanost z vzpostavitev tretje razvojne osi, ki bi zasavski regiji omogočila navezavo na avtocestni križ. V ta namen so v strateškem delu OPN predstavljene 3 variante osi. Hkrati je Občina tudi v izvedbenem delu OPN prikazala/rezervirala zemljišča za eno od variantnih rešitev. Pri prikazu območij enot urejanja prostora, osnovne oz. podrobne namenske rabe prostora, je namreč posebej izločeno območje ene od možnih osi z oznako PC 01 DPN. ZGS meni, da gre za zahteven projekt, kjer je potrebna posebna obravnava in nasprotujemo prikazu območja osi v izvedbenem delu, saj še ni izbrane optimalne variantne rešitve. Pri načrtovanju urejanja prostora za

namen izgradnje tretje razvojne osi mora pri postopkih sprejemanja rešitev sodelovati tudi ZGS kot nosilec urejanja prostora na področju gozdarstva. Predlagane variante namreč posegajo tudi na območja gozdov.

Med **Usmeritvami za razvoj v krajini** naj se upošteva, da je potrebno ohraniti, vzpostavljati in oblikovati gozdne robove ter skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje, protivetrne pasove in omejke zunaj gozda.

Zagotovi naj se ohranjanje območij sklenjenih gozdov, ki so pomembna zaradi regulacije naravnega ravnovesja v krajini in kot življenjski prostor prostoživečim živalim.

Ohranja in krepi naj se vloga varovalnih gozdov, ki pomembno vplivajo k zmanjšanju erozije, moči vetra, hrupa, snežnih plazov ter k izboljšanju vodnih razmer, blaženju podnebnih skrajnosti in kakovosti zraka. Enako velja za gozdove, ki imajo poudarjene ekološke, socialne in /ali proizvodne funkcije.

Spodbuja naj se razvoj gozdarske dejavnosti v smislu pridobivanja in rabe gozdnih dobrin, ki bo prilagojena njihovi trajni obnovljivosti, skupaj v povezavi s predelovalno proizvodnjo. Gozd je namreč izredno pomemben surovinski vir, ki še ni v celoti izkoriščen. Za učinkovitost cestnega omrežja v gozdovih naj se zagotavlja ustrezno vzdrževanje gozdnih cest in odpiranje gozdov z novimi gozdnimi prometnicami.

Med **Usmeritvami za razvoj poselitve** naj se doda določilo, da je pri širitvah poselitvenih območij v območje gozda oz. na gozdni rob potrebno pri novogradnji upoštevati varnostni odmik od gozda najmanj ene sestojne višine (20 do 30 m) in neoviran, prost dostop do gozda z gozdarsko mehanizacijo. Pri pozidavah ob gozdnem robu je treba zagotoviti proste prehode med objekti, ki lahko služijo kot vstopne oz. izstopne točke.

Smernice za poseganje v gozd in gozdni prostor

1. V gozdovih je prepovedano vsakršno dejanje, ki zmanjšuje ravnost sestoj ali rodovitnost rastišča, stabilnost ali trajnost gozda oziroma ogroža njegove funkcije, njegov obstoj ali namen (18. člen ZG).

2. Umeščanje energetskih objektov in naprav v prostor se načrtuje tako, da se, kolikor je le mogoče, upošteva značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Ur. I. RS, št. 76/04, poglavje 2.3). Pri umeščanju infrastrukture v gozd in gozdni prostor naj bo leta položena tako, da bo poseg v prostor čim manjši, da bo potrebna čim manjša krčitev gozda, da ne bodo prizadete funkcije gozdovi n da ne bo prišlo do fragmentiranja strnjenih kompleksov gozdov.

3. Za posege v gozd oz. gozdni prostor (to so vsa zemljišča, ki so v naravi in veljavnem GGN opredeljena kot gozd, ne glede na njihovo plansko rabo in vsa negozdna zemljišča, ki imajo na gozdna zemljišča neposreden vpliv oz. so oddaljena od gozdnega roba v 25 m pasu) je potrebno pridobiti soglasje Zavoda (21. člen ZG). V skladu z 49.b Členom Zakona o graditvi objektov - ZGO (Ur. I. RS št. 102/04-UPB1, 14/05, 126/07) mora biti v postopek pridobivanja gradbene dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja vključen tudi ZGS, ki izda projektne pogoje za poseg v prostor in soglasje k projektnim rešitvam. Mnenje Zavoda se mora pridobiti tudi za graditev objektov zunaj gozda, če je iz poročila o vplivih na okolje razvidno, da bi objekt ali posledice delovanja objekta negativno vplivali na gozdni ekosistem in funkcije gozda.

4. V primerih gradnje nezahtevnih oz. enostavnih objektov v območju gozdov oz. gozdnega prostora je, v skladu s 6. členom Uredbe o vrstah objektov glede na zahtevnost (Ur. I. RS, št. 37/08) prav tako potrebno soglasje ZGS.

5. V primeru širjenja naselij naj se gozd izkrči le za potrebe pridobitve stavbnih zemljišč. Objekti ob gozdu naj bodo od gozdnega roba oddaljeni vsaj eno sestojno višino, kar običajno pomeni razdaljo 25 do 30 metrov. Ta zahteva sledi povsem iz varnostnega vidika, saj se v zadnjem času kažejo resni problemi zaradi nevarnosti podrtja dreves s sosednjih parcel v času močnejših neurij, zato naj bo gradbena meja primerno oddaljena. V primeru poseganja v gozd je potrebna sanacija novo nastalega gozdnega roba, razgaljenih tal, novo nastalih brežin z utrditvijo in zasaditvijo z ustreznimi avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami.

6. Dostop do gozda mora ostati neoviran, kar je pogosto problem pri gradnjah ob gozdnem robu. Zaradi novogradenj je lastnikom gozdov povsem onemogočen dostop z gozdarsko mehanizacijo do gozda.

7. Ograditev gozda ni dovoljena, razen v izjemnih primerih, za kar je potrebno pridobiti dovoljenje ZGS (24. Čl. ZG). Zunanja ureditev objektov mora biti izvedena na tak način, da je tudi po gradnji mogoč neoviran in prost prehod za prostoživeče živali in obiskovalce gozda.

8. Za krčitev gozda v kmetijske namene je treba pridobiti dovoljenje ZGS. ZGS izda dovoljenje z odločbo, če ugotovi, da je krčitev v skladu s prostorskim aktom, s katerim se ureja območje, na katerem leži gozd oziroma gozdno zemljišče. ZGS lahko izda dovoljenje tudi za krčitev gozda oziroma gozdnega zemljišča, čeprav taka krčitev ni predvidena s prostorskim aktom, vendar samo, če površina gozda oziroma gozdnega zemljišča, na katerem naj bi se izvedla krčitev, ne presega 0,5 hektarja in če taka krčitev ni v gozdu, ki je v skladu s tem zakonom opredeljen kot varovalni gozd ali gozd s posebnim namenom (5. in 6. odst. 21. čl. ZG).

9. Na celotnem območju je potrebno zagotoviti nemoteno gospodarjenje z gozdom oz. nemoten izvlek lesnih sortimentov po obstoječih vlakah; predvsem to velja za gozdove, ki mejijo na ureditvena območja naselij. Dostope in dovoze do gozda je potrebno ohraniti oz. jih v primeru ukinitve nadomestiti z novimi. Prometnice, na katere so priključene transportne poti in ki omogočajo kamionski prevoz gozdnih lesnih sortimentov, morajo biti urejene tako, da vozišče prenese 10 t osne obremenitve, da so urejena ustrezna obračališča ipd.

10. V območjih varovalnih gozdov se ne dopušča posegov v podtalje ali vegetacijo, kadar bi to zavrlo ali občutno zmanjšalo sposobnosti obnavljanja naravne zarasti, še posebno pa, kadar bi to spodbudilo erozijske procese (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Ur. l. RS, št. 76/2004, poglavje 3.2.). V varovalnih gozdovih so izjemoma dopustni ukrepi in posegi, ki so opredeljeni z veljavnimi gozdnogospodarskimi načrti, so skladni z varstvenimi režimi (Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007) in zagotavljajo ohranitev ter krepitev varovalne, hidrološke, biotopske ali klimatske funkcije gozda. Praviloma so dovoljene le sanitarne sečnje in sanacijski ukrepi. Za poseg v varovalne gozdove je potrebno dovoljenje pristojnega Ministrstva (5. odst. 46. člen ZG in 4. čl. Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, Ur. l. RS, št. 56/2007).

11. Vožnja v območju gozdov, izven kategoriziranih cest in gozdnih cest (po gozdnih poteh in vlakah), v skladu s 40. členom ZG in Uredbo o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju, ni dovoljena. Vožnja s kolesom brez motorja in ježa sta dovoljeni na označenih gozdnih vlakah in drugih označenih poteh na območjih, ki se jih določi v prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta za gozdnogospodarsko območje Ljubljana. Poti in pogoje njihove rabe sporazumno določijo in s skladu s predpisi o gozdni prometnicah označijo lastniki, ZGS in lokalna skupnost (3. in 4. odst. 40 člen ZG).

12. Na gozdnih cestah in cestah z makadamskih voziščem v gozdnem prostoru ter na cestah v območjih, ki so zavarovana s posebnimi predpisi (naravni in gozdni rezervati, narodni, regijski in krajinski parki, vodni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom) je prepovedano organiziranje voženj z vozili na motorni pogon ali njihova uporaba za testne in kros vožnje, športne, tekmovalne in reklamne ter njim podobne oblike uporabe (4. člen Uredbe o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju).

Opredelitve do načrtovanih prostorskih ureditev

Po pregledu grafičnih prilog, pobud in obrazložitev predstavljenih območij urejanja smo ugotovili, da so spremembe namenske rabe iz gozdnih zemljišč v drugo rabo večinoma predvidene ob obstoječih poselitvenih območjih oz. se navezujejo na kmetijska območja. Načrtovane so tudi spremembe iz druge rabe nazaj v gozdna zemljišča. Načrtovane prostorske ureditve so večinoma sprejemljive. V nadaljevanju so izpostavljene določene spremembe, ki zadevajo gozdni prostor:

Enota urejanja prostora	parcelna številka	k.o.	Opredelitev ZGS
VR-02 ZS	123/1, 123/2	Vrhe I	DELOMA SPREJEMLJIVO. Del območja, ki je porasel z gozdom, naj ostane gozden. Drobljenje gozda ni sprejemljivo.
KN-01 S	81/15, 326/4	Knezdol	SPREJEMLJIVO POD POGOJEM, da se zagotovi nemoten dostop za gospodarjenje z gozdom. Preko parcele št. 326/4 poteka gozdna vlaka, ki mora ostati tudi v bodoče neovirana za

			prehod gozdarske mehanizacije. V nasprotnem primeru je potrebno zagotoviti nadomestne prometnice.
GA-01 S		Knezdol	SPREJEMLJIVO. Sprememba iz G v zelene površine zadeva ca. 4,6 ha gozda.
PC-01 DPN			
OS-08 SS		Čeče	SPREJEMLJIVO POD POGOJEM, da se zagotovi ustrezen odmik od novo nastalega labilnega gozdnega roba, kjer gradnja stanovanjskih objektov ne bo dopustna.
A(SP)114	874/4, 874/3, 870/3, 870/4, 870/5	Čeče	DELOMA SPREJEMLJIVO. Del območja z navedenimi parcelami (pod potjo) mora ostati gozden. Gozd ima v tem delu močno poudarjene socialne funkcije (1. stopnja).
TR-01 SS			
GA-08 SS	860/26, 860/25	Knezdol	NI SPREJEMLJIVO. Na navedenem delu zemljišč ni možno zagotoviti ustrezen odmik od gozdnega roba.
A49	652/1, 652/2	Prapreče	NI SPREJEMLJIVO. Sprememba zadeva del zemljišča, ki se nahaja v območju gozda z močno poudarjeno varovalno funkcijo.
TR-88 E OPPN	822/1	Trbovlje	SPREJEMLJIVO. Sprememba zadeva območje varovalnega gozda, ki se ga namenijo sanaciji rudnika za namen sončne elektrarne in obsega ca. 4,4 ha gozda.
TR-59 IG OPPN		Trbovlje	SPREJEMLJIVO. Sprememba iz G v IG zadeva ca. 1,2 ha gozda.
TR-58 PO OPPN		Trbovlje	DELOMA SPREJEMLJIVO. Del območja, ki je porasel z gozdom, naj ostane gozden. Evidentirane so številne ekološke in socialne funkcije na 1. stopnji.
DO-15 ZS	815/10, 815/9	Dobovec	NI SPREJEMLJIVO. Poseganje v strnjen gozdni rob ni sprejemljivo.
PC-01 DPN			NI SPREJEMLJIVO. Sprememba namenske rabe zemljišč za vzpostavitev tretje razvojne osi v tej fazi ni sprejemljiva. Potrebna je natančnejša predstavitev projekta n ločena obravnava.

Pri vseh poselitvenih območjih, ki mejijo na območja gozdov je pomembno, da se razmere za gospodarjenje in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč po uveljavitvi spremembe ne poslabšajo. Vse obstoječe prometnice, ki služijo gospodarjenju in dostopu do gozdov, je potrebno ohraniti ali nadomestiti z novimi.

Pri spremembi gozdnega zemljišča v stavbno zemljišče, kot jo določa občinski prostorski načrt, se z gozdom gospodari v skladu z zakonom, ki ureja gozdove, do sprejetja občinskega podrobnega prostorskega načrta. Krčitev gozda se lahko izvede po izdaji pravnomočnega gradbenega dovoljenja, ob predhodni označitvi in evidentiranju gozdnega drevja, ki ga izvede ZGS.

Upoštevanje smernic: Smernice so le delno upoštevane. V Usmeritvah za razvoj v krajini in Usmeritvah za razvoj v prostoru Osnutka odloka niso upoštevane nekatere zgoraj navedene smernice. Prav tako niso upoštevane nekatere nesprejemljive opredelitve ZGS iz zgornje tabele (npr. za EUP DO-15 ZS, A49, GA-08 SS).

3.3.3 Podatki o pridobitvi strokovnih podlag

Strokovne podlage za vzpostavljanje omrežja Natura 2000 so bile izdelane v letu 2003 in so javno dostopne na spletnih straneh www.natura2000.gov.si. Pri izdelavi poročila smo uporabili strokovne podlage, ki so navedene v poglavju 5.3. Viri.

3.4 PRIKAZ OBMOČIJ DEJANSKE RABE PROSTORA

Dejanska raba prostora je prikazana v Prilogi 3. V južnem delu (Kum) prevladuje gozd, vmes so pozidane površine (zaselki in vasi), okoli njih pa trajni travniki. Drugih površin je znatno manj. Podobno je v severnem delu Občine, s tem da je tukaj znatno večji delež pozidanih površin (vključno s Trbovljami). Njivskih površin je na ozemlju celotne Občine malo, nekaj pa je tudi zaraščajočih površin v različnih stopnjah. V mejnem delu je pas vodne površine (Sava) (vir podatkov: shp RABA, GERK; MKGP, december 2010).

3.5 VRSTE IN HABITATNI TIPI, ZA KATERE SO POSAMEZNA NATURA OBMOČJA DOLOČENA, VKLJUČNO S PODATKI IZ STANDARDNIH OBRAZCEV (SDF – STANDARD DATA FORM)

Seznam vrst z naravovarstveno presojo pomena območja za posamezno vrsto je v spodnji tabeli. Naravovarstvena presoja pomena območja je povzeta po strokovnih podlagah iz SDF obrazcev (Standard Data Form).

Tabela 18: Podatki za kvalifikacijske vrste iz SDF za območje SAC Mrzlica.

Vrsta			Populacija		Ocena območja		VOC
EU Koda	Latinsko ime vrste	Slovensko ime vrste	Podatki o populaciji	VPOP	VOHR	VIZOL	
1065	<i>Euphydryas aurinia</i>	travniški postavnež	R	C	B	C	C

Tabela 19: Podatki za kvalifikacijske vrste iz SDF za območje SAC Kum.

Vrsta			Populacija		Ocena območja		VOC
EU Koda	Latinsko ime vrste	Slovensko ime vrste	Podatki o populaciji	VPOP	VOHR	VIZOL	
1065	<i>Euphydryas aurinia</i>	travniški postavnež	R	C	B	C	C
1087	<i>Rosalia alpina</i>	alpski kozliček	C	B	B	C	B
4014	<i>Carabus variolosus</i>	močvirski krešič	R	C	B	C	B
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	mali podkovnjak	<20	C	B	C	C
4068	<i>Adenophora lilifolia</i>	navadna obročnica	V	C	B	C	C

Tabela 20: Podatki za kvalifikacijske vrste iz SDF za območje SPA Posavsko hribovje – ostenje.

Vrsta			Populacija		Ocena območja		VOC
EU Koda	Latinsko ime vrste	Slovensko ime vrste	Podatki o populaciji	VPOP	VOHR	VIZOL	
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	planinski orel	1-2	B	B	C	C
A103	<i>Falco peregrinus</i>	sokol selec	10-12	A	A	C	C

V standardnih obrazcih je podana naravovarstvena presoja posameznega območja za posamezno kvalifikacijsko vrsto tega območja. Lestvica za oceno je naslednja:

Podatki o populaciji posamezne vrste: večje kot (>), manjše kot (<), pogosten (C), redek (R), zelo redek (V), prisoten (P).

Velikost in gostota populacije v območju (VPOP) (glede na celotno populacijo vrste v državi): A – več kot 15 %, B – od 2 do 15 %, C – od 0 do 2 %, D – neznačilno pojavljanje.

Stopnja ohranjenosti (VOHR): A – odlična stopnja ohranjenosti, B – dobra stopnja ohranjenosti, C – povprečna ali zmanjšana ohranjenost.

Stopnja izolacije populacije (VIZOL): A – populacija je izolirana, B – populacija ni izolirana, ampak je na robu meje razširjenosti, C – populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Splošna ocena (VOC) (»best expert judgement«): A – območje je bistveno za ohranjanje vrste, B – območje je zelo pomembno za ohranjanje vrste, C – vrsta se na območju nahaja, a ni pomembno za ohranjanje vrste, N – vrsta je prisotna, pomen območja še ni natančno ovrednoten, P – območje, kjer se vrsta lahko pojavlja.

Seznam habitatnih tipov z naravovarstveno presojo pomena območja je v spodnji tabeli.

V primeru, da območja niso bila ovrednotena, so rubrike v tabeli prazne, kar pa ne pomeni, da območje za ohranjanje habitata ni pomembno. V strokovnih podlagah je v izpisu standardnega obrazca za posamezno območje in njegove kvalifikacijske habitatne tipe navedeno sledeče:

Reprezentativnost: A: odlična reprezentativnost, B: dobra reprezentativnost, C: značilna reprezentativnost, D: neznačilna prisotnost

Relativna površina (površina habitatnega tipa na obravnavanem območju in deležu, ki ga predstavlja glede na celotno površino v državi): A: $100 \% \geq p > 15 \%$, B: $15 \% \geq p > 2 \%$, C: $2 \% \geq p > 0 \%$

Ohranjenost: A: odlična stopnja ohranjenosti, B: dobra stopnja ohranjenosti, C: povprečna ali zmanjšana ohranjenost

Splošna ocena: A: odlična vrednost, B: dobra vrednost, C: značilna vrednost

Tabela 21: Podatki za kvalifikacijske habitatne tipe iz SDF za območje SAC Mrzlica.

Koda HT	Reprezentativnost	Relativna površina	Ohranjenost	Splošna ocena
91K0	B	C	B	C
6210	B	B	B	B

Tabela 22: Podatki za kvalifikacijske habitatne tipe iz SDF za območje SAC Kum.

Koda HT	Reprezentativnost	Relativna površina	Ohranjenost	Splošna ocena
91R0	B	B	B	B
91K0	B	C	C	B
9180	B	C	C	C
9110	B	C	B	C
6210	A	B	B	B

3.6 NAČRTI ZA UPRAVLJANJE OBMOČJA IN USMERITVE, KI IZHAJAJO IZ NJIH

Za območja Natura 2000 je pripravljen Operativni program upravljanja območij Natura 2000 (MOP, 2007), ki med drugim določa:

- podrobne varstvene cilje in ukrepe za njihovo zagotavljanje na območjih Natura 2000,
- seznam načrtov rabe naravnih dobrin – planov, ki so lahko neposredno potrebni za varstvo območij Natura (gozdnogospodarski načrti, načrti lovišč in lovskoupravljaljski načrti, načrti ribiških okolišev),
- raziskovalne aktivnosti na področju bazičnih aplikativnih znanosti, ki so nujno potrebne za izboljšanje poznavanja ekologije rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov,
- monitoring kazalcev stanja vrst in habitatnih tipov.

Za območje Občine Trbovlje je v veljavi tudi **gozdnogospodarski načrt** za gozdnogospodarsko **območje Ljubljana** 2001-2010 (Odlok o gozdnogospodarskih in lovsko upravljaljskih načrtih območij (2011-2020) (Ur. l. RS, št. 87/12)). Območje Občine Trbovlje se nahaja znotraj gozdnogospodarske enote (GGE) Trbovlje-Zagorje in GGE Dobovec-Kum. Gozdnogospodarski načrt za GGE Trbovlje-Zagorje za obdobje 2007-2016 je določen s Pravilnikom o gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote Trbovlje-Zagorje (Ur. l. RS, št. 1/08), gozdnogospodarski načrt za GGE Dobovec-Kum za obdobje 2006-2015 pa s Pravilnikom o gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote Dobovec-Kum (Ur. l. RS, št. 96/07). V okviru gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot se izdelujejo gozdnogojitveni načrti.

Gozdnogojitveni načrt je izvedbeni načrt gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote, v katerem se po posameznih gozdnih ekosistemih oziroma njihovih delih določijo:

- gozdnogojitveni cilji, smernice in ukrepi za gospodarjenje;
- obseg, intenzivnost in nujnost gojitvenih in varstvenih del;
- območja, kjer posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna;
- časovni in prostorski obseg sečenj;
- načini in pogoji za pridobivanje lesa;
- smernice in dela za sočasno ohranjanje in pospeševanje ekoloških in socialnih funkcij gozda.

Osnutki letnih načrtov za lovsko upravljaljska območja za leto 2010 so s strani Zavoda za gozdove Slovenije pripravljene skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10) in so dostopni na spletni strani Zavoda za gozdove Slovenije. Območje Občine Trbovlje obravnava Dolgoročni načrt za XIII. Zasavsko LUO za obdobje 2007 - 2016.

V skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu (Ur. l. RS, št. 61/06) in Pravilnikom o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Ur. l. RS, št. 18/08) Zavod za ribištvo Slovenije na podlagi mnenja izvajalca ribiškega upravljanja in lokalne skupnosti pripravi osnutke načrtov ribiškega upravljanja v ribiških območjih. V postopku priprave osnutkov načrtov so bili le ti usklajeni z naravovarstvenimi smernicami Zavoda RS za varstvo narave. Zavod za ribištvo Slovenije je pripravil Načrt za izvajanje ribiškega upravljanja v srednje-savskemu ribiškem območju (osnutek, April 2010).

V pripravi je tudi načrt upravljanja voda (NUV) (2009-2015) za vodno območje Donave. Namen načrtov upravljanja je priprava in izvajanje stroškovno učinkovitih ukrepov za reševanje pglavitnih težav, ki se pojavljajo pri upravljanju voda na vodnih območjih. Ti načrti bodo prav tako vključevali projekte in investicije, ki jih mora Slovenija izvesti, če želi povečati zmogljivost infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih komunalnih voda v skladu z operativnim programom »Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode«, ki ga je slovenska vlada sprejela oktobra 2004.

3.7 OPIS OBSTOJEČEGA IZHODIŠČNEGA STANJA VAROVANIH OBMOČIJ

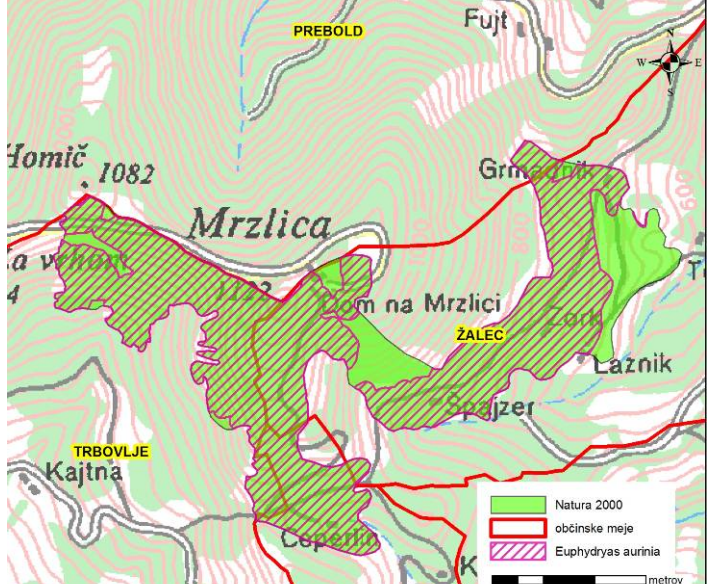
V nadaljevanju podajamo opis obstoječega izhodiščnega stanja območij Natura 2000 z notranjimi conami za posamezno kvalifikacijsko vrsto in/ali habitatni tip in s podatkom o površini cone posamezne vrste oz. HT v Natura 2000 območju. Prav tako v nadaljevanju obravnavamo le vrste in HT, ki imajo cono na območju obravnavanega plana (Občina Trbovlje) ali če obstajajo podatki o njihovi prisotnosti na obravnavanem območju.

Opis zavarovanih območij je v tabeli v poglavju 3.1.1.1 Zavarovana območja in območja, predlagana za zavarovanje. Dodatni komentarji k stanju posameznih ZO so še v poglavju ocene vplivov 4.3.4 Zavarovana območja.

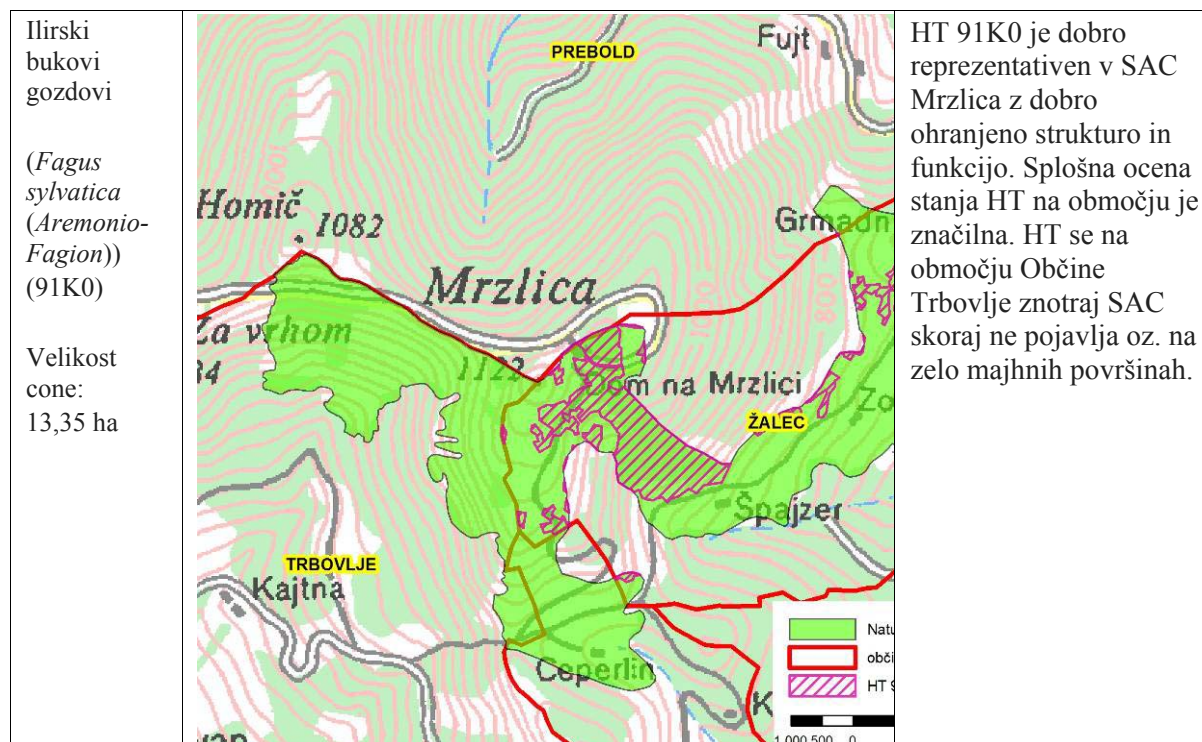
3.7.1 SAC Mrzlica

Območje je del Posavskega hribovja, poraslo z ilirskimi bukovimi gozdovi. Na položnejših delih južnih pobočjih in na ovršju imajo travišča na karbonatni podlagi značaj suhih travišč. Travniki so življenjski prostor kvalifikacijske vrste metulja travniški postavnež.

Id območja	SI3000029
Ime območja	Mrzlica
Tip območja	posebno ohranitveno območje
Potrjen pSCI	2004/04
Potrjen SCI	2007/11
Potrjen SAC	2012/02
Alpsko biog. obm.	0
Celinsko biog. obm.	1
Površina [ha]	93,75

Ime vrste ter površina notranje cone	Grafični prikaz notranjih con vrste	Stanje vrste na območju prostorske ureditve
<p>travniški postavnež</p> <p><i>Euphydryas aurinia</i></p> <p>Velikost cone: 78,96 ha</p>		<p>Travniški postavnež je redka vrsta na območju SAC Mrzlica, kjer ima vrsta dobro ohranjenost. Populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Na širšem območju Mrzlice je po letu 1989 število osebkov na posameznem popisu znašalo med 6-20 osebkov na katerikoli lokaciji v kvadratu UTM mreže 5x5 kilometrov (Verovnik in sod. 2012).</p>

Ime HT ter površina notranje cone	Grafični prikaz notranjih con HT	Stanje HT na območju prostorske ureditve
<p>Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh</p> <p>(<i>Festuco-Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk) (6210*)</p> <p>Velikost cone: 67,15 ha</p>		<p>HT 6210 je dobro reprezentativen v SAC Mrzlica z dobro ohranjeno strukturo in funkcijo. Splošna ocena stanja HT na območju je dobra.</p>

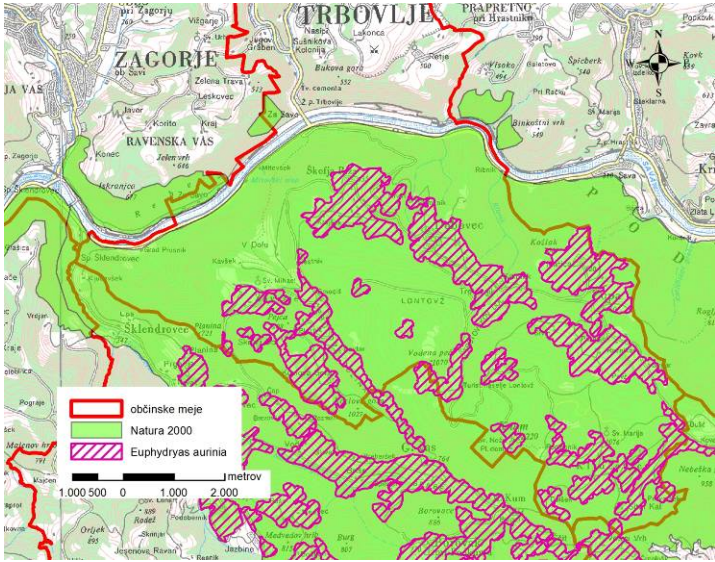
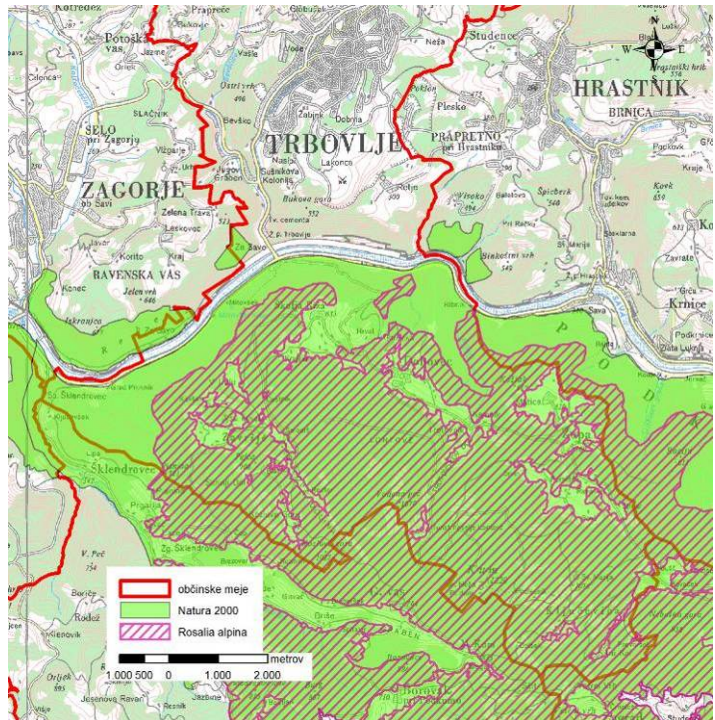

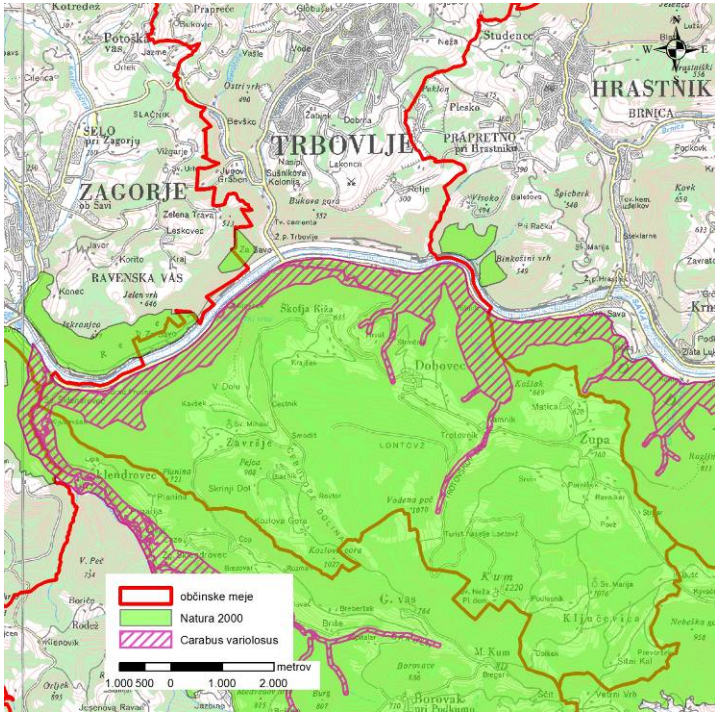
3.7.2 SAC Kum

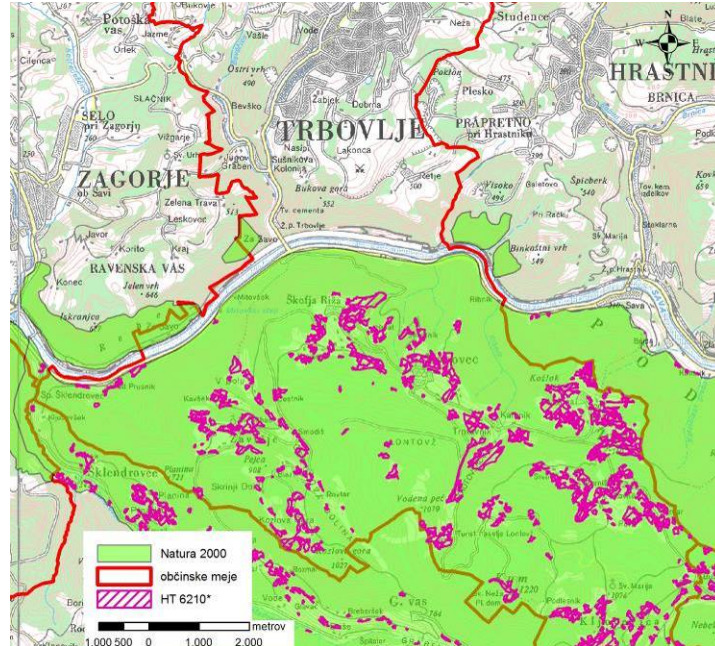
Kum je najvišji vrh Posavskega hribovja. Območje poraščajo na različno kameninsko podlago prilagojeni bukovi gozdovi, javorovi godovi na pobočnih gruščih, termofilni gozdovi mešanih listavcev in dinarski gozdovi rdečega bora. Gozdovi so mestoma izkrčeni, običajno ob posamičnih kmetijah in zaselkih, kjer prevladujejo travišča različnih habitatnih tipov. Tu so rastišča nekaterih redkih in ogroženih rastlinskih vrst (npr. navadna obročnica in več vrst kukavic). Območje je tudi življenjski prostor več redkih in ogroženih živalskih vrst iz skupin metuljev, hroščev in netopirjev.

Id območja	SI3000181
Ime območja	Kum
Tip območja	posebno ohranitveno območje
Potrjen pSCI	2004/04
Potrjen SCI	2007/11
Potrjen SAC	2012/02
Alpsko biog. obm.	0
Celinsko biog. obm.	1
Površina [ha]	5852,00

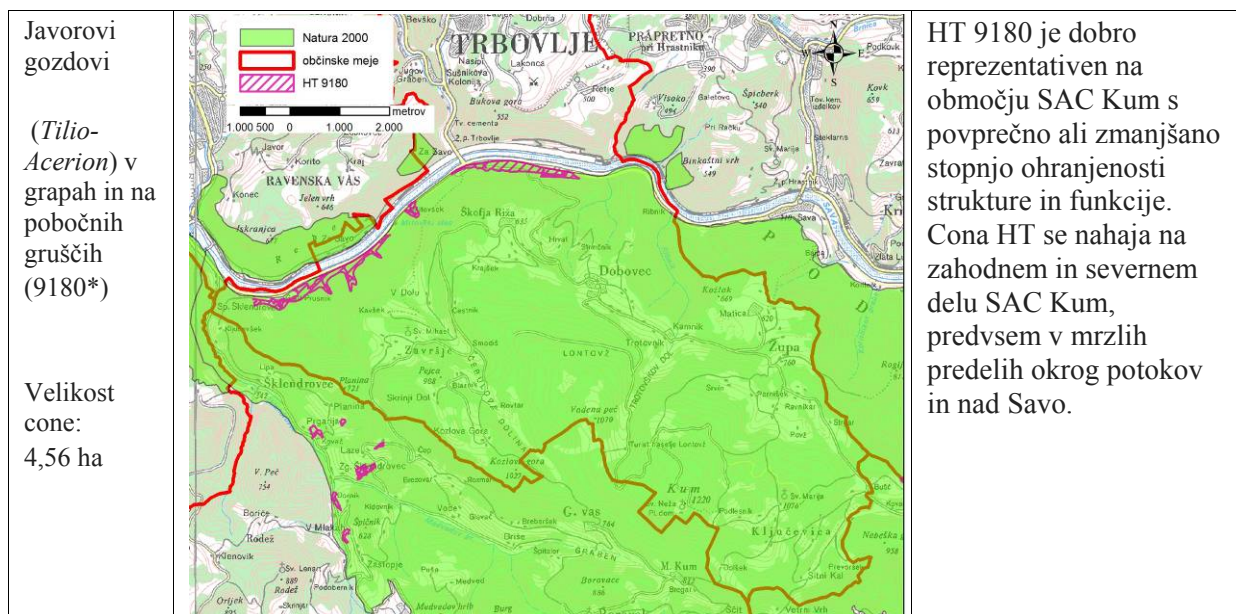
Na območju SAC Kum se poleg spodaj naštetih vrst in HT nahajajo cone kvalifikacijskih vrst navadna obročnica (*Adenophora liliifolia*) in mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) ter habitatni tip Bukovi gozdovi (*Luzulo-Fagetum*). Cone naštetih vrst in habitatnega tipa ne segajo na območje Občine in jih zato v nadaljevanju ne obravnavamo.

<p>Ime vrste ter površina notranje cone</p>	<p>Grafični prikaz notranjih con vrste</p>	<p>Stanje vrste na območju prostorske ureditve</p>
<p>travniški postavnež</p> <p><i>Euphydryas aurinia</i></p> <p>Velikost cone: 1259,74 ha</p>		<p>Travniški postavnež je redka vrsta na območju SAC Kum, kjer ima vrsta dobro ohranjenost. Populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Po podatkih Atlasa dnevnih metuljev Slovenije (Verovnik in sod. 2012) je na širšem območju Kuma znanih kar nekaj lokacij, kjer je bila vrsta zabeležena po letu 1989. Gostota vrste na območju se giblje med 1 in 20 osebkov zabeleženih na enem obisku katerekoli lokacije na omenjenem območju. Vrsto smo tudi sami zabeležili v l. 2012.</p>
<p>alpski kozliček</p> <p><i>Rosalia alpina</i></p> <p>Velikost cone: 4147,82 ha</p>		<p>Alpski kozliček je pogosta vrsta na območju SAC Kum, kjer ima vrsta dobro ohranjenost. Populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Po podatkih ZRSVN je vrsta na območju pogosta, njena populacija pa dobro ohranjena. Podobno navajata Drovenik in Pirnat (2003), pri čemer poudarjata, da podatki veljajo za nadmorske višine nad 700 metri. Območje vrste zavzema večino območja SAC Kum z izjemo ravninskih in nezgodnih predelov ter delov z nižjo nadmorsko višino.</p>

<p>močvirski krešič</p> <p><i>Carabus variolosus</i></p> <p>Velikost cone: 851,63 ha</p>		<p>Močvirski krešič je redka vrsta na območju SAC Kum, kjer ima vrsta dobro ohranjenost. Populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Pri popisih leta 2007 so na področju SAC Kum ugotovili največje povprečno število jajc na samico (5 jajc na samico, okolica Prusnika) v Sloveniji. Obenem je bilo ugotovljeno, da spada SAC Kum med območja z največjim relativnim reprodukcijskim potencialom v Sloveniji (Vrezec in sod., 2007). Cona vrste se nahaja na severnem, zahodnem in jugozahodnem robu območja SAC Kum.</p>
--	--	---

Ime HT ter površina notranje cone	Grafični prikaz notranjih con HT	Stanje HT na območju prostorske ureditve
<p>Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh</p> <p><i>(Festuco-Brometalia)</i> (*pomembna rastišča kukavičevk) (6210*)</p> <p>Velikost cone: 681,77 ha</p>		<p>HT 6210 je odlično reprezentativen na območju SAC Kum z dobro ohranjeno strukturo in funkcijo. Cona HT se pojavlja razdrobljeno po večini območja SAC Kum.</p>

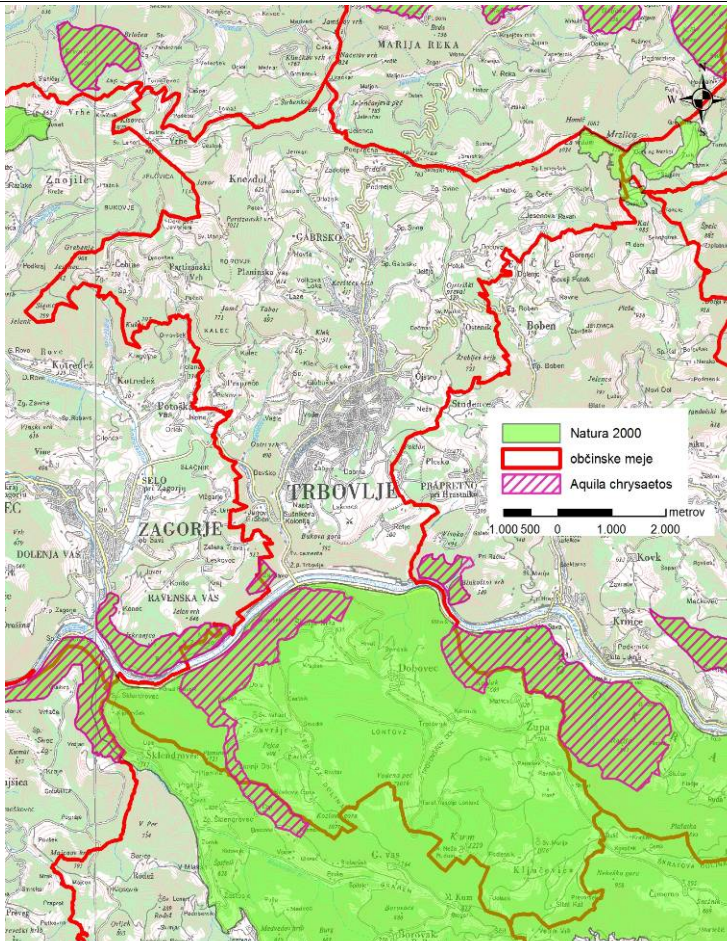
<p>Ilirski bukovi gozdovi <i>(Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))</i> (91K0)</p> <p>Velikost cone: 1940,98 ha</p>		<p>HT 91K0 je dobro reprezentativen na območju SAC Kum s povprečno ali zmanjšano stopnjo ohranjenosti strukture in funkcije. Večji del cone se nahaja na južnem delu SAC Kum, nekaj ločenih con pa najdemo tudi na severnem in zahodnem delu območja. Ne glede na to se HT pojavlja na območju na večji površini, kot je to določeno s conacijo, čeprav so mu ponekod v večjem deležu primešani iglavci (smreka).</p>
<p>Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi <i>(Genisto januensis-Pinetum)</i> (91R0)</p> <p>Velikost cone: 47,19 ha</p>		<p>HT 91R0 je dobro reprezentativen na območju SAC Kum z dobro ohranjeno strukturo in funkcijo. Cona HT se nahaja na meji z Občino Trbovlje, in sicer na jugozahodnem delu SAC Kum.</p>

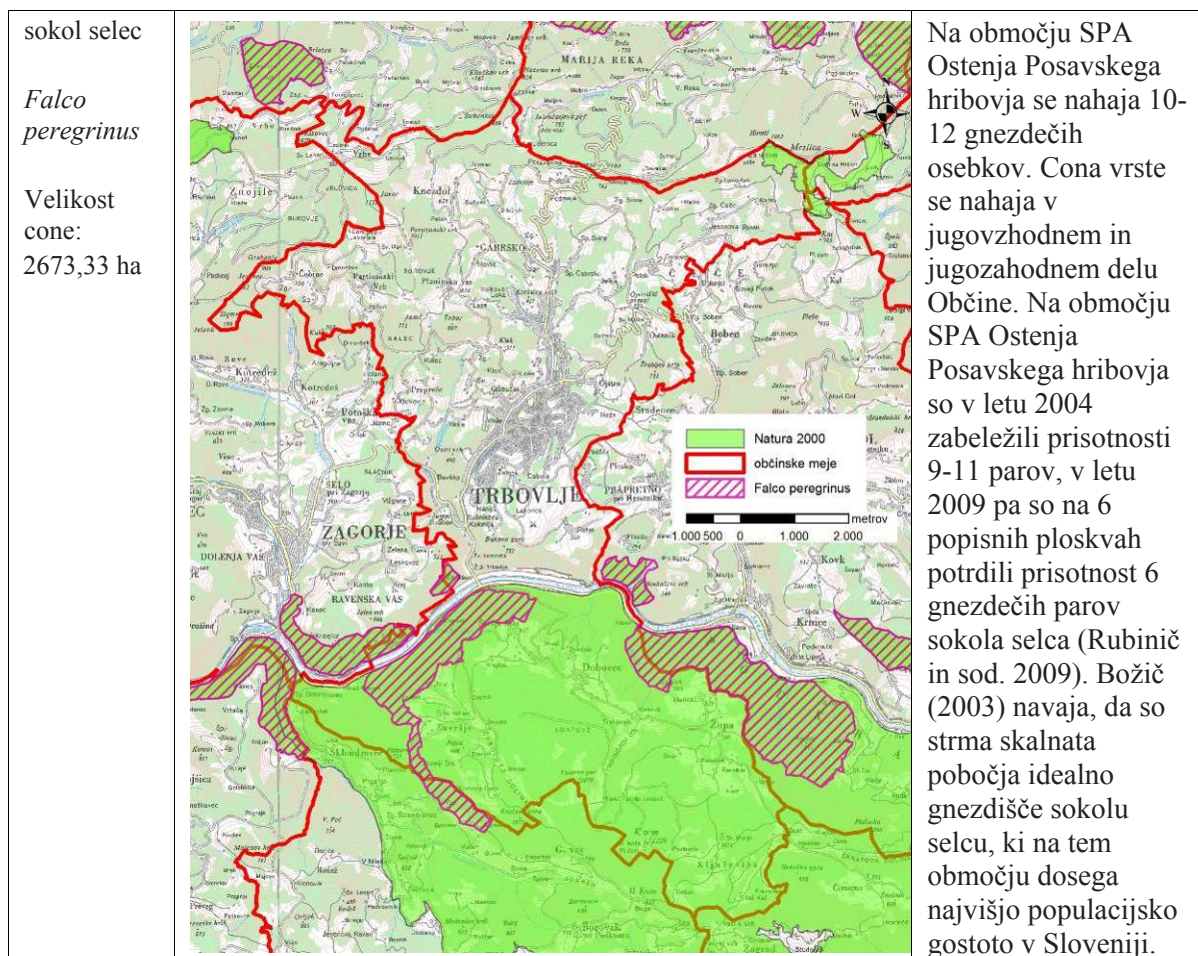

3.7.3 Ostenja Posavskega hribovja

Pas skalnatih sten nad najožjim delom doline reke Save in spodnjega toka Savinje ima izjemen ornitološki pomen. Previsne skalne pečine nudijo zavetje ogroženima vrstama ptic ujed, planinskega orla in sokola selca.

Id območja	SI5000026
Ime območja	Posavsko hribovje - ostenje
Tip območja	posebno območje varstva
Potrjen SPA	2004/04
Alpsko biog. obm.	0
Celinsko biog. obm.	1
Površina [ha]	2673,40

Ime vrste, površina notranje cone	Grafični prikaz notranjih con vrste	Stanje vrste na območju prostorske ureditve
<p>planinski orel</p> <p><i>Aquila chrysaetos</i></p> <p>Velikost cone: 2673,33 ha</p>		<p>Na območju SPA Ostenja Posavskega hribovja znaša ocenjena populacija 1-2 gnezdeča para. Cona vrste se nahaja v jugovzhodnem in jugozahodnem delu Občine. V Ornitološkem atlasu Slovenije za Zasavje ni podatkov (Geister, 1995). Ocena populacije na obravnavanem območju je leta 2008 znašala 1-2 para (ZRSVN, 2012). Božič (2003) navaja, da planinski orel na območju redno in uspešno gnezdi, kar je pomembno predvsem zato, ker je v tem delu Slovenije izjemno redek.</p>

3.8 KLJUČNE ZNAČILNOSTI KVALIFIKACIJSKIH VRST IN HABITATNIH TIPOV

3.8.1 Kvalifikacijske rastlinske in živalske vrste

Za posamezno kvalifikacijsko vrsto so poleg opisa habitata in dejavnikov ogrožanja navedeni predlogi varstvenih ukrepov, ki jih je potrebno upoštevati pri izvedbi planov.

3.8.1.1 *Euphydryas aurinia* - travniški postavnež

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste: Habitat vrste v Sloveniji so različni tipi travnikov od nizkih barj do kserotermnih travišč. V nižinskem svetu Slovenije ima vrsta (vsaj) dva ekološka tipa populacij: ene poseljujejo le barja in mokrotne travnike, druge pa izrazito suha in topla travišča. Hranilna rastlina gosenic v vlažnih habitatih je travniška izjevka (*Succisa pratensis*), na suhih travnikih pa navadni grintavec (*Scabiosa columbaria*), redkeje še nekatere druge vrste (rumeni svišč, kosteničevje). Odrasli osebki so vezani na larvalni habitat, kjer se prehranjujejo na zelo različnih cvetovih rastlin.

Dejavniki ogrožanja vrste: Populacije na vlažnih travnikih ogrožajo predvsem hidromelioracijski posegi in zaraščanje zaradi opuščanja ekstenzivnega gospodarjenja. To je tudi glavni razlog ogroženosti populacij na suhih travnikih, kjer je poleg naravnega zaraščanja eden od razlogov ogroženosti tudi aktivno pogozdovanje. Nekatere populacije so ogrožene tudi zaradi gradnje infrastrukture, v zadnjih letih predvsem avtocest. V osrednji in SV

Sloveniji so populacije ogrožene tudi zaradi majhnosti in izoliranosti, ki je postala posledica fragmentiranosti habitatov.

3.8.1.2 Rosalia alpina – alpski kozliček

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste: Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevno-aktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hlodi, poškodovana debla in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta.

Dejavniki ogrožanja vrste: Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlodov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljnje predelave lesa že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.

3.8.1.3 Carabus variolosus – močvirski krešič

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste: Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebki ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhlih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebki so nočno aktivni.

Dejavniki ogrožanja vrste: Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala),... Možnost izlova pripisujejo le na območjih z manjšimi populacijami vrste.

3.8.1.4 Aquila chrysaetos – planinski orel

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste: V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni.

Dejavniki ogrožanja vrste: Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).

3.8.1.5 Falco peregrinus – sokol selec

Habitat, biologija in ekološke potrebe vrste: V Sloveniji je redek gnezdilec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čaplja in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica.

Dejavniki ogrožanja vrste: Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi uporabe nekaterih pesticidov. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.

3.8.2 Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip je rastlinska in živalska združba kot značilni živi del ekosistema, povezana z neživimi dejavniki (tla, podnebje, prisotnost in kakovost vode, svetlobe itd.) na prostorsko

opredeljenem območju. Osnova za opredelitev in poimenovanje habitatnih tipov so Habitatni tipi Slovenije – tipologija (v nadaljevanju HTS 2004). Izbor habitatnih tipov Slovenije je narejen po palearktični klasifikaciji (Physis).

3.8.2.1 Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (* pomembna rastišča kukavičevk)

Habitatni tip sestavljajo travniki ali pašniki na apnencih, dolomitih, redkeje na flišu ali peskih in starih prodiščih. Njihova rastišča so suha, svetla in topla, podlaga je nevtralna ali rahlo bazična, z malo hranili. Ne prenesejo gnojenja, razen na zelo pustih tleh, kjer uspevajo tudi ob zmernem gnojenju. Poraščajo pobočja gričevij (razen severnih), kjer so plitva, mestoma razgaljena tla. Ne prenesejo močne vlage, kakor tudi ne zastajanja vode. Potrebujejo ekstenzivno pašo ali košnjo 1-2-krat letno, prvič po odvetu večine travniških rastlin, brez gnojenja, s sušenjem sena na travniku, ne škodi jim paša na koncu sezone (avgust-oktober). V Sloveniji se ta habitatni tip pojavlja raztreseno na primernih površinah (negnojeno, zlasti karbonatna tla, prisojna pobočja).

Dejavniki ogrožanja HT: Ogrožajo ga gnojenje travnikov, baliranje sena, spreminjanje travnikov v njive, zaraščanje z lesnimi vrstami, ponekod tudi planinarjenje in izgradnja infrastrukture.

3.8.2.2 Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))

Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najboljše ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora).

Dejavniki ogrožanja HT: V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.

3.8.2.3 Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisio januensis-Pinetum)

Dinarski gozdovi rdečega bora so ostanek iz ledene dobe. Obdržali so se na ekstremnih rastiščih, kjer je bil rdeči bor dovolj konkurenčen drugim vrstam. Rastejo na apnencu ali dolomitu, na skalovju, grušču ali suhem rečnemrodu na nadmorskih višinah 300 do 800 m. Tla so zelo plitva in podvržena eroziji, zato imajo ti gozdovi velik varovalni pomen. V Sloveniji se pojavljajo v severni polovici države (Raduha, Olševa, Razbor, Karavanke, Tošč).

Dejavniki ogrožanja HT: Ogrožajo jih erozijski procesi in požari.

3.8.2.4 Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih

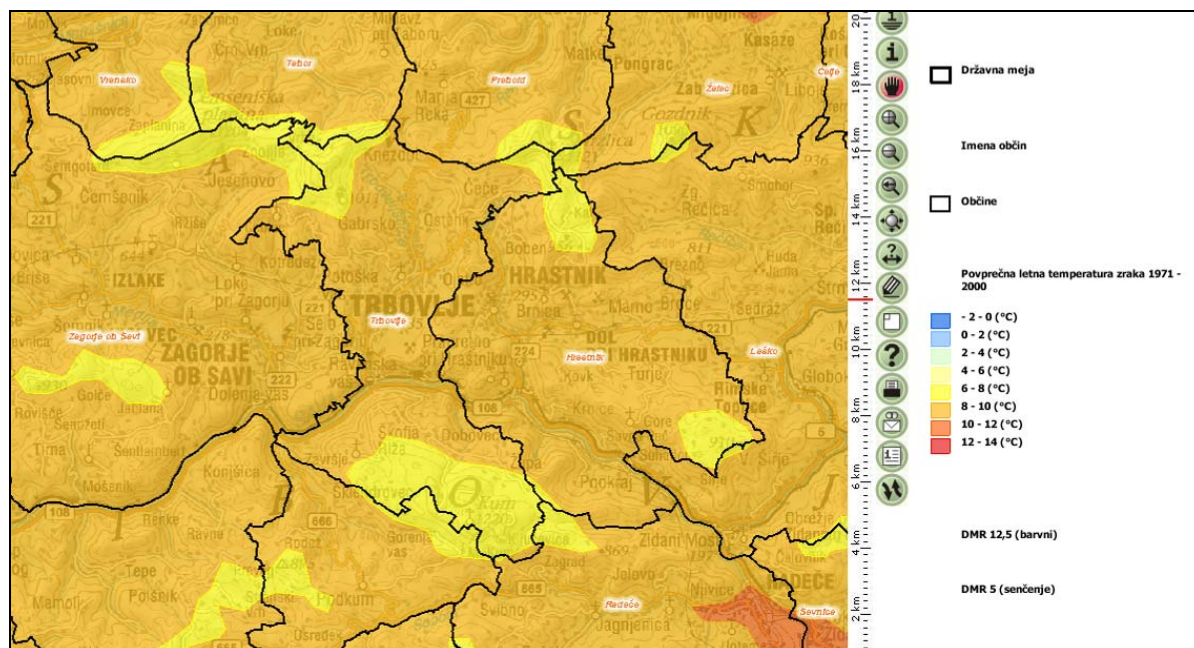
Gozdovi plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah.

Dejavniki ogrožanja HT: Ogroža jih spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.

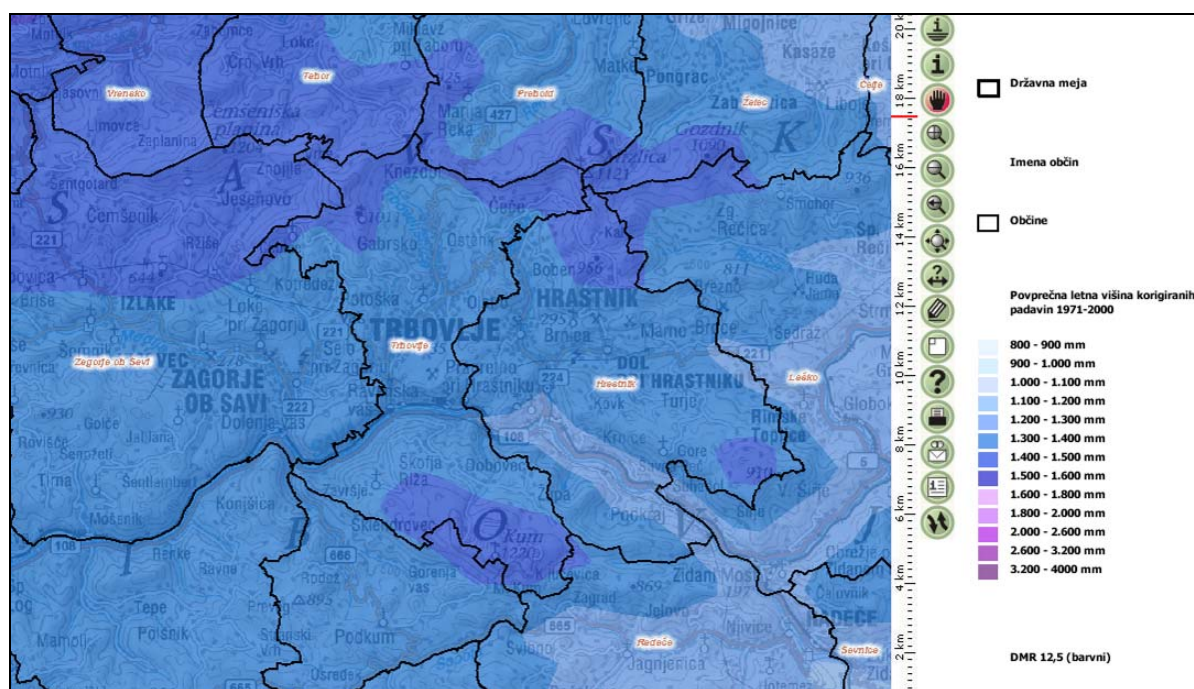
3.9 PODATKI O SEZONSKIH VPLIVIH IN VPLIVIH NARAVNIH MOTENJ (SUŠ, POPLAV) NA KLJUČNE HABITATE ALI VRSTE NA OBMOČJU

Občina Trbovlje se nahaja v središču Zasavja. Center tega območja predstavlja mesto Trbovlje, ki se nahaja v Moravško – Trboveljskem podolju, v katero se zajeda razmeroma ozka, sedem kilometrov dolga dolina potoka Trboveljščica, razpotegnjena v smeri sever – jug. Trboveljsko kotlino obkroža sklop srednjegorskih planinskih vrhov, ki so predgorje Savinjskih Alp. Na severu jo obkrožajo Mrzlica (1122 m), Šterbenkel (869 m), Sveta planina oz. Partizanski vrh (1011 m), na zahodni strani Tabor (697 m), Ostri vrh (490 m) s slemenom Velike peči. Na južni strani sta Bukova gora (552 m) in Retje (500 m), na vzhodni pa Žrebljev hrib (722 m). Preko Save na dolenski strani dolino zaokrožajo vrhovi, ki še sodijo v območje Trbovelj. To so Kum (1220 m), Vodena peč (1070 m), Kozlova gora (1027 m) in še nekaj nižjih vrhov. Zasavske hribine so po nastanku iz različnih geoloških dob, od starega zemeljskega veka do najmlajše geološke dobe, in zato tudi različne sestave. Tu najdemo tako trde kamnine kot tudi rahle peske in glin. Močno razgibano pokrajino so oblikovale v dolgih geoloških dobah notranje zemeljske sile. Premog v Zasavju izvira iz novega zemeljskega veka – kenozoika, vrhovi pa so grajeni iz dolomita in apnenca (spletna stran Občine Trbovlje, obiskano: maj 2012).

Občina Trbovlje ima zmernocelinsko podnebje. Povprečna temperatura najhladnejšega meseca v zmernocelinskem podnebjju znaša med 0 in -3 °C, povprečna temperatura najtoplejšega meseca pa med 15 in 20 °C. Za zmernocelinsko podnebje osrednje Slovenije je značilno, da so povprečne oktobrske temperature višje od aprilskih in da pade največ padavin v poletnih mesecih in najmanj pozimi. Padavinski režim je subkontinentalni. Povprečna letna količina padavin je od 1000 do 1300 mm, pri čemer je potrebno upoštevati lego padavinskih postaj glede na nadmorsko višino in relief. Količine padavin merimo s padavinskimi postajami, ki so locirane na Kumu in v Trbovljah (Chronos, 2009). Povprečne letne temperature in količine padavin za območje Občine je prikazano na spodnjih dveh slikah.

Slika 10: Povprečne letne temperature zraka na širšem območju Občine Trbovlje.

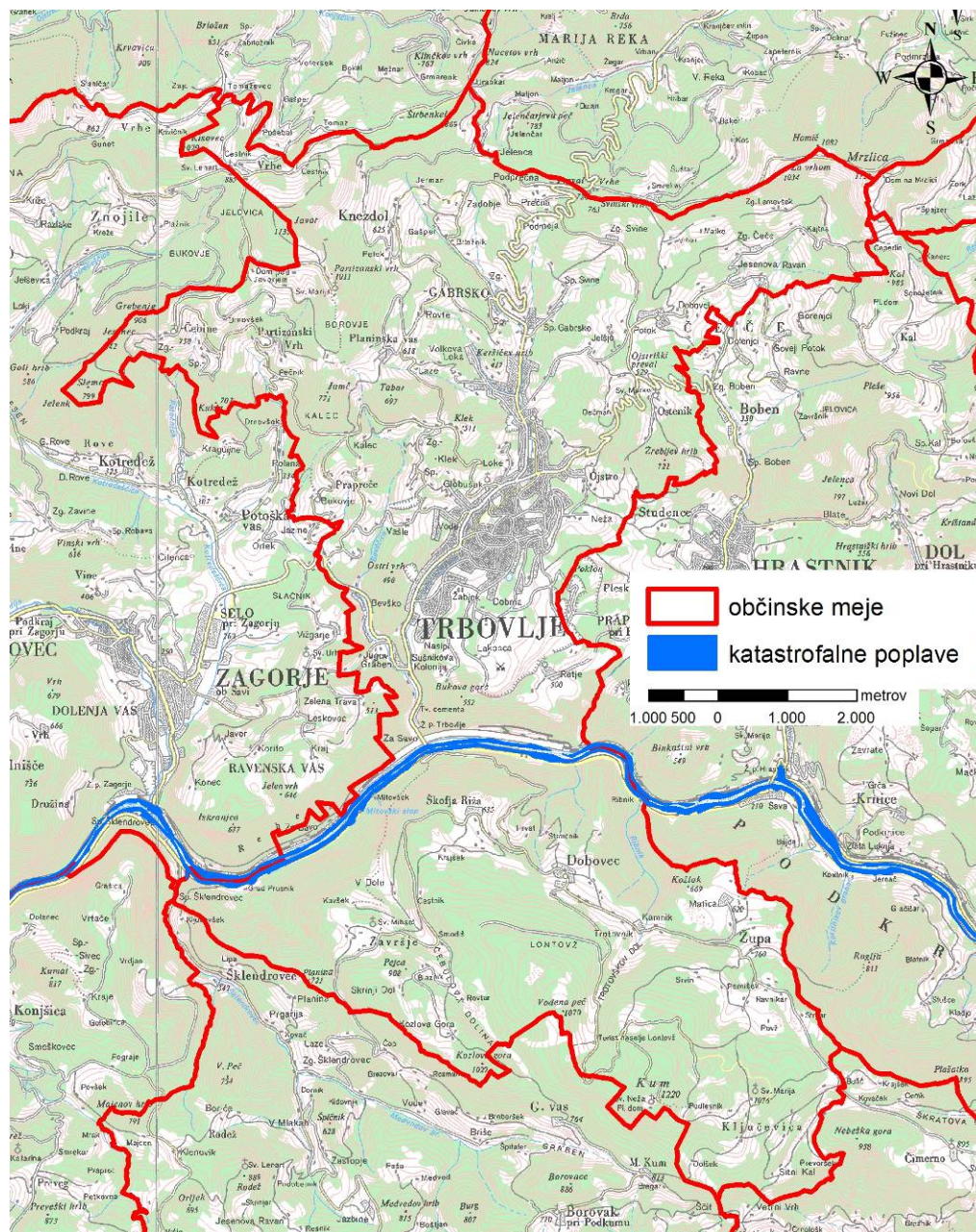

Slika 11: Povprečna letna količina padavin na širšem območju Občine Trbovlje.

Rečna mreža v Trbovljah je pestra in dobro razvita. Glavni vodotok je reka Sava, v katero se zliva potok Trboveljščica, veliko je tudi manjših vodotokov z velikim strmcm. Večina od njih je hudourniškega značaja. Voda zlasti ob nalivih hitro odteče s pobočij v dolino. Trboveljski vodotoki v celoti spadajo v porečje reke Save. Sava odvaja vode iz celotnega območja Trbovelj, ki je geološko in orografsko zelo razgibano. Sava od Spodnjega Loga pa do Radeč teče po ozki soteski, ki si jo je reka vrezala v karbonatne kamnine (apnenci, dolomiti). Vrednost srednjega pretoka za reko Savo v Litiji znaša v obdobju od leta 1961-1990, $170 \text{ m}^3/\text{s}$, v Radečah pa $221 \text{ m}^3/\text{s}$. Trboveljščica izvira tik pod apneniškim vrhom Javorja. Njeni glavni pritoki so: Belski potok, Planinščica, Svinščica, Ostenški potok, Golovščica in Pašnica. Trboveljščica se izliva v Savo na savskem levem bregu. Desni breg Save oziroma severno pobočje Kuma drenirajo krajši potoki s pretežno kraškimi izviri: Dobovski potok, Ribnik in Mitovščica (Občina Trbovlje 2009).

V pomladanskem in poletnem času se zaradi velike nestabilnosti v ozračju razvijejo zelo močni nalivi. Intenzivne padavine ob nevihtah in plohah ob prehodu hladne fronte so v zadnjih letih zelo pogoste od maja do avgusta. Lokalne hudourniške poplave lahko povzročijo veliko škode. Poleti so obilne padavine običajne ob nevihtah in plohah. Prostorska porazdelitev padavin ob nevihtah je odvisna od splošnih tokov v atmosferi glede na relief. Na privetni strani višjih orografskih pregrad so padavine ponavadi najbolj intenzivne. Predvsem ob zelo intenzivnih padavinah so to ključni dejavniki, ki vplivajo na prostorsko porazdelitev padavin. Poletni nalivi niso dolgotrajni, vendar v kratkem času pade zelo veliko padavin. Ker tako velike količine vode ne morejo sproti odtekat, pride do hudourniških poplav. Poplave niso nujno vezane na območja z najmočnejšimi padavinami, saj je nastanek hudourniških poplav odvisen tudi od drugih dejavnikov (lokalne značilnosti reliefa, lastnosti podlage,...). Jeseni so padavine po prostoru porazdeljene bolj zvezno. Konfiguracija trboveljskega hribovja in struktura področja s številnimi dolinami ter posegi v naravo so poglavitni vzrok hitrega porasta pretoka hudournikov. Značilnost površinskih vodotokov je, da se zaradi odtrganega oblaka oz. obilnih padavin na širšem območju, pojavi v strugah vodotokov velika količina deroče vode (Občina Trbovlje, 2009).

Kot je razvidno iz spodnje slike je katastrofalnim poplavam izpostavljen manjši del Občine v predelu struge reke Save. Na območju Občine ni območij redkih in pogostih poplav. Negativni vplivi v sezoni večjih količin padavin se kažejo predvsem kot vpliv spiranja poseljenih območij in cest tik ob vodotokih in s tem obremenjevanje vodotokov, kar pomeni slabšanje ekoloških pogojev tudi za tam živeče kvalifikacijske vrste.

Slika 12: Opozorilna karta poplav na širšem območju Občine Trbovlje.

Za kvalifikacijske vrste/ HT na območju Občine poplave ne predstavljajo večje grožnje, saj se cone vrst/HT nahajajo izven območja katastrofalnih poplav.

Problematične bi lahko bile izsušitve manjših vodotokov in vlažnih območij v gozdovih na območju v času poletja in visokih temperatur. Močvirski krešič je zelo higrofilna vrsta. Obdobja suše so lahko ključnega pomena, saj je močno navlaženo okolje ključno za razvoj vrste (Marinček 2010). Vrsta je bila v Nemčiji vključena na seznam vrst, na katere podnebne spremembe vplivajo kritično (Rabitsch in sod. 2010).

Poplave, suše, erozija in plazovi so del naravnih procesov. Voda kot ekološki dejavnik v spletu prehranjevalne verige in s tem biotske raznovrstnosti sodeluje v dinamičnem oblikovanju površja in naravnega spreminjanja, čemur so živa bitja prilagojena. Ogroženost vrst in habitatov nastopi zaradi človekovega poseganja v naravo. Spremenijo se zadrževalne sposobnosti okolja, površine so podvržene večjim poplavam, hiše, podporni zidovi, tlakovana dvorišča, skladišča in parkirišča manjšajo vodozadrževalne sposobnosti pokrajine in hidrografski mreži dodajo nove odtočne kanale in jarke. Posledica zmnožka posegov je povečanje ekstremnih pojavov: gladine rečnih voda so ob istih vremenskih situacijah višje, poplave se pojavijo tam, kjer jih včasih ni bilo, gladine rek so v obdobjih brez padavin še manjše kot prej, obdobja z nizkimi vodami daljša, korita celo suha, erozijsko delovanje vode večje, samočistilne sposobnosti vode manjše, mnoge živalske in rastlinske vrste ogrožene, vodni habitati uničeni (Globevnik 2005). To pa lahko preprečimo z uresničevanjem naslednjih načel: a) z vzpodbujanjem vodo zadrževalnih sposobnosti celotnega prostora, b) z izboljšanjem zadrževalnih in bioloških lastnosti vodnega okolja, c) z vzpodbujanjem racionalne rabe voda in preprečevanjem onesnaževanja in d) s prilagajanjem naravnim pojavom (Globevnik 2005).

4 PODATKI O UGOTOVLJENIH VPLIVIH

4.1 METODA PRESOJE VPLIVOV NA NARAVO

Strateški del in izvedbeni del OPN Trbovlje smo presojali na naslednji način:

1. pregledali smo strateški del OPN Trbovlje: zasnovo prostorskega razvoja Občine, usmeritve za razvoj poselitve in za celovito prenovo, za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in prostorskih izvedbenih pogojev ter zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena, območja naselij, vključno z območji razpršene gradnje, ki so z njimi prostorsko povezana, ter območja razpršene poselitve.
2. Za strateški del OPN Trbovlje smo predvidili potencialne vplive, ki sledijo iz lastnosti posameznih prostorskih planov. Rezultat presoje je orientacija za nadaljnje načrtovanje v takšni meri, da bo doseganje varstvenih cijev varovanih območij zagotovljeno.
3. Prostorsko umestitev podanih predlogov projektov oz. posegov izvedbenega dela smo preverili v kartografskih prilogah.
4. Območja predvidenih planov, ki bi lahko vplivali na varovana območja, smo si ogledali na terenu.
5. Glede na značilnosti posameznih posegov, njihove okvirne lokacije in možne vplive na ekološke pogoje za ohranjanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov, smo opredelili negativne vplive na posamezne vrste in habitatne tipe, in sicer za tiste posege pri katerih gre za fizično prekrivanje, neposredni vpliv, daljinski vpliv ali kumulativni vpliv.
6. Pri oceni vplivov OPN smo upoštevali bližino varovanih območij ter varstvene cilje in zahteve kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov kot tudi varstvene režime in cilje za zavarovana območja, naravne vrednote in ekološko pomembna območja.
7. Kjer zaradi strateške narave dokumenta podrobnejše informacije o posegih niso znane, smo podali le splošno oceno vpliva na varovana območja po načelu previdnosti. Za plane, ki se v nadaljevanju priprave načrtujejo z OPPN, bo v skladu z 57. členom Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, 33/07) potrebna ponovna presoja sprejemljivosti, v kolikor na podlagi pridobljenih smernic nosilcev urejanja prostora in na podlagi podrobnih podatkov plana tako določi Ministrstvo za okolje in prostor.
8. Glede na možne vplive smo podali omilitvene ukrepe, ki naj se uporabijo pri določanju namenske rabe prostora v naslednjih fazah oz. na naslednjih stopnjah prostorskega načrtovanja.

Za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe OPN Trbovlje smo pregledali razpoložljivo literaturo in javno dostopne podatke ter opravili terenske ogleda.

Presoja posledic učinkov posega na varstvene cilje obravnavanega varovanega območja in njihovo celovitost ter povezanost se ugotavlja v naslednjih velikostnih razredih:

Tabela 23: Lestvica velikostnih razredov vplivov izvedbe plana na naravo.

Razred	Opredelitev razreda učinka
A	ni vpliva oziroma je lahko vpliv pozitiven Lokacija je od varovanih območij oddaljena več kot znaša v Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) določeno območje neposrednega ali daljinskega vpliva, zato ni potrebno izvesti postopka celovite presoje vplivov na varovana območja ali je lokacija od varovanih območij oddaljena manj kot znaša v Pravilniku določeno območje neposrednega ali daljinskega vpliva in ni vpliva na določeno območje.
B	nebistven vpliv Občasna prisotnost manjšega števila kvalifikacijskih vrst in/ali habitatnih tipov. Pri pripravi plana je potrebno upoštevati standardne in zakonsko predpisane ukrepe, specifični ukrepi niso predvideni.
C	nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) Stalna prisotnost kvalifikacijskih vrst in/ali habitatnih tipov. Ocena C se uporabi tudi v primeru, ko obseg posegov in lokacije še niso znane.
D	bistven vpliv Stalna prisotnost večjega števila kvalifikacijskih vrst in/ali habitatnih tipov, katerih populacije se zaradi posega zmanjšajo; bistveno porušenje naravnega ravnovesja.
E	uničujoč vpliv Stalna prisotnost večjega števila kvalifikacijskih vrst in/ali habitatnih tipov ter kritično zmanjšanje ali popolno uničenje njihovih populacij. Velika verjetnost izumrtja katere od vrst.

Če se podocene in ocene za katerokoli posledico učinka ne uvrstijo v velikostni razred D ali E, vplivi plana na varstvene cilje varovanega območja in njegove celovitosti ter povezanosti niso škodljivi.

Če se podocene in ocene za katerokoli posledico učinka uvrstijo v velikostni razred D ali E, so vplivi plana na varstvene cilje varovanega območja in njegove celovitosti ter povezanosti pomembni in škodljivi.

V skladu z Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11; Poglavje I, člen 4) je območje notranje cone habitata vrste ali habitatnega tipa, katerega izguba ne pomeni bistvenega poslabšanja ugodnega stanja te vrste ali habitatnega tipa, določeno kot območje zanemarljivega pomena. Območje zanemarljivega pomena praviloma znaša 1% površine notranje cone vrste ali habitatnega tipa na območju, na katerega se nanaša plan, razen, če je v Prilogi 5 omenjenega Pravilnika določeno manjše območje zanemarljivega pomena.

Plan ima lahko vpliv na stanje vrste oziroma habitatnega tipa zaradi neposrednega, daljinskega oziroma kumulativnega vpliva. Neposredni vpliv se ugotavlja, če se s planom načrtuje poseg v naravo na območju neposrednega vpliva. Daljinski vpliv se ugotavlja, če se s planom načrtuje poseg v naravo, na območju daljinskega vpliva. Vplivna območja posameznih vrst posegov so opredeljena v Prilogah 1, 2 Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11).

Tabela 24: Območja neposrednega in daljinskega vpliva glede na osnovno namensko rabo območja

POSEG V NARAVO	OBMOČJE NEPOSREDNEGA VPLIVA (v m)	OBMOČJE DALJINSKEGA VPLIVA (v m)
območja stanovanj, površine razpršene poselitve in razpršena gradnja	20	100
območja proizvodnih dejavnosti	100	1000
območja centralnih dejavnosti	20	250
posebna območja	50	250
območja zelenih površin	150	1000
območja prometne infrastrukture	2000	2000
območja komunikacijske infrastrukture	75	75
območja energetske infrastrukture	200	1000 oz. celoten vodni sistem
območja okoljske infrastrukture	75	500 oz. celotno vodozbirno območje v katerega se iztekajo izpusti
območja površinskih voda in vodne infrastrukture	200	2000 oz. celoten vodni sistem
območja mineralnih surovin	30	500 oz. celotno vodno zemljišče dolvodno
območja kmetijskih zemljišč	25	1000
območja gozdov	30	500
območja za obrambo	20	1000
druga območja		

Kumulativni vpliv se ugotavlja, če se s planom načrtuje poseg v naravo na varovanem območju, na katerem so bili po 1. maju 2004 že presojeni in potrjeni plani ali posegi v naravo ali so takšni plani ali posegi v naravo še v postopku presoje sprejemljivosti plana ali posega v naravo, v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave (20. čl. Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št.130/04, 53/06, 38/10, 3/11)). Kumulativni vpliv je tudi vpliv že obstoječe rabe zemljišč in vseh previdenih planov na širšem območju Občine.

4.2 OPREDELITEV UGOTOVLJENIH ŠKODLJIVIH VPLIVOV PLANA

Pri ugotavljanju vplivov obravnavanega prostorskega akta na varstvene cilje varovanih območij, na njihovo celovitost ter povezanost, smo izhajali iz ugotovitve, da je vir za nastanek neugodnih vplivov na varstvene cilje varovanega območja sprememba obstoječe namenske rabe, gradnja objektov in spremljajoče infrastrukture. Območja škodljivih vplivov posameznih posegov v okviru izvedbe prostorskega akta so opredeljena skladno s Prilogo 2 Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja.

6. člen Pravilnika določa, da plan, nima pomembnih vplivov na varovana območja, če:

1. se namenska raba prostora določa zunaj prostora, ki je:
 - od varovanega območja oddaljen bolj kot je območje neposrednega vpliva načrtovanega posega v naravo in
 - od vsake notranje cone skupine vrst oziroma habitatnih tipov oddaljen bolj kot je območje daljinskega vpliva načrtovanega posega v naravo;
2. določitev namenske rabe prostora seže v varovana območja, vendar le v del, ki
 - ni notranja cona skupine vrst oziroma habitatnih tipov, in
 - je zunaj območja neposrednega in daljinskega vpliva načrtovanega posega v naravo na notranje cone;
3. določitev namenske rabe prostora seže v notranjo cono skupine vrst ali habitatnih tipov v

obsegu, ki je skupaj z območjem neposrednega in daljinskega vpliva načrtovanega posega v naravo v območju zanemarljivega pomena.

Zaradi izvedbe OPN Trbovlje bo prihajalo do:

- neposrednih vplivov (fizični posegi),
- daljinskih (zaradi hrupa, osvetljevanja, obremenjevanje okolja),
- začasnih vplivov (zaradi izvedbe ureditev med gradnjo objektov bo del vplivov le začasno prisoten),
- trajnih vplivov (trajna umeščenost objektov, ki so vir neugodnih vplivov, v prostor) na varovana območja,
- kumulativnih vplivov (zaradi obstoječe rabe v prostoru in predvidene spremembe rabe v prostoru).

4.3 OCENA VPLIVOV OPN TRBOVLJE NA VAROVANA OBMOČJA

V nadaljevanju so predstavljene matrike vplivov OPN Trbovlje na območja Natura 2000 SAC Mrzlica, SAC Kum in SPA Ostenja Posavskega hribovja. Pri oceni možnih vplivov smo ravnali po načelu previdnosti in upoštevali največji možni vpliv.

Vpliv načrtovanega posega smo ocenili glede na varstvene cilje za posamezno kvalifikacijsko vrsto ali habitatni tip (v skladu z operativnim programom upravljanja območij Natura 2000).

Omilitveni ukrepi za posamezno območje oziroma predviden plan so navedeni v poglavju 4.5.

4.3.1 Ocena vplivov za SAC Mrzlica

Ocenjujemo, da izvedba planov v času gradnje in v času obratovanja ne bo imela posledic za stanje populacij kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov (skupna ocena A). Glede na podatke o predvidenih planih, ki so razvidni iz OPN, ne pričakujemo vpliva na kvalifikacijske vrste in HT.

Obrazložitev:

Na območju znotraj Občine Trbovlje ne bo prišlo do sprememb namenske rabe, površine ohranjajo namembnost gozdnih (G) in kmetijskih (K1, K2) površin. Prav tako ni na območju v obstoječem stanju nobenih stavbnih površin.

Posledično na območju notranje cone vrste **travniški postavnež** in habitatnega tipa **polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh** ter habitatnega tipa **ilirski bukovi gozdovi** niso predvidene spremembe namenske rabe, prav tako ni predvidenih posegov v vplivnem območju.

Glede na vse navedeno **ocenjujemo, da vpliva na vrsto travniški postavnež, na HT polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh ter HT ilirski bukovi gozdovi ne bo (ocena A).**

Ocene v matrikah za SAC Mrzlica se nanašajo na vse površine območij stavbnih zemljišč ter območij drugih zemljišč (tudi za območja kmetijskih in gozdnih zemljišč ter območij voda) za katere ocenjujemo neposredne in daljinske vplive.

4.3.2 Ocena vplivov za SAC Kum

Ocenjujemo, da izvedba planov v času gradnje in v času obratovanja ob pravilni izvedbi splošnih in konkretnih omilitvenih ukrepov ne bo imela bistvenih posledic za stanje populacij kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov (ocena C). Glede na podatke o predvidenih planih, ki so razvidni iz OPN, pričakujemo vpliv predvsem na travniške kvalifikacijske vrste in HT ter manj na gozdne kvalifikacijske vrste in HT.

Obrazložitev:

Za vrsto **močvirski krešič** kot pozitivne ocenjujemo spremembe rabe iz S v G (uskladitev z dejanskim stanjem) na skrajnem Z delu Dobovca ter številne površine ob Savi, kjer se bo namembnost spremenila iz S in I v G (uskladitev z dejanskim stanjem). Vendar bi lahko številne spremembe namenske rabe in posledično posegi na te površine pomembno vplivale na vrsto. Ena takih je gotovo OB-04 in OB-05 (DPN). V primeru tega plana, bo prišlo do znatnega poseganja v potencialno primerne površine (habitate) vrste in še dodatno do fragmentacije habitatov.

EUP ZA-02 se prekriva s habitatami za vrsto, poleg tega je bilo za vrsto na tem območju ugotovljeno, da se pojavlja med višjimi gostotami v Sloveniji. V Dodatku za varovana območja za bencinski servis z razširjenim programom (Oikos 2007b) za takratni del območja PE 6/1 je bil vpliv podrobneje ovrednoten za to vrsto. Ne glede na presojo pa ostaja ZA-02 večji od območja, ki so ga obravnavali v Dodatku Oikos (2007b) in sega na površine najboljših habitatov te vrste. Glede na to, da druge vsebine (razen bencinski servis z razširjenim programom) za območje EUP-ja v tej fazi po nam dostopnih podatkih še niso določene, predvidevamo, da se bodo določile v drugem OPPN-ju, s tem pa tudi vplivi. Ne glede na to predpisujemo omilitvene ukrepe.

Pri EUP ZA-01 gre za spremembo namenske rabe iz G ter K v P. Potrebni so omilitveni ukrepi in zmanjšanje območja površin P.

Na območju SAC bo prišlo do številnih sprememb namenske rabe iz travniških površin v stanovanjske. Nekaj je tudi takih, pri katerih se spreminja raba iz S v K, vendar je teh na območju manj. Spremembe v zazidalne površine bi lahko imele pomembne vpliv na habitate **travniškega postavneža** na območju (krčenje površin pomembnih tako za gosenice kot za odrasle metulje), s tem pa tudi na populacije vrste. Pri nekaterih gre le za (potencialni) prehranjevalni habitat odraslih osebkov, čeprav je zmanjševanje površin teh prav tako pomembno, pri drugih pa tudi za habitate ličink, pri čemer bi lahko prišlo do ogrožanja (sub)populacij vrste. Zato je potrebnih več sprememb namenske rabe nazaj v kmetijske površine. Ob upoštevanju omilitvenih ukrepov ne bo bistvenih vplivov na **travniškega postavneža** (ocena C).

Površine, ki so primeren habitat za **alpskega kozlička** in bi posledično spremembe rabe lahko imele vpliv tudi na samo vrsto, se bodo spreminjala v rabo S v relativno malem obsegu. Kljub temu se lahko poslabša habitat vrste ali bo prišlo do uničenja osebkov. Potrebne so nekatere spremembe namenske rabe nazaj v gozd. **Ob upoštevanju omilitvenih ukrepov ne bo bistvenih vplivov na alpskega kozlička (ocena C).**

HT Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh

Na HT (in v njegovo notranjo cono) se bo posegalo s spremembo namenske rabe predvsem zaradi zaokroževanj in širitev površin razpršene poselitve. Površine je potrebno zmanjšati. Ob upoštevanju omilitvenih ukrepov ne bo bistvenih vplivov na HT (ocena C).

HT Javorovi gozdovi v grapah in pobočnih gruščih

Na številnih površinah, ki jih pokriva HT Javorovi gozdovi v grapah in pobočnih gruščih, se bo namembnost spremenila iz S in I v G (uskladitev z dejanskim stanjem), kar ocenjujemo kot pozitivno. Na nekaterih (manjše površine) bo prišlo do spremembe iz S v K2, čeprav se na teh površinah dejansko ne pojavlja kvalifikacijski HT Javorovi gozdovi.

Do negativnih posledic pa bi lahko prišlo zaradi sledečih dve EUP-jev: OB-04 (DPN) in ZA-02. V primeru realizacije EUP OB-04, bo prišlo do znatnega poseganja v površine obravnavanega HT (cca 2,42 ha ob upoštevanju zgolj 30 m širokega pasu ceste) in še dodatno do njegove fragmentacije. Vpliv bo obravnavan v ločenem OP oz. dokumentu, vseeno pa bi prišlo do uničenja znatnega deleža tega HT v primeru realizacije.

EUP ZA-02 se prekriva v površini 1,68 ha s HT Javorovi gozdovi. V Dodatku za varovana območja (Oikos 2007b: 28) je bilo ugotovljeno, da vpliva na ta HT s planom za takratni del območja PE 6/1 (bencinski servis z razširjenim programom) ne bo (ocena A), ker ne bo prišlo do fizičnih posegov vanj. Vseeno pa ostaja ZA-02 večji od območja, ki so ga obravnavali sodelavci Oikos-a (2007b). Glede na to, da druge vsebine (razen bencinski servis z razširjenim programom) za območje EUP-ja v tej fazi po nam dostopnih podatkih še niso določene, predvidevamo, da se bodo določile v OPPN-ju, s tem pa tudi vplivi. Ne glede na to predpisujemo omilitvene ukrepe.

Kumulativni vpliv obeh EUP-jev bi po tem izračunu samo na območju Občine Trbovlje znašal več kot 10 % površine tega HT (cone in dejanskih površin) na območju SAC Kum. Poleg tega je potrebno upoštevati, da gre za prednostni habitatni tip. Z obsežnimi omilitvenimi ukrepi ocenjujemo vpliv plana na HT Javorovi gozdovi v grapah in pobočnih gruščih kot nebitven (ocena C).

HT Ilirski bukovi gozdovi

Na površinah, kjer so ohranjeni najboljši sestoji tega HT (površine notranje cone), ne bo sprememb namenske rabe (na vseh površinah se ohranja namenska raba gozd). Glede na spremembo namenske rabe pa bo prišlo do posegov tudi na površinah, kjer je prav tako prisoten ta HT. Čeprav so glede na popise CKFF na teh površinah bukovi gozdovi v znatnem deležu mešani s smreko, bi lahko prišlo do posegov tudi na površine, kjer smreke ni ali je le-ta prisotna v manjšem deležu. Habitat pa je kot tak tudi pomemben za drugo kvalifikacijsko vrsto (alpskega kozlička). Ob upoštevanju omilitvenih ukrepov ne bo bistvenih vplivov na HT (ocena C).

HT Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi

Sprememb namenske rabe na površinah, kjer se nahaja ta HT, ne bo. Prav tako ne pričakujemo daljinskih vplivov nanj. Vpliva ne bo (ocena A).

Ocene v matrikah za SAC Kum se nanašajo na vse EUP-je (tudi če niso v nadaljevanju posebej izpostavljeni, saj predpisujemo tudi splošne omilitvene ukrepe) oz. predvsem površine območij stavbnih zemljišč ter območij drugih zemljišč (vendar tudi za območja kmetijskih in gozdnih zemljišč ter območij voda) za katere ocenjujemo neposredne in daljinske vplive.

4.3.3 Ocena vplivov za SPA Ostenja Posavskega hribovja

Ocenjujemo, da izvedba planov v času gradnje in v času obratovanja ob pravilni izvedbi splošnih in konkretnih omilitvenih ukrepov ne bo imela bistvenih posledic za stanje populacij kvalifikacijskih vrst (ocena C). Glede na podatke o predvidenih planih, ki so razvidni iz OPN, pričakujemo manjši vpliv na obe vrsti, vseeno pa so potrebni omilitveni ukrepi.

Obrazložitev:

Na območju Rebri nad Savo (levi breg) se bo številnim površinam spremenila namembnost iz I in S v G in K2, kar ocenjujemo kot pozitivno. Prav tako bo na drugi strani Save (desni breg) na območju prišlo do spremembe iz I v G in K2, kar tudi ocenjujemo kot pozitivno. Do manjše spremembe v namembnosti (iz K v A) bo prišlo na območju Z dela Završja. Gre za uskladitev z dejansko rabo ter dodatno zaokrožitev, ki ne bo imela bistvenih vplivov. Ne glede na našeto pripisujemo omilitvene ukrepe, saj bi nekatere spremembe namenske rabe in realizacija posegov lahko imele daljinske vplive (ob kvalifikacijski vrsti uporabljata širši prostor; površine SPA so določena predvsem kot dejanske in potencialne gnezditvene površine obeh vrst, ne pa tudi prehranjevalna območja).

Ocene v matrikah za SPA Ostenja Posavskega hribovja se nanašajo na vse EUP-je (tudi če niso v nadaljevanju posebej izpostavljeni, saj predpisujemo tudi splošne omilitvene ukrepe) oz. predvsem površine območij stavbnih zemljišč ter območij drugih zemljišč (vendar tudi za območja kmetijskih in gozdnih zemljišč ter območij voda) za katere ocenjujemo neposredne in daljinske vplive.

Tabela 25: Ocena vplivov posega na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe za Natura 2000 območje SAC Mrzlica.

Kategorija učinka	Pomembnost učinka		Vpliv na celovitost območja	Vpliv na povezanost območij	Vpliv na varstvene cilje območja	
	vrsta/HT	podocena			varstveni cilj	podocena
Delež ali velikostni razred trajne (po zaključku projekta) izgube območja habitata vrste oz. habitatnega tipa zaradi vpliva fizičnega prekrivanja	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Delež ali velikostni razred začasne (v času izvajanja projekta) izgube območja habitata vrste oz. habitatnega tipa zaradi učinka fizičnega prekrivanja v času izvajanja projekta	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Velikostni razred spremembe posebnih struktur ali rabe (intenzifikacija ali opustitev) ali naravnih procesov, potrebnih za dolgoročno ohranitev vrste ali habitatnega tipa	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Velikostni razred spremembe ključnih indikativnih kemikalij (tudi kot posledice onesnaženja), spremembe sevanja, osvetljevanja, hrupa	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Velikostni razred spremembe vodnega režima, naravne dinamike vodotoka (vključno s poplavljanjem)	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja zaradi fragmentacije habitata v pokrajini	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oz. spremembo v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitat vrste	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Velikostni razred zmanjšanja površine zaplat habitata vrste ali habitatnega tipa	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena

<i>(samo za vrste)</i> Odstotek trajnega upada velikosti populacije vrste	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A
<i>(samo za vrste)</i> Odstotek začasnega upada velikosti populacije	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	A

Tabela 26: Ocena vplivov posega na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe za Natura 2000 območje SAC Kum.

Kategorija učinka	Pomembnost učinka		Vpliv na celovitost območja	Vpliv na povezanost območij	Vpliv na varstvene cilje območja	
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Delež ali velikostni razred trajne (po zaključku projekta) izgube območja habitata vrste oz. habitatnega tipa zaradi vpliva fizičnega prekrivanja	travniški postavnež	C	C	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	močvirski krešič	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	alpski kozliček	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B
	HT 6210	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210* .	C
	HT 9180	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 9180*.	C
	HT 91K0	C	B	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	C
	HT 91R0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91R0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Delež ali velikostni razred začasne (v času izvajanja projekta) izgube območja habitata vrste oz. habitatnega tipa zaradi učinka fizičnega prekrivanja v času izvajanja projekta	travniški postavnež	C	C	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	močvirski krešič	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	alpski kozliček	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B
	HT 6210	C	C	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210* .	C
	HT 9180	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 9180*.	C
	HT 91K0	C	B	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	C
	HT 91R0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91R0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Velikostni razred spremembe posebnih struktur ali rabe (intenzifikacija ali opustitev) ali naravnih procesov, potrebnih za dolgoročno ohranitev vrste ali habitatnega tipa	travniški postavnež	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	močvirski krešič	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B
	alpski kozliček	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B
	HT 6210	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210* .	B
	HT 9180	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 9180*.	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	HT 91R0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91R0.	A
	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
Velikostni razred spremembe ključnih indikativnih kemikalij (tudi kot posledice	travniški postavnež	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B

onesnaženja), spremembe sevanja, osvetljevanja, hrupa	močvirski krešič	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B
	alpski kozliček	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	A
	HT 6210	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210* .	B
	HT 9180	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 9180* .	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	HT 91R0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91R0.	A
Velikostni razred spremembe vodnega režima, naravne dinamike vodotoka (vključno s poplavljanjem)	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	A
	močvirski krešič	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	alpski kozliček	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	A
	HT 6210	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210* .	A
	HT 9180	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 9180* .	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	HT 91R0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91R0.	A
Velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja zaradi fragmentacije habitata v pokrajini	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	travniški postavnež	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B
	močvirski krešič	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	alpski kozliček	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B
	HT 6210	B	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210* .	A
	HT 9180	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 9180* .	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	HT 91R0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91R0.	A
Velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oz. spremembo v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitat vrste	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	Podocena
	travniški postavnež	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	A
	močvirski krešič	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	alpski kozliček	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	A
	HT 6210	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210* .	B
	HT 9180	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 9180* .	A
	HT 91K0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	HT 91R0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91R0.	A
Velikostni razred zmanjšanja površine zaplat habitata vrste ali habitatnega tipa	vrsta/HT	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	Podocena
	travniški postavnež	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	močvirski krešič	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	alpski kozliček	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	B
	HT 6210	C	C	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 6210* .	C

	HT 9180	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 9180*.	C
	HT 91K0	B	B	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91K0.	A
	HT 91R0	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti HT 91R0.	A
<i>(samo za vrste)</i> Odstotek trajnega upada velikosti populacije vrste	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	Podocena
	travniški postavnež	C	C	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	močvirski krešič	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	alpski kozliček	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
<i>(samo za vrste)</i> Odstotek začasnega upada velikosti populacije	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	Podocena
	travniški postavnež	C	C	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	močvirski krešič	C	C	C	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
	alpski kozliček	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C

Tabela 27: Ocena vplivov posega na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe za Natura 2000 območje SPA Ostenja Posavskega hribovja.

Kategorija učinka	Pomembnost učinka		Vpliv na celovitost območja	Vpliv na povezanost območij	Vpliv na varstvene cilje območja	
	vrsta	podocena			varstveni cilj	podocena
Delež ali velikostni razred trajne (po zaključku projekta) izgube območja habitata vrste oz. habitatnega tipa zaradi vpliva fizičnega prekrivanja	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	C
	planinski orel	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste.	C
Delež ali velikostni razred začasne (v času izvajanja projekta) izgube območja habitata vrste oz. habitatnega tipa zaradi učinka fizičnega prekrivanja v času izvajanja projekta	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	B
	planinski orel	C	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	B
Velikostni razred spremembe posebnih struktur ali rabe (intenzifikacija ali opustitev) ali naravnih procesov, potrebnih za dolgoročno ohranitev vrste ali habitatnega tipa	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	B
	planinski orel	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata vrste	B
Velikostni razred spremembe ključnih indikativnih kemikalij (tudi kot posledice onesnaženja), spremembe sevanja, osvetljevanja, hrupa	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste.	B
	planinski orel	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B
Velikostni razred spremembe vodnega režima,	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena

naravne dinamike vodotoka (vključno s poplavljanjem)	sokol selec	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	A
	planinski orel	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	A
Velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja zaradi fragmentacije habitata v pokrajini	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	A
	planinski orel	A	A	A	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	A
Velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oz. spremembo v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitat vrste	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B
	planinski orel	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B
Velikostni razred zmanjšanja površine zaplat habitata vrste ali habitatnega tipa	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B
	planinski orel	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B
<i>(samo za vrste)</i> Odstotek trajnega upada velikosti populacije vrste	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B
	planinski orel	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B
<i>(samo za vrste)</i> Odstotek začasnega upada velikosti populacije	vrsta	podocena	podocena	podocena	varstveni cilj	podocena
	sokol selec	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B
	planinski orel	B	B	B	Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata in miru na gnezdišču vrste	B

4.3.4 Zavarovana območja

4.3.4.1 KP Kum

Na območju KP Kum bo glede na spremembe namenske rabe prišlo do številnih negativnih posledic zaradi povečevanja stanovanjske rabe. Predvsem bodo zmanjšane travniške površine (suhi travniki, mezotrofni travniki), s tem pa tudi izgubljene površine pomembne za ohranjanje biodiverzitete območja ter zmanjšana krajinska vrednost območja. Posledično bodo prizadete nekatere rastlinske vrste oz. njihove subpopulacije značilne za to območje (klinčki (*Dinathus* sp.), kukavičevke (Orchidaceae)) ter živalske skupine in vrste vezane na travniške površine (ptice, metulji idr.). Problematično je tudi večanje nekaterih večjih zaselkov. Varstveni režim določa, da je prepovedano graditi večja urbana naselja, počitniške hišice in naselja počitniških hišic ter urejanje večjih površin za šport. Odlok sicer ne določa merila, kaj je večje urbano naselje, prav tako ne, kakšna je npr. večja površina za šport. Iz vidika slednjega se zdita problematični obe smučišči, čeprav kot taki že obstajata od prej. Pri slednjih se nam zdi predvsem pomembno, da se območji ne bosta intenzivirali. Še ne problem prostorskega »razvoja« na območju KP je neupoštevanje značilnih geomorfoloških oblik ter njihovo ohranjanje - predvsem vrtače. Zaradi tovrstnih sprememb namembnosti in posegov so potrebni omilitveni ukrepi, da ne bi prišlo do dodatnega poslabšanja stanja. **Ocena C.**

4.3.4.2 KP Mrzlica

Znotraj ZO bo prišlo do več sprememb namenske rabe. Pri nekaterih gre za spremembe iz razpršene poselitve (A) v gozd ali kmetijske površine (uskladitev z dejanskim stanjem), kar ocenjujemo kot pozitivno. Prihaja pa tudi do sprememb iz kmetijskih površin v A. Večinoma gre za uskladitve z dejanskim stanjem in zaokrožitve, ponekod (Kajtna) pa prihaja tudi do degradacij območja in poslabševanja stanja. Zaradi tovrstnih sprememb namembnosti in posegov so potrebni omilitveni ukrepi, da ne bi prišlo do dodatnega poslabšanja stanja. **Ocena C.**

4.3.4.3 ZO Mitovski slap

Vplivov na ZO ne predvidevamo. Pričakujemo celo pozitiven vpliv, saj se območje, kjer se nahaja NV in ZO, spreminja iz rabe S in I v gozd (G). **Ocena A.**

4.3.4.4 ZO Izvir Mitovščice

Vplivov na ZO ne predvidevamo. Pričakujemo celo pozitiven vpliv, saj se območje, kjer se nahaja ZO, spreminja iz stanovanjske rabe (S) v gozd (G). **Ocena A.**

4.3.4.5 ZO Veliki jesen ob cerkvi sv. Martina

Jesen se nahaja med hišo in manjšim (reguliranim/kanaliziranim) pritokom Trboveljščice v robnem delu EUP-ja TR-20, kjer še naprej ostaja nespremenjena raba stanovanjskih površin (S). V preteklosti je bilo drevo obrezano. Vplivov na ZO ne pričakujemo. Ne glede na to podajamo omilitvene ukrepe za drevesne ZO. Do možnih vplivov bi lahko prišlo pri dodatnih gradnjah/obnovah na območju zaradi poškodb drevesa pri gradbenih delih in/ali transportu ter nepravilnem ravnanju na površinah nad koreninskim sistemom (asfaltiranje ipd.). **Ocena C.**

4.3.4.6 ZO Kostanjev drevored na trgu Franca Fakina

Ob ogledu terena in po pogovoru z domačinko smo ugotovili, da sta od nekdanjega drevoreda ostala le še dva kostanja. Nahajata se na južnem delu EUP-ja TR-17 pred bloki, kjer še naprej ostaja nespremenjena raba stanovanjskih površin (S). Novih zasaditev divjih kostanjev nismo zasledili. Vplivov na ZO ne pričakujemo. Ne glede na to podajamo omilitvene ukrepe za ohranjeni drevesi. Do možnih vplivov bi lahko prišlo pri dodatnih gradnjah/obnovah na območju zaradi poškodb dreves pri gradbenih delih in/ali transportu ter nepravilnem ravnanju na površinah nad koreninskim sistemom (asfaltiranje ipd.). **Ocena C.**

4.3.4.7 ZO Lipe na Sveti planini

Na območju gre za uskladitev z dejanskim stanje (iz K v A) manjše površine, same lipe se nahajajo na drugi strani ceste oz. na površinah, ki niso določene kot A, ampak kot K2. Zato vplivov ne predvidevamo. Ne glede na to podajamo omilitvene ukrepe za drevesne ZO. Do možnih vplivov bi lahko prišlo pri dodatnih gradnjah/obnovah na območju zaradi poškodb dreves pri gradbenih delih in/ali transportu ter nepravilnem ravnanju na površinah nad koreninskim sistemom (asfaltiranje ipd.). **Ocena C.**

4.3.4.8 ZO Soteska Ribnika

Na območju ne bo prišlo do sprememb namenske rabe (ostaja gozd), prav tako ne pričakujemo daljinskih vplivov. Vplivov na ZO ne pričakujemo. **Ocena A.**

4.3.4.9 ZO Skalni možje na Taboru

Na območju ne bo prišlo do sprememb namenske rabe (ostaja gozd), prav tako ne pričakujemo daljinskih vplivov. Vplivov na ZO ne pričakujemo. **Ocena A.**

4.3.4.10 ZO Šklendrovec

ZO obsega sicer manjšo površino kot NV, vendar se prav tako prekriva z EUP-jem ZA-01. Spremembe namenske rabe bodo iz G ter K v P. Območje opušenega kamnoloma se že sedaj uporablja kot parkirišče, z OPN Trbovlje bi ga legalizirali/uredili. Območje je sicer zavarovano kot botanični, hidrološki in površinsko geomorfološki naravni spomenik. Na hidrološke lastnosti ZO vpliva ne predvidevamo, pač pa na botanične in geomorfološke lastnosti. V delu opušenega kamnoloma se pojavlja zanimiva flora skališč in je v fazi sukcesije. Na območju se zaradi posipanja oblikujejo tudi majhna melišča, ki bi z legalizacijo parkirišča lahko bila prizadeta in uničena, prav tako pa njihova vegetacija (zaradi odstranjevanje materiala ipd.). Zato je potrebno predvideno območje parkirnih površin zmanjšati. **Ocena C.**

4.3.4.11 ZO Završki čeren

Na območju ne bo prišlo do sprememb namenske rabe (ostaja gozd), prav tako ne pričakujemo daljinskih vplivov. Vplivov na ZO ne pričakujemo. **Ocena A.**

4.3.4.12 ZO Bela peč

V robnem delu ZO je v preteklosti (tudi nedavno) že prišlo do posegov (pozidava) in posledično do degradacije površin. Čeprav gre za robni del, so potrebni omilitveni ukrepi. **Ocena C.**

4.3.4.13 ZO Greben Krvava Peč-Planina

Na ZO bo imel vpliv EUP ZA-02, ki se v južnem in vzhodnem delu prekriva s severnim delom ZO. Za del EUP-ja (kot OPPN) je izdelano Okoljsko poročilo in Dodatek za varovana območja (Oikos 2007a, 2007b). Vplivi na ZO Greben v teh dveh dokumentih niso obravnavani. Glede na to, da druge vsebine (razen bencinski servis z razširjenim programom) za območje EUP-ja v tej fazi po nam dostopnih podatkih še niso določene, predvidevamo, da se bodo določile v OPPN-ju, s tem pa tudi vplivi. Jedrni del NS je varovan tudi z geomorfološko NV, za katero vplivov ne predvidevamo. Težje je ovrednotiti vpliv na botanični segment NS. V delu prekrivanja ZO in EUP-ja so površine naravovarstveno pomembnih HT (npr. Srednjeevropska suha in polsuha travišča s prevladujočo vrsto *Bromus erectus*; Srednjeevropska suha in polsuha travišča s prevladujočo vrsto *Bromus erectus*, zaraščajoča se z grmovnimi vrstami; Srednjeevropska suha in polsuha travišča s prevladujočo vrsto *Bromus erectus*, zaraščajoča se z visokimi steblikami zasenčenih nitrofilnih gozdnih robov; Bukovi gozdovi s fragmenti javorovih, jesenovih, brestovih in lipovih gozdov v grapah in na gruščnatih pobočjih; Suha volkovja in podobna kisl travišča pod gozdno mejo, zaraščajoča se z listavci), ki so med drugim rastišča kukavičevk ter drugih zavarovanih rastlinskih vrst, ti HT pa so tudi sicer varovani z Uredbo o habitatnih tipih. Na zahodnem delu EUP-ja naj bi nedavno prišlo do presajanja zavarovanih rastlinskih vrst drugam, saj bodo določene površine uničen zaradi bencinskega servisa. Ne glede na to predvidevamo, da vplivi na lastnosti, zaradi katerih je območje zavarovano (površinski geomorfološki in botanični NS), ne bodo bistveni ob upoštevanju omilitvenih ukrepov. **Ocena C.**

4.3.4.14 ZO Čebulova dolina

Na ZO gre večinoma za zaokroževanja in delno za uskladitve z dejanskim stanjem. Možni vplivi bi bili zaradi nadaljnje gradnje in degradacije območja. Vplivi ne bodo bistveni. **Ocena B.**

4.3.4.15 ZO Lipa na trgu F. Fakina 19 v Trbovljah

Lipe okoli navedene hišne številke nismo registrirali. V kolikor je pravilno geolocirana se nahaja znotraj EUP-ja TR-140. Možno je, da več ne stoji. Ne glede na to podajamo omilitvene ukrepe za drevesne ZO. Do možnih vplivov bi lahko prišlo pri dodatnih gradnjah/obnovah na območju zaradi poškodb drevesa pri gradbenih delih in/ali transportu ter nepravilnem ravnanju na površinah nad koreninskim sistemom (asfaltiranje ipd.). **Ocena C.**

4.3.4.16 ZO Bodika pri Rihtarju

Bodika se nahaja znotraj območja obstoječe razpršene poselitve (A). Ne glede na to ne predvidevamo vplivov na drevo. **Ocena A.**

4.3.4.17 ZO Bodika pri kapeli v Čečah

Bodika se nahaja znotraj EUP-ja ČČ-02 in območja obstoječe površine stanovanj (S). Do možnih vplivov bi lahko prišlo pri dodatnih gradnjah/obnovah na območju zaradi poškodb drevesa pri gradbenih delih in/ali transportu ter nepravilnem ravnanju na površinah nad koreninskim sistemom (asfaltiranje ipd.). **Ocena C.**

4.3.4.18 ZO Skalna pečina pod Završjem

Vplivov na NV in ZO ne pričakujemo. Na območju ne bo prišlo do sprememb namenske rabe (ostaja gozd), prav tako ne pričakujemo daljinskih vplivov. **Ocena A.**

4.3.4.19 ZO Turkova prepad

Vplivov na ZO ne pričakujemo. Jama se nahaja v gozdu, kjer se namenska raba ne spreminja. Prav tako na jamo ne pričakujemo daljinskih vplivov. **Ocena A.**

4.3.4.20 ZO Bukev blizu cerkve sv. Lenarta

ZO se dejansko nahaja izven Občine Trbovlje. Daljinskih vplivov zaradi OPN Trbovlje na ZO ne pričakujemo. **Ocena A.**

4.3.4.21 ZO Lipe pri cerkvi sv. Lenarta

Lipe se delno nahajajo znotraj Občine Trbovlje. Vplivov na ZO ne pričakujemo. **Ocena A.**

4.3.4.22 ZO Golica krednih kamenin

Spremembe namenske rabe so na območju zaselka Kozlova gora, kjer gre večinoma le za uskladitve z dejanskim stanjem in zaokrožitve. Ne glede na to bi vsakršna zemeljska gradbena dela na območju lahko razkrila nove fosile, ki bi bili uničeni, zato so potrebni omilitveni ukrepi (**Ocena C**). Poudariti je potrebno, da so prepovedane gradnje vseh vrst (stavbe, infrastrukturni objekt,...) na ožjem območju geološko paleontološkega ali mineraloško – petrografskega spomenika.

4.3.4.23 ZO Brzice na Savi pri Prusniku

Namenska raba se na površini ZO znotraj Občine Trbovlje ne spreminja (ostaja K2 in VC), del površin pa se spreminja iz I v K2, kar ocenjujmo kot pozitivno. Vplivov na pričakujemo. Ocena A.

Kumulativni vplivi: Ne glede na to bo zaradi predvidenih DPN-jev (HE na srednji Savi, glej v nadaljevanju) ZO v primeru realizacije le-teh uničeno (odvisno od tipa HE, ki naj bi bile zgrajene).

4.3.5 Kumulativni in sinergijski vplivi

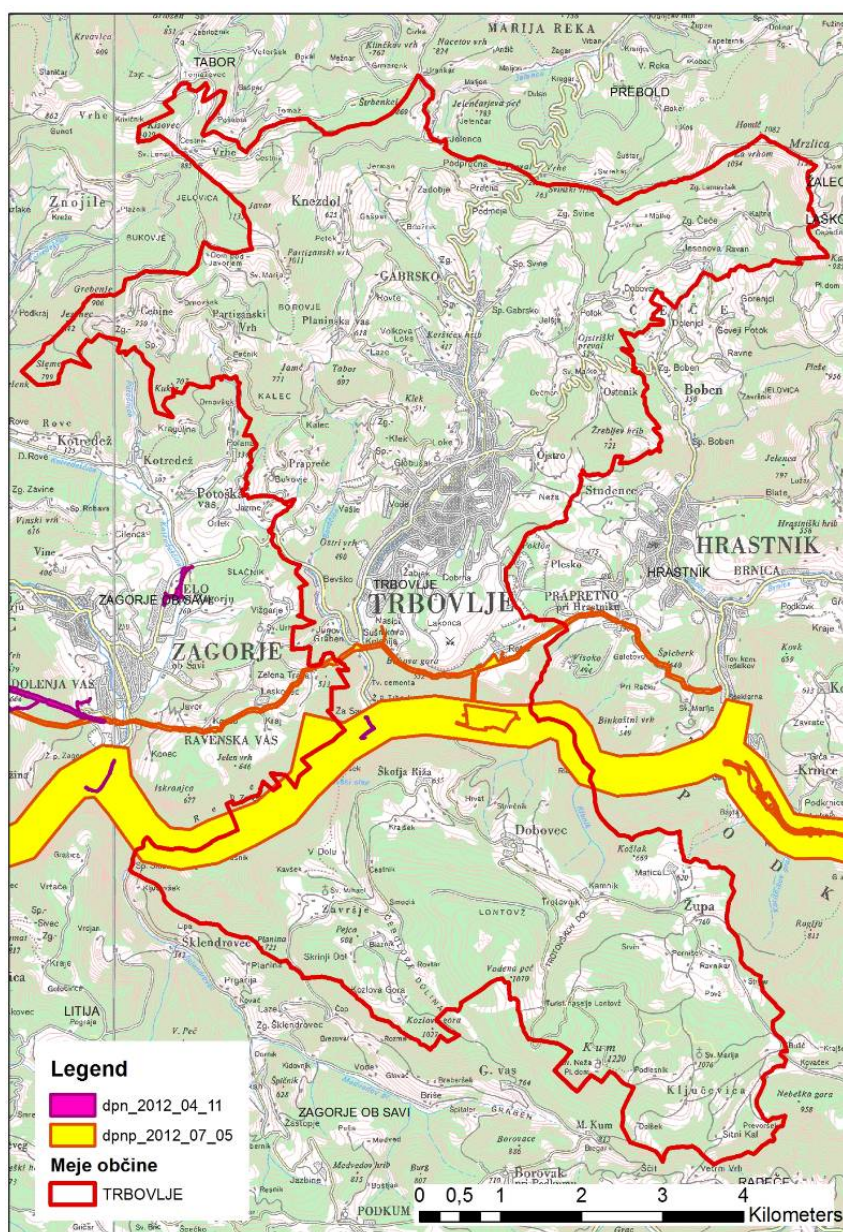
Za območje občine Trbovlje so sprejeti in veljavni odloki za OPPN/OLN, ki so navedeni v poglavju 2.4.1. *Odnos plana do drugih ustreznih planov* in bodo veljali tudi po sprejetju OPN. Drugih veljavnih občinskih planov na območju Občine ni oz. prenehajo veljati s sprejetjem OPN Trbovlje (navedeni so v poglavju 2.4.1. *Odnos plana do drugih ustreznih planov*).

Glede na podatke o drugih planih na območju Občine Trbovlje, je na tem območju veljaven DPN za daljnovod 2x110 kV Beričevo-Trbovlje (Uredba o državnem lokacijskem načrtu za daljnovod 2 x 110 kV Beričevo-Trbovlje (Ur. l. RS, št. 98/08)), gradnja se je pričela februarja 2012.

Na območju Občine Trbovlje so v pripravi še trije DPN-ji:

- DPN za izgradnjo plinsko parne elektrarne Trbovlje,
- DPN za prenosni plinovod R25A/1 na odseku Trojane-Hrastnik,
- DPN za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na Srednji Savi.

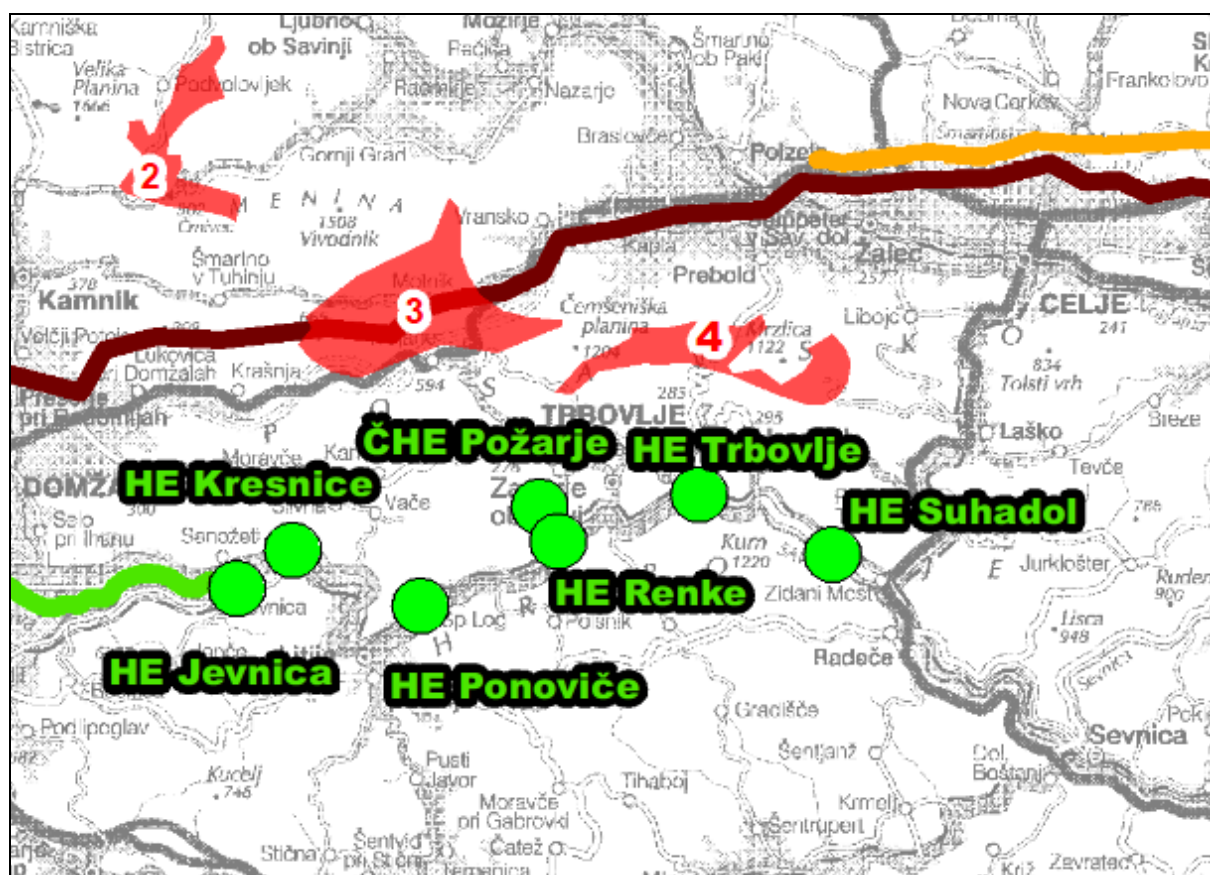
Prva dva sta v fazi priprave CPVO-ja, medtem ko je zadnji šele v fazi pobude.

Slika 13: DPN-ji in DPN-ji v pripravi na območju Občine Trbovlje

SAC Mrzlica in KP Mrzlica

Območje SAC Mrzlica si delijo 4 občine. Glede na javno dostopne podatke sta Občini Žalec in Hrastnik šele v postopku izdelave občinskega prostorskega načrta. Glede na prejete podatke o predvideni namenski rabi za Občino Hrastnik (Struktura d.o.o., april 2012) na območju SAC Mrzlica ne bo novih sprememb rabe v stanovanjska območja. Občina Prebold ima potrjen Izvedbeni del prostorskega načrta Občine Prebold (Ur. l. RS, št. 43/10), v katerem niso predvideni posegi na varovano območje. Na varovanem območju in v njegovem neposrednem območju niso predvideni Državni prostorski načrti, vendar je Mrzlica v Nacionalnem energetskega programu 2010-2030 opredeljeno kot potencialno območje vetrnih elektrarn (Aquarius d.o.o. 2011), ki je prikazano na spodnji sliki. Realizacija bi lahko vplivala tudi na KP Mrzlica.

Slika 14: Izsek iz karte Dodatka za Nacionalni energetski program (NEP) za obdobje 2010-2030. Rdeče: Potencialna območja vetrnih elektrarn, zelene pike: hidroelektrarne (Vir: Dodatek za NEP, Aquarius d.o.o. 2011, priloga 3).

SAC Kum

Območje SAC Kum se razteza na ozemlje 5 občin: Hrastnik, Litija, Radeče, Trbovlje in Zagorje ob Savi. Občina Hrastnik je v postopku izdelave občinskega prostorskega načrta.

Občina Litija je 8.7.2010 sprejela Občinski prostorski načrt Občine Litija (Ur. l. RS, št. 58/10). Iz odloka ni razvidnih posegov na Natura 2000 območje. Do OP in Dodatka za varovana območja za OPN nismo dostopali.

Občina Radeče je sprejela Občinski prostorski načrt Občine Radeče 26.10.2011 (Ur. l. RS, št. 99/11), v katerem je na območju SAC Kum predvideno počitniško naselje Čimerno (EUP ČI-14). ČI-14 posega v cone naslednjih vrst in habitatnih tipov: Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)), polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco Brometalia*) in alpski kozliček. Za ta EUP je bil predpisan OPPN. Do OP in Dodatka za varovana območja za OPN nismo dostopali.

Občina Zagorje ob Savi je sprejela Občinski prostorski načrt Občine Zagorje ob Savi 25.7.2011 (Ur. l. RS, št. 65/11). V okoljskem poročilu za OPN občine – Dodatek za varovana območja (Aquarius d.o.o. Ljubljana 2008: 53-55) navajajo širitev stanovanjskih območij, ki bodo posegala na SAC Kum s površino cca 100 m². Predviden je negativen vpliv na malega podkovnjaka v primeru neustreznega osvetljevanja območja, saj bi stanovanjska območja posegala na potencialen prehranjevalni habitat vrste (Aquarius d.o.o. Ljubljana 2008).

Dodaten poseg na območje SAC Kum predstavlja 6 pobud (F-1/1, F-6/4, F-6/5, F-6/6, F-6/8, F-9/1), ki skupno obsegajo 0,03% območja Nature. Pobude F-6/4, F-6/8 in F-9/1 posegajo na območje HT Ilirski bukovi gozdovi, kjer bo ob neupoštevanju omilitvenih ukrepov prišlo do

uničenja kvalifikacijskega HT. Predlagan je bil odmik objekta od gozdnega roba (Aquarius d.o.o. Ljubljana 2008).

Pobude F-6/6, F-6/8 in F-9/1 posegajo v območje pojavljanja močvirskega krešiča, ki se pojavlja ob vlažnih in zamočvirjenih predelih ob vodotokih, predvsem tistih, katerih bregovi so porasli s črno ali sivo jelšo. Posegi bodo uničili del življenjskega prostora vrste. Poleg tega bi osvetljevanje objektov povzročilo svetlobno onesnaževanje, ki lahko vpliva na aktivnost vrste, ki je nočno aktivna. Ob upoštevanju omilitvenih ukrepov bo vpliv nebistven.

Na območje pobude F-6/8 je predvidena sprememba rabe v območje za šport. Ker je bilo to območje že do sedaj namenjeno športni dejavnosti, dodatne spremembe niso predvidene, zato vpliva ne bo (Aquarius d.o.o. Ljubljana 2008).

Pobuda F-9/1 se nahaja pri naselju Zg. Šklendrovec in v površini posega na cca 0,18 ha cone HT Ilirski bukovi gozdovi. Pobuda obsega območje gozda, kjer se po podatkih NV Atlasa pojavlja tudi močvirski krešič. V kolikor se na območju pobude izvede golosek in spremeni struktura tal, bi bil vpliv na vrsto in HT bistven, prizadeta bi bila tudi celovitost Natura območja. Dodaten vpliv na močvirskega krešiča kot nočno aktivno vrsto bi predstavljalo osvetljevanje objektov. Zato se kot omilitveni ukrep predlaga zmanjšanje območja pobude in umestitev ob že obstoječe objekte. V primeru upoštevanja omilitvenih ukrepov bo vpliv nebistven (Aquarius d.o.o. Ljubljana 2008).

SPA Posavskega hribovja – ostenje

Ker SPA Posavsko hribovje – ostenje predstavlja več ločenih območij, ki se nahajajo v Zasavski in Posavski regiji, leži to Natura območje na ozemljih kar 10 občin: MO Celje, Občina Hrastnik, Laško, Litija, Prebold, Radeče, Sevnica, Tabor, Zagorje ob Savi in Žalec. Mestna občina Celje ter občine Hrastnik, Laško, Tabor in Žalec so v postopku priprave občinskega prostorskega načrta, zato morebitni posegi na Natura območje še niso znani.

Občina Litija je 8.7.2010 sprejela Občinski prostorski načrt Občine Litija (Ur. l. RS, št. 58/10). Iz odloka ni razvidnih posegov na Natura 2000 območje. Do OP in Dodatka za varovana območja za OPN nismo dostopali.

Občina Prebold je sprejela Odlok o Izvedbenem delu občinskega prostorskega načrta Občine Prebold 22.4.2010 (Ur. l. RS, št. 43/10). Iz odloka ni razvidnih posegov na Natura 2000 območje. Do OP in Dodatka za varovana območja za OPN nismo dostopali.

Občina Radeče je sprejela Občinski prostorski načrt Občine Radeče 26.10.2011 (Ur. l. RS, št. 99/11). Iz odloka ni razvidnih posegov na Natura 2000 območje. Do OP in Dodatka za varovana območja za OPN nismo dostopali.

Občina Sevnica še ni sprejela Občinskega prostorskega načrta, ki je že bil javno razgrnjen jeseni 2010. Iz okoljskega poročila, poglavje Narava, je razvidno, da bodo na 0,1 ha Natura območja potekle spremembe namembnosti, ki bodo vključevale že obstoječe stanje. Vplivi na Natura območje zato niso predvideni (Ipsum, okoljske investicije, d.o.o. 2010).

Občina Zagorje ob Savi je sprejela Občinski prostorski načrt Občine Zagorje ob Savi 25.7.2011 (Ur. l. RS, št. 65/11). V okoljskem poročilu za OPN občine – Dodatek za varovana območja ni predvidenih posegov, ki bi vplivali na SPA Posavsko hribovje – ostenje (Aquarius d.o.o. Ljubljana 2008).

Vpliv DPN-jev in DPNp-jev (DPN v pripravi) na SAC Kum in SPA Posavsko hribovje – ostenje (Sliki 16 in 17)

Na območji SAC Kum in SPA Posavsko hribovje – ostenje posega DPNp za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na Srednji Savi. DPNp obsega območje reke Save v občinah Litija, Zagorje ob Savi, Hrastnik in Laško. V primeru SAC Kum so z izgradnjo verige hidroelektrarn predvideni vplivi na HT Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh, katerega notranja cona se nahaja tudi na odseku med HE Trbovlje in HE Suhadol. Poleg tega lahko pride do zmanjšanja habitata navadne obročnice in habitata močvirskega krešiča v primeru, da se bo pri gradnji HE Trbovlje in HE Suhadol širilo na desni breg Save. Predviden je tudi vpliv na obe kvalifikacijski vrsti SPA Posavsko hribovje – ostenje, planinskega orla in sokola selca, predvsem v obliki hrupa, ki bo vplival na prehranjevalni habitat. Možen je tudi neposreden vpliv uničenja gnezdišč. Ti vplivi so bili predvideni pred določitvijo točnih lokacij hidroelektrarn (Aquarius d.o.o. 2011). Trenutno so glede na izbrane lokacije vseh treh HE (Slika 15) predvidena prelivna polja na levi breg Save. Predviden je vpliv vseh treh hidroelektrarn na SPA Posavsko hribovje in vpliv HE Trbovlje na SAC Kum predvsem v času izgradnje. Na območja Nature 2000 bodo posegala gradbišča pregrad in ceste. Dodaten vpliv bodo predstavljali priključni daljnovodi, kjer je predviden vpliv na SPA Posavsko hribovje – ostenje. V tem primeru bo prišlo do odstranitve vegetacijskega pokrova in povečane izpostavljenosti pobočij eroziji, dokler poškodovane površine ne bodo uspešno sanirane (Acer Novo mesto d.o.o. in Savaprojekt d.d. 2011). Postavitev daljnovođa v življenjski prostor planinskega orla in sokola selca lahko pomeni trajno oviro v habitatu. Negativen daljinski vpliv v gnezditvenem obdobju predstavljajo gradbena dela. Največji vpliv na SPA bi predstavljala gradnja in obratovanje črpalne hidroelektrarne Požarje (Aquarius d.o.o. 2011). Na obe Natura območji posega tudi DPNp za izgradnjo plinske parne elektrarne Trbovlje, katerega vplivi še niso znani. DPNp je v fazi priprave CPVO-ja.

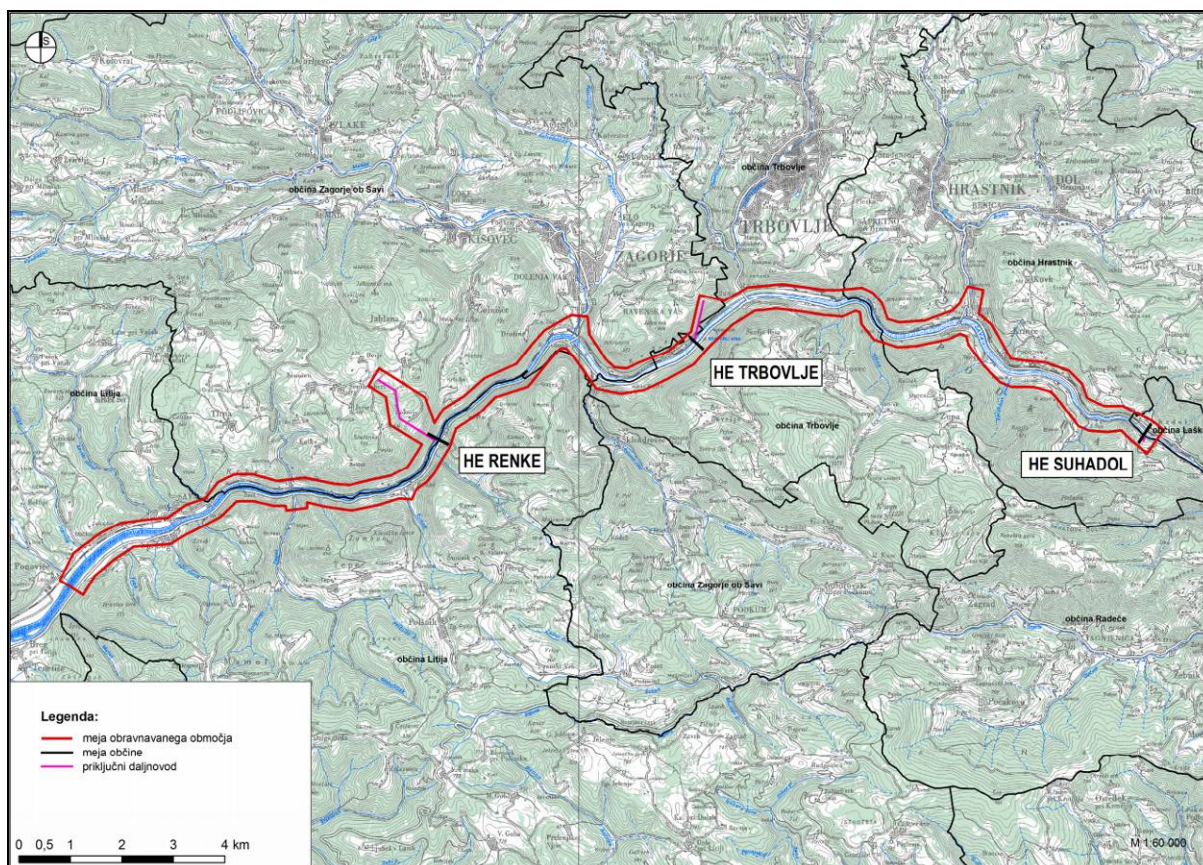
V Občini Radeče na območje SAC Kum z manjšo površino sega tudi DPN v pripravi za cesto G2-108 Hrastnik-Zidani most-Radeče in deviacije ceste G1-5 Rimske Toplice-Zidani Most-Radeče. Vplivi na območje niso znani.

Na območju MO Celje v bližini SPA Posavsko hribovje – ostenje je predviden DPNp za območje Celjske koč, ki ne posega neposredno na Natura območje. DPNp se z območjem prekriva le v območju neposrednega vpliva v obsegu 0,06 ha (Jakopič in Kus Veenvliet 2008).

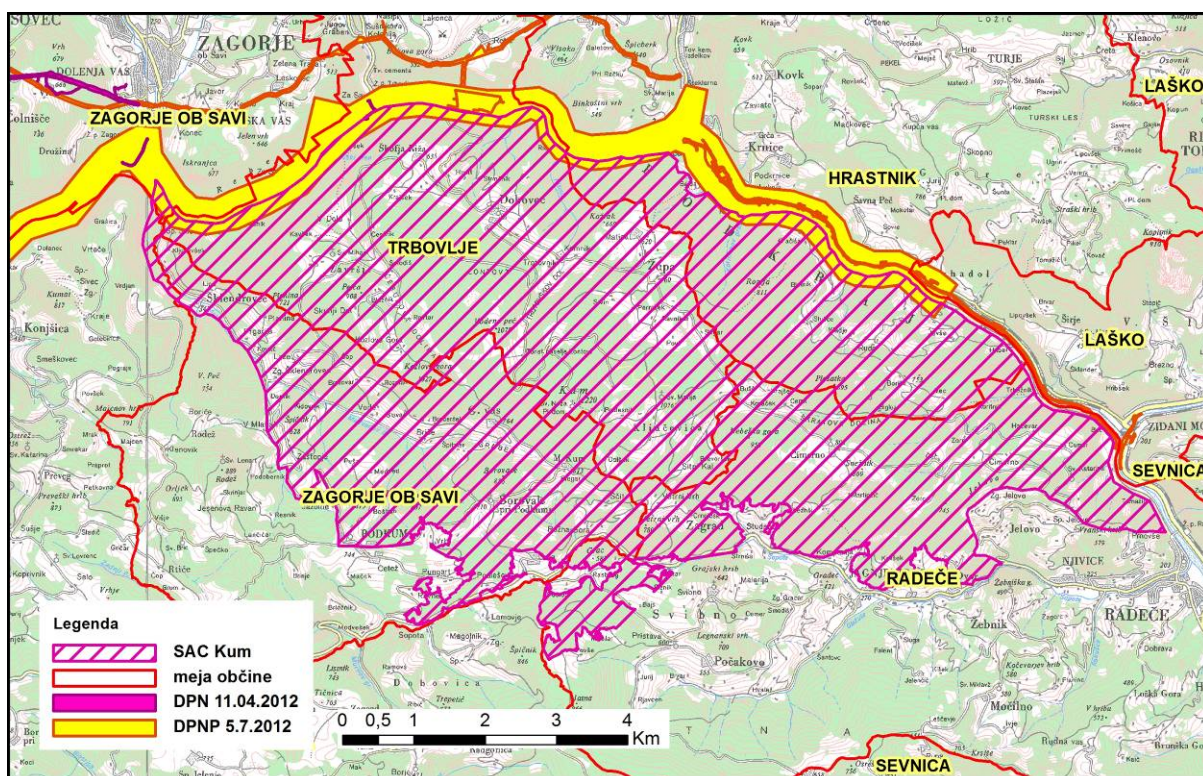
DPN za daljnovod 2x110 kV Beričevo-Trbovlje poteka preko Natura območja na lokaciji Zagorje (Uredba o državnem lokacijskem načrtu za daljnovod 2 x 110 kV Beričevo-Trbovlje, 23. člen). Vplivi niso znani.

Načrtovane so tudi nadgraditve železniškega sistema na relaciji Ljubljana-Zidani Most, ki je del daljinskega promet na poteku Trst – Ljubljana – Zidani Most – Zagreb. Predvidena je novogradnja visoko zmogljivostne/hitre proge za hitrost ≥ 250 km/h na odseku Litija – Suhadol po letu 2030 (RS Ministrstvo za promet 2011). Vpliv na območje bi bil predvsem v času gradnje.

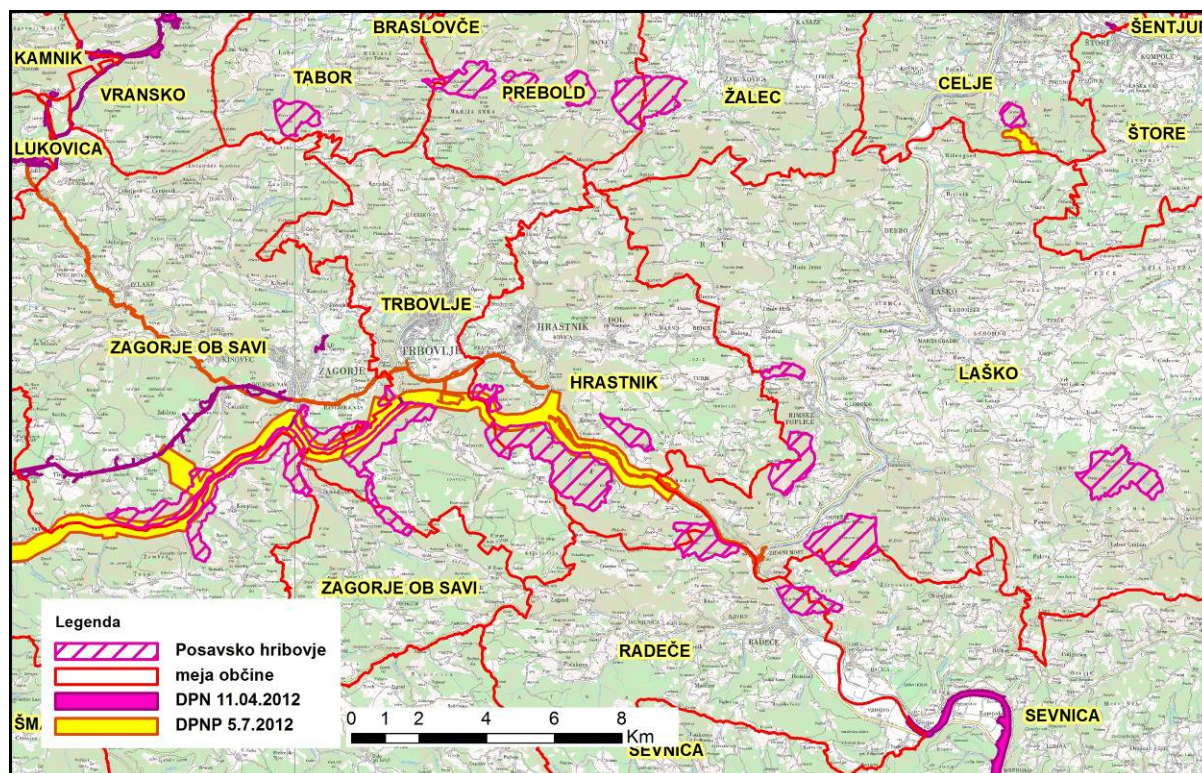
Pomemben vpliv bi lahko za kvalifikacijske vrste območja predstavljala tudi realizacija NEP 2010-2030 zaradi vetrnih elektrarn na območju Mrzlice in Čemšeniške planine (glej zgoraj sliko 14).

Slika 15: Karta lokacij HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadole ter priključnih daljnovodov. (Vir: Povzetek z Javnost. Dopolnitev pobude za pripravo DPN za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol, Acer Novo mesto d.o.o. in Savaprojekt d.d. Krško 2011).

Slika 16: DPN-ji in DPN-ji v pripravi, na območju SAC Kum in v njegovi bližini.

Slika 17: DPN-ji in DPNP-ji v pripravi, na območju SPA Posavsko hribovje - ostenje in v njegovi bližini.

Krajinski park Kum

Območje KP Kum se razprostira na ozemlje občin Trbovlje, Zagorje ob Savi in Litija.

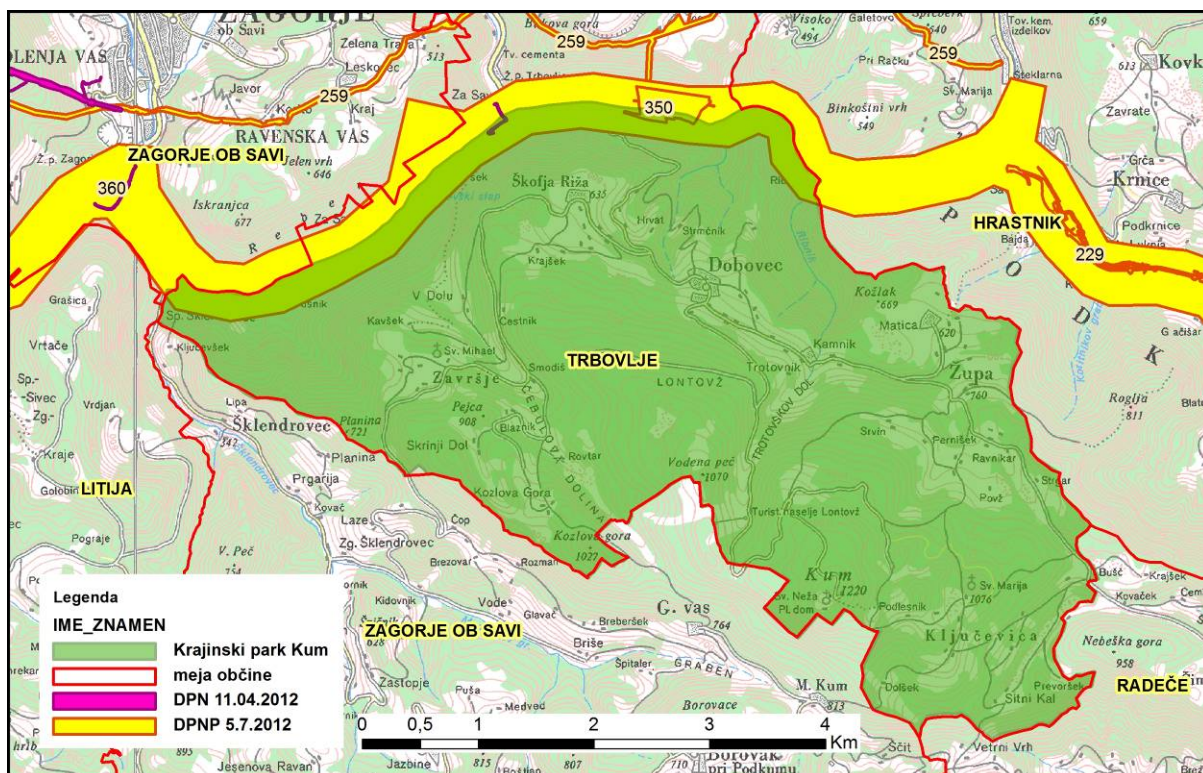
Občina Litija je 8.7.2010 sprejela Občinski prostorski načrt Občine Litija (Ur. l. RS, št. 58/10). Iz odloka ni razvidnih posegov na območje KP Kum. Do OP in Dodatka za varovana območja za OPN nismo dostopali.

Občina Zagorje ob Savi je sprejela Občinski prostorski načrt Občine Zagorje ob Savi 25.7.2011 (Ur. l. RS, št. 65/11). V okoljskem poročilu za OPN občine – Dodatek za varovana območja ni predvidenih posegov, ki bi vplivali na KP Kum (Aquarius d.o.o. Ljubljana 2008).

Vpliv DNP-jev in DPNP-jev na KP Kum (Slika 18)

Na območje KP Kum sega DPNp za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na Srednji Savi (Slika 18, id. št. 360). Predviden je poseg na obrobje območja KP Kum pri organizaciji gradbišča pregrade ter pri izvedbi deviacije glavne ceste in priključnega daljnovoda HE Trbovlje. Poleg tega je predvideno zalitje skalne struge z vodo (Acer Novo mesto d.o.o. in Savaprojekt d.d. 2011).

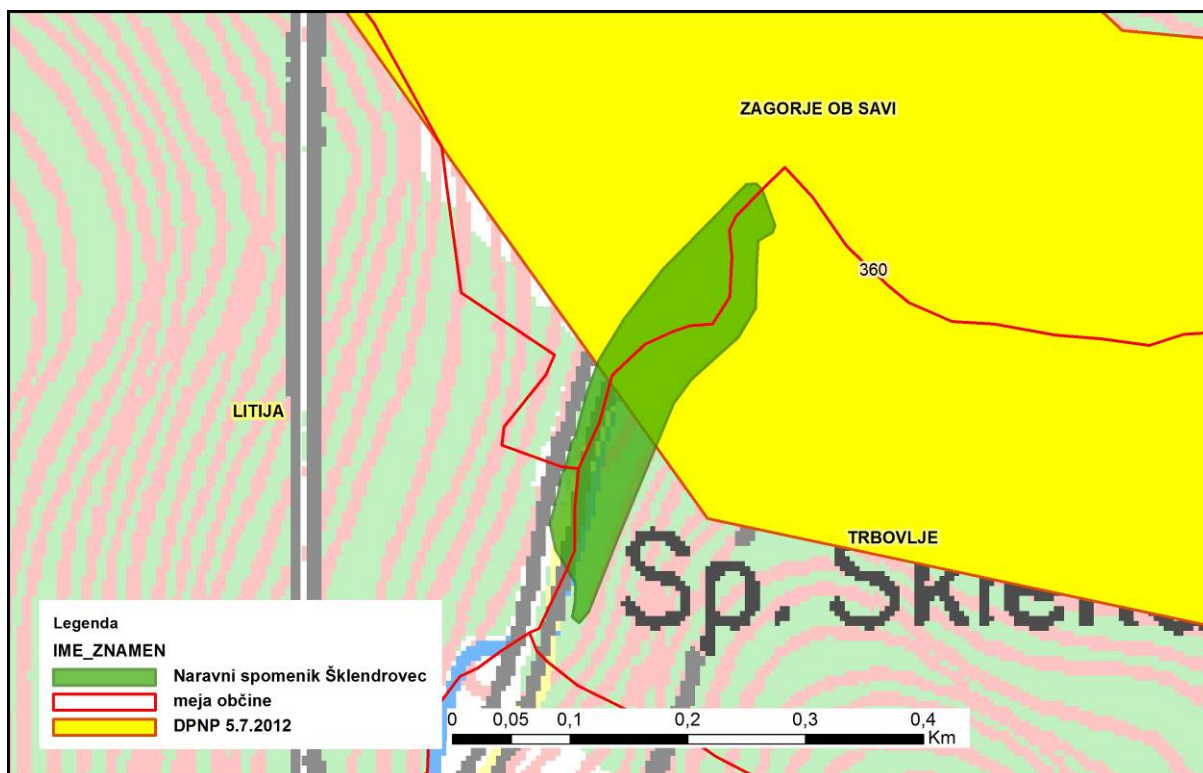
Na območje KP Kum sega še DPNp za izgradnjo plinsko parne elektrarne Trbovlje, katerega vplivi niso znani (Slika 18, id. št. 350).

Slika 18: DPN-ji in DPN-ji v pripravi, na območju Krajinskega parka Kum in v njegovi bližini.

Naravni spomenik Šklendrovec

Območje NS Šklendrovec se razprostira na ozemlje občin Trbovlje, Zagorje ob Savi in Litija. Posegi na tem območju niso predvideni. Poleg tega na območje NS posega DPNp za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na Srednji Savi (Slika 19), katerega vplivi niso znani.

Slika 19: DPN-ji in DPN-ji v pripravi, na območju Naravnega spomenika Šklendrovec in v njegovi bližini.

4.4 ALTERNATIVNE REŠITVE

Obravnavan Občinski prostorski načrt občine Trbovlje za posamezne posege ali dejavnosti ne obravnava alternativnih rešitev, zato jih tudi s stališča presoje vplivov na okolje v okoljskem poročilu ni bilo mogoče obravnavati. Morebitne alternative so bile obdelane fazi pred osnutkom OPN. Plan (izvedbeni del) se bo vsaj glede na zahteve izdelovalcev Dodatka in segmenta narava spremenil (prišlo bo do zmanjšanja stanovanjskih površin), v kolikor bodo upoštevani omilitveni ukrepi.

4.5 OMILITVENI UKREPI

4.5.1 Zakonska izhodišča

Obvezni omilitveni ukrepi so pripravljene na osnovi naslednje zakonodaje:

- Zakon o ohranjanju narave (ZON-UPB2) (Ur. l. RS, 96/04);
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, 130/04, 53/06, 38/10, 3/11);
- Direktiva Sveta Evrope 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst - Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora - Direktiva o habitatih;
- Direktiva Sveta Evrope 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prostoživečih ptic - Council Directive 79/409/EEC on the conservation of wild birds - Direktiva o pticah;

V ZON-UPB2 (Ur.l. RS 96/04) 101b. člen (posebne določbe o potrditvi plana v postopku celovite presoje vplivov na okolje) v 2. odstavku določa, da se v primeru, ko je *potrditev plana pogojena z izvedbo omilitvenih ukrepov, njihovo izvajanje podrobneje preveri oziroma določi z okoljevarstvenim soglasjem, skladno s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali naravovarstvenim soglasjem na podlagi 105. člena tega zakona*. V 101e. členu (posegi v naravo, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje) je v točki (5) določeno, da je *ocena sprejemljivosti posega v naravo ugodna, če se ugotovi, da poseg v naravo ne bo škodljivo vplival na varstvene cilje območij, njihovo celovitost in povezanost. Pri ugodni oceni se lahko upoštevajo tudi sprejemljivi omilitveni ukrepi*. Tipi možnih ukrepov so opredeljeni v 102. členu (izravnalni in omilitveni ukrepi), kjer v 2. točki zakon določa, da ima *pri izboru ukrepa prednost vzpostavitev nadomestnega območja, ki ima enake naravovarstvene značilnosti*. 104a. člen (presoja sprejemljivosti posegov v naravo, ki se izvajajo na podlagi dovoljenja za poseg v naravo) v 4. točki določa, da je *ocena posega v naravo ugodna, če se ugotovi, da poseg v naravo ne bo škodljivo vplival na varstvene cilje posameznih območij, njihovo celovitost ter povezanost. Pri ugodni oceni se lahko upoštevajo tudi sprejemljivi omilitveni ukrepi*. 105a. člen (presoja sprejemljivosti posegov v okviru naravovarstvenega soglasja) v 2. točki določa, da *Ministrstvo odloči o sprejemljivosti posega v naravo na podlagi mnenja organizacije, pristojne za ohranjanje narave. Mnenje mora vsebovati oceno o vplivih oziroma posledicah nameravane gradnje objekta na varstvene cilje območij iz prvega odstavka 101. člena tega zakona in navedbo morebitnih omilitvenih ukrepov za izvedbo posega* (točka 3).

Natančnejše opredelitve postopkov in vsebin glede vzpostavitve omilitvenih ukrepov so tudi v Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana

območja (Ur. l. RS, 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) v členih 3., 15., 16., 18. in posebej v 24. členu (omilitveni ukrepi). Ta določa: (1) Če so ugotovljeni škodljivi vplivi načrtovanega plana ali s planom načrtovanega posega v naravo, se preveri, ali se jih z omilitvenimi ukrepi lahko omili v taki meri, da postanejo vplivi plana neškodljivi. (2) Preveritev omilitvenih ukrepov iz prejšnjega odstavka vključuje: navedbo ustreznih omilitvenih ukrepov; oceno posledic omilitvenih ukrepov na škodljive učinke načrtovanega plana ali s planom načrtovanega posega v naravo v skladu z 21. členom tega pravilnika in Prilogo 7, ki je sestavni del tega pravilnika; utemeljitev ustreznosti in verjetnost uspešnosti izbranega omilitvenega ukrepa; izvedljivost umestitve načrtovanih omilitvenih ukrepov v plan. (3) Izvedljivost umestitve načrtovanih omilitvenih ukrepov se dokazuje z naslednjimi podatki: navedbo o tem, kdo bo poskrbel za izvedbo omilitvenega ukrepa in kako bo omilitveni ukrep izveden; časovno opredelitev izvedbe plana in omilitvenega ukrepa in navedbo načina spremljanja uspešnosti izvedenega omilitvenega ukrepa.

Vzpostavitev primernih omilitvenih ukrepov na območjih Natura 2000 je zahtevana tudi v okviru obeh evropskih direktiv:

Direktiva o pticah v 4. točki 4. člena določa, da v zvezi z območji varstva iz odstavkov 1 in 2 države članice sprejmejo primerne ukrepe, da ne pride do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov ali kakršnihkoli motenj, ki v taki meri vplivajo na ptice, da bi bilo to pomembno glede na cilje tega člena. Države članice si prizadevajo, da ne bi prišlo do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov tudi **zunaj** teh območij varstva.

Direktiva o habitatih v 6. členu opredeljuje omilitvene ukrepe in postopek njihove vzpostavitve. V 2. točki določa, da države članice storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena, kolikor bi tako vznemirjanje lahko pomembno vplivalo na cilje te direktive. V točki 3 pa določa, da pri vsakem načrtu ali projektu, ki ni neposredno povezan z upravljanjem območja ali zanj potreben, pa bi sam ali v povezavi z drugimi načrti ali projekti lahko pomembno vplival na območje, treba opraviti ustrezno presojo njegovih posledic glede na cilje ohranjanja tega območja. Glede na ugotovitve presoje posledic za območje in ob upoštevanju določb odstavka 4 pristojni nacionalni organi soglašajo z načrtom ali projektom šele potem, ko se prepričajo, da ne bo škodoval celovitosti zadevnega območja in, če je primerno, ko pridobijo mnenje javnosti.

Kot usmeritev za izvajanje obeh direktiv je Evropska komisija izdala tudi ustrezna navodila (Managing Natura 2000 sites: The provisions of Article 6 of the "Habitats" Directive 92/43/EEC' (MN2000) in Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites, Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC (AS2001)). V tej usmeritvi je navedeno, da postopek izvajanja členov 6(3) in (4) ni pogojen z gotovostjo, ampak z verjetnostjo pomembnih vplivov, ki so posledica planov in projektov v in tudi zunaj varovanega območja. Skladno z načelom previdnosti iz tega sledi, da je neizvajanje ukrepov na podlagi ocene, da nismo gotovi glede pomena vplivov na varovano območje, **nesprejemljivo**.

4.5.2 Splošni omilitveni ukrepi

- Med gradnjo ni dovoljeno posegati v struge vodotokov z materiali, ki vsebujejo nevarne spojine. Betoniranje na brežinah in v vodotokih ni dovoljeno, prav tako je potrebno preprečiti izlitje mešanice apna ali cementa v vodo. V času gradbenih del ob in v vodotoku je potrebno zagotoviti, da v vodi ne nastajajo razmere neprekinjene kalnosti. Pranje gradbenih strojev in druge opreme z vodo iz vodotoka ni dovoljeno.
- Preprečuje se onesnaževanja vodotokov in spiranje snovi s površin cest, parkirišč in kmetijskih površin. Ohranja se naravna struktura dna vodotoka kot tudi bregov vodotokov in obrežna vegetacije.
- Drevje v gozdu se lahko poseka šele po pridobitvi ustreznega dovoljenja; po končani gradnji je potrebno sanirati morebitne poškodbe nastale zaradi gradnje na okoliškem gozdnem drevju ter na gozdnih poteh.
- Krčenje dreves in grmovja na območjih, ki so določeni kot notranja cona vrst, je dovoljeno le v jesenskem in zimskem času.
- Upoštevajo se tudi vsi omilitveni ukrepi, ki so navedeni v smernicah nosilcev urejanja prostora.
- Preprečuje se onesnaževanja površinskih in podzemnih voda.
- Preprečuje se odlaganje odpadkov (tudi v jame in brezna), že obstoječa divja odlagališča se sanira.
- Pred izvedbo večjih zemeljskih del in ob najdbi novih jam se o tem obvesti pristojno inštitucijo. V primeru odkritja jame med gradnjo objektov je lastnik zemljišča, na katerem je bila odkrita jama, ali fizična ali pravna oseba, ki izvaja dejavnost med katero je prišlo do najdbe, dolžan omogočiti raziskavo jame. Najdbo mora najditelj prijaviti Ministrstvu za kmetijstvo in okolje. Hkrati mora jama zaščititi pred uničenjem, poškodbo ali krajo.

Za izvedbo vseh splošnih omilitvenih ukrepov so zadolženi investitorji oziroma lastniki objektov (usmerjanje in nadzor izvajalcev).

V Prilogi 5 podajamo predloge/zahteve po zmanjšanju zazidalnih površin zaradi varstva narave za posamezna območja. Ob upoštevanju vseh omilitvenih ukrepov ocenjujemo vpliv OPN Trbovlje kot nebitven.

4.5.3 Omilitveni ukrepi s presojo pozitivnih učinkov omilitvenih ukrepov, časovni okvir izvedbe omilitvenih ukrepov, nosilci izvedbe in način spremljanja uspešnosti izvedenih omilitvenih ukrepov

Tabela 28: Omilitveni ukrepi in presoja pozitivnih učinkov posameznega omilitvenega ukrepa, pregled časovne izvedbe ukrepov in nadzor nad izvajanjem.

Prizadeta vrsta ali habitatni tip	EUP / poseg / območje	Omilitveni ukrep	Izvedljivost ukrepa			Razloga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja z omilitvenim ukrepom	Ocena ustreznosti in verjetnost uspešnosti ukrepa
			Časovni okvir izvedbe	Način spremljanja uspešnosti	Nosilec izvedbe		
travniški postavnež, HT suhi travniki, KP Kum	KL-01	Površin znotraj območja ni dovoljeno betonirati, asfaltirati in/ali nasipavati.	Ukrep velja brez časovne omejitve in se znotraj varovanega območja izvaja vedno.	Preverjanje stanja na terenu (pristojni inšpektor in/ali naravovarstveni nadzornik)	Investitor, lastnik, naročnik	Ohranjanje ugodnega habitata vrste in HT ter KP	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
	KL-01 KL-02	Travniške površine se vzdržuje s čim bolj pozno poletno košnjo. Odstranjuje se naj grmovno zarast na travniških površinah.	Stalno in vsakoletno	Preverjanje stanja na terenu	Upravljalac	Ohranjenost značilnih HT in habitata za postavneža in druge vrste	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
travniški postavnež, KP Kum	DO-19	Površina predvidene rabe ZS naj se vzdržuje tudi z odstranjevanjem grmovne zarasti in mladih smrek.	Stalno	Preverjanje stanja na terenu	Investitor	Ohranjenost značilnih HT in habitata za postavneža in druge vrste	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
KP Kum, travniški postavnež	DO-15 DO-18 DO-19	Ni dovoljena uporaba sredstev za podaljšanje obstojnosti snega in drugih dodatkov ki bi lahko negativno vplivali na travišča (zaradi preprečevanja prekomernega vnosa dušika in drugih snovi).	Stalno	Preverjanje stanja na terenu	Investitor, upravljalac	Ohranjenost značilnih HT in habitata za postavneža in druge vrste	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
HT Javorovi gozdovi HT suhi travniki, močvirski krešič, ZO Greben	ZA-02	Na površine HT suhi travniki, HT javorovih gozdov in na površine vodotokov (vsaj 10 m na vsako stran) ni dovoljeno posegati z izjemo območja, za katerega je že bil izdelan OPPN. Ti HT se morajo vzdrževati v ugodnem stanju.	Stalno	Preverjanje stanja na terenu (pristojni inšpektor in/ali naravovarstveni nadzornik)	Občina, lastnik, investitor, upravljalac	Ohranjenost HT in habitata vrste ter ZO	Ukrep je ustrezen in bo uspešen

Krvava Peč-Planina							
KP Mrzlica	Lemevšek (A)	Dodatne pozidave četudi znotraj pozidalnih površin niso dovoljene z izjemo tistih, ki že imajo naravovarstveno soglasje in gradbeno dovoljenje.	Stalno	Preverjanje stanja na terenu	Občina, lastnik	Preprečitev degradacije zavarovanega območja	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
SPA Posavsko hribovje – ostenje sokol selec, planinski orek	Reber	Nova pozidava in podobni posegi na območju niso dovoljeni z izjemo parcel, ki že imajo gradbeno dovoljenje in naravovarstveno soglasje.	Stalno	Preverjanje stanja na terenu	lastnik, investitor, upravljalec, Občina	Preprečitev degradacije zavarovanega območja	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
HT Javorovi gozdovi, KP Kum	OB-04	V primeru uničenja je potrebno zagotoviti nadomestne habitate za ta HT. Ocenjujejo, da mora biti nadomestni faktor zaradi časovne komponente (vzpostavitev gozda) vsaj 1:10.	V času priprave DPN	V fazi DPN in OP	Investitor	Preprečitev uničenja pomembnega deleža prednostnega HT	Ukrep je ustrezen in bo uspešen ob ustrezni izvedbi
ZO Veliki jesen ob cerkvi sv. Martina	TR-20	Pri posegih v neposredni bližini drevesnih ZO ter ZO drevored je potrebno le-te ustrezno zavarovati, da ne pride do mehanskih poškodb debla, vej in korenin. Okrog dreves se naj ohranja ustrezno veliko zeleno območje (širina drevesne krošnje)).	Med načrtovanjem in med izvedbo del	Preverjanje stanja na terenu (pristojni inšpektor in/ali naravovarstveni nadzornik)	lastnik, investitor, upravljalec, Občina	Preprečitev uničenja zavarovanih dreves	Ukrep je ustrezen in bo uspešen ustrezni izvedbi
ZO Kostanjev drevored na trgu Franca Fakina	TR-17						
ZO Lipe na Sveti planini	Sv. Planina / Partizanski vrh						
ZO Lipa na trgu F. Fakina 19 v Trbovljah	TR-140						
ZO Bodika pri kapeli v Čečah	ČČ-02						
ZO Golica krednih kamenin	Kozlova gora (A)	V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON-a. Po predhodnem dogovoru z ZRSVN, OE Celje se omogoči spremljanje stanja med	Pred in med načrtovanjem in med izvedbo del	Preverjanje stanja na terenu (pristojni naravovarstveni nadzornik in/ali oseba iz ZRSVN)	lastnik, investitor, upravljalec	Preprečitev uničenja fosilov	Ukrep je ustrezen in bo uspešen

		zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških naravnih vrednot.					
travniški postavnež, HT Ilirski bukovi gozdovi, HT Javorovi gozdovi, KP Kum, KP Mrzlica	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	Ohranja naj se gozd in gozdni rob. V gozd in gozdni rob se ne posega.	Med načrtovanjem in med izvedbo del	Preverjanje načrtovanih ureditev v fazi načrtovanja in izvedenih ureditev v času izvajanja del kot tudi v času obratovanja	Investitor, naročnik	Ohranjanje ugodnega stanja habitata vrst ter HT	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
vse vrste in habitatni tipi	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	Rekreacijske površine (poti, kolesarske poti) naj se umešča po že obstoječih kolovozih ali poteh in naj se jih usmerja izven 15 m obvodnega prostora.	Med načrtovanjem in izvedbo	Skrbno načrtovanje umestitve poti in kolesarskih poti	Investitor, naročnik, načrtovalec in izvajalec del	Ohranjanje ugodnega stanja HT in vrst	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
vse vrste in habitatni tipi	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	Ohranja in vzpodbuja se ekstenzivna raba travnišč in ekološko kmetovanje (smotna in čim manjša uporaba fitofarmaceutskih sredstev in umetnih gnojil, pozna košnja travnišč). Ohranja se mozaičnost krajine, posamezna drevesa, grme in mejice.	Stalno	Preverjanje dejanske rabe zemljišč	Javna služba, pristojna za spremljanje kmetijske rabe zemljišč	Ohranjanje primerne habitata vrst in habitatnih tipov	Ukrep je ustrezen in bo ob pravilni izvedbi uspešen
vse vrste in habitatni tipi	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	V času priprave podrobnejše dokumentacije za gradnje in rekonstrukcije objektov in cest ter vse posege, za katere bo sprejet OPPN, je potrebno racionalno načrtovati vse posege v prostor tudi v širšem območju in se izogniti posegom na varovanih območjih in območjih s posebnim varstvenim statusom oziroma v območjih z daljinskim vplivom.	Med načrtovanjem, med izvedbo	Ustrezne usmeritve Občine in upoštevanje smernic vseh pristojnih služb	Investitor, naročnik	Ohranjenost in povezanosti habitatov vrst ter HT in zagotavljanje varstva vrst	Ukrep je ustrezen in bo uspešen

vsi habitatni tipi in vrste	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	Ureditve in druge zasaditve se izvajajo in načrtujejo tako, da se uporabljajo le avtohtone rastlinske vrste, značilne za to območje, ki naj bodo lokalnega izvora.	Med načrtovanjem, med izvedbo	Ustrezne usmeritve Občine in upoštevanje smernic vseh pristojnih služb	Investitor, naročnik	Ohranjenost in povezanosti habitatnih tipov in ohranjanje avtohtonih vrst	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
vse vrste	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	Dela naj potekajo v dnevnem času. Zaradi svetlobnega onesnaževanja nočno osvetljevanje gradbišč in objektov ni dovoljeno.	Med načrtovanjem, med izvedbo	Ustrezne usmeritve Občine in upoštevanje smernic vseh pristojnih služb	Investitor, naročnik	Ohranjenost in povezanosti habitatov vrst in zagotavljanje varstva vrst	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
vse vrste in habitatni tipi	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	Območja, degradirana v času izvedbe del, je potrebno povrniti v prvotno stanje.	Med načrtovanjem, med izvedbo	Ustrezne usmeritve Občine in upoštevanje smernic vseh pristojnih služb	Investitor, naročnik	Ohranjenost in povezanosti habitatov vrst ter HT in zagotavljanje varstva vrst	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
vse vrste in habitatni tipi	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	Dosledno se upoštevajo tehnološki standardi za delujoče in novo vzpostavljene industrijske dejavnosti ter uporaba komunalne infrastrukture (kanalizacijski sistem, čistilne naprave, ipd.).	Med načrtovanjem, med izvedbo	Ustrezne usmeritve Občine in upoštevanje smernic vseh pristojnih služb	Investitor, naročnik	Ohranjenost in povezanosti habitatov vrst ter HT in zagotavljanje varstva vrst	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
vse vrste in habitatni tipi	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	preprečuje se nelegalna gradnja, obstoječa nelegalna gradnja se sanira.	Med načrtovanjem, med izvedbo	Ustrezne usmeritve Občine in upoštevanje smernic vseh pristojnih služb	Investitor, naročnik	Ohranjenost in povezanosti habitatov vrst ter HT in zagotavljanje varstva vrst	Ukrep je ustrezen in bo uspešen
vse vrste in habitatni tipi	CELOTNO OBMOČJE KP Kum, KP Mrzlica	Na območju občine se preprečuje razrast tujerodnih invazivnih vrst rastlin.	Med načrtovanjem, med izvedbo	Ustrezne usmeritve Občine in upoštevanje smernic vseh pristojnih služb	Investitor, naročnik	Ohranjenost in povezanosti habitatov vrst ter HT in zagotavljanje varstva vrst	Ukrep je ustrezen in bo uspešen

4.6 MONITORING

V času gradnje in med obratovanjem naj izvaja reden nadzor upoštevanja predlaganih omilitvenih ukrepov predstavnik organizacije, pristojne za ohranjanje narave oziroma naravovarstveni nadzornik.

4.7 NAČRTOVANE ALI OBRAVNAVANE POBUDE ZA OHRANJANJE NARAVE, KI LAHKO VPLIVAJO NA BODOČE STANJE OBMOČJA

Po nam dostopnih podatkih na območju Občine Trbovlje ni drugih predlaganih varovanih območij narave.

5 PODLAGE ZA IZDELAVO OKOLJSKEGA POROČILA

5.1 MATERIALI IN METODE

Presoja vplivov na okolje je bila izdelana na podlagi:

- več terenskih ogledov v mesecu aprilu, maju in juniju 2012;
- digitalnih ortofoto posnetkov in podatkov o varovanih območjih (Naravovarstveni atlas in Atlas okolja), oba dostopna na spletnih straneh ARSO in ZRSVN;
- strokovnih podlag;
- ostalih virov, ki so navedeni v nadaljevanju.

Obstoječe stanje vrst in habitatnih tipov je bilo ocenjeno s pregledom obstoječe literature (predvsem recentnih podatkov) in ob terenskih ogledih.

5.2 ZAKONSKE OSNOVE

Mednarodne konvencije in predpisi Evropske unije:

- Konvencija o biološki raznovrstnosti (Ur. l. RS-MP, št. 7/96),
- Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic – Ramsarska konvencija (Ur. l. RS, št. 15/92),
- Konvencija o varstvu Alp – Alpska konvencija (Ur. l. RS-MP, št. 5/95),
- Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov – Bernska konvencija (Ur. l. RS-MP, št. 17/99),
- Konvencija o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali – Bonska konvencija (Ur. l. RS-MP, št. 18/98, 27/99),
- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur. l. RS, št. 15/92),
- Sporazum o ohranjanju afriško evrazijskih selitvenih vodnih ptic (Ur. l. RS-MP, št. 16/03),
- Direktiva sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva o habitatih,
- Direktiva sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic – Direktiva o pticah,
- Prenovljena strategija EU za trajnostni razvoj, Svet Evropske Unije, Bruselj, 26.6.2006 (10917/06),

- Pan – European Biological and Landscape Diversity Strategy (PEBLDS), Sofija 1995.

Predpisi Republike Slovenije:

Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (ReNPVO) (Ur. l. RS, št. 02/06),
Strategija ohranjanja biotske raznovrstnosti v Sloveniji (sprejeta na 55. seji Vlade, dne 20. 12. 2001),
Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS) (Ur. l. RS, št. 76/04),
Uredba o prostorskem redu Slovenije (Ur. l. RS, št. 122/04),
Zakon o ohranjanju narave – ZON (Ur. l. RS, št. 96/04 – UPB2),
Zakon o urejanju prostora – ZUreP (Ur. l. RS, št. 110/02, 8/03),
Zakon o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt (Ur. l. RS, št. 33/07, 57/12, 109/12),
Zakon o varstvu okolja (uradno prečiščeno besedilo) (ZVO-1-UPB1, Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12),
Zakon o gozdovih – ZG (Ur. l. RS, št. 30/93, 13/98, 67/02, 115/06, 110/07, 106/10),
Zakon o vodah - ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12),
Zakon o varstvu podzemnih jam – ZVPJ (Ur. l. RS, št. 2/04, 61/06),
Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10),
Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11),
Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10),
Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/04),
Uredba o habitatnih tipih (Ur. l. RS, št. 112/03, 36/09),
Uredba o varstvu samoniklih gliv (Ur. l. RS, št. 57/98),
Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09),
Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09),
Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02, 67/03),
Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08),
Operativni program – program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2007-2013 (sprejet na 141. seji Vlade, dne 11.10.2007),
Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS št. 81/07, 109/07, 62/10),
Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 16/95, 28/95, 35/01),
Odlok o gozdnogospodarskem načrtu Gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2001–2010) (Ur. l. RS, št. 70/03, 86/03),
Pravilnik o gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote Domžale (Ur. l. RS, št. 1/08),
Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10),
Pravilnik o podrobnejših merilih za ugotavljanje okoljske škode (Ur. l. RS, št. 46/09),
Zakon o sladkovodnem ribištvu (Ur. l. RS, št. 61/06),
Pravilnik o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Ur. l. RS, št. 18/08).

5.3 VIRI

Acer Novo mesto d.o.o. in Savaprojekt d.d. Krško 2011. Dopolnitev pobude za pripravo DPN za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na srednji Savi. Novo mesto, Krško, december 2011. Št. naloge J-8/11. Dostopno na http://arhiv.mm.gov.si/mop/javno/he_srednja_sava/ (26.6.2012)

Aquarius d.o.o. Ljubljana 2008. Okoljsko poročilo za Občinski prostorski načrt Zagorje ob Savi. Dodatek za varovana območja. Ljubljana, februar 2008, dop. marec 2008, oktober 2008. Št. naloge: 1146-08 VO.

Aquarius d.o.o. Ljubljana 2011. Dodatek za varovana območja za Nacionalni energetske program (obdobje 2010-2030). September 2010, dopolnitve maj 2011. Št. naloge 1238-10 VO.

ARSO, Interaktivni atlas okolja, <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>,

Atlas Slovenije, četrta izdaja 2005. Založba mladinska knjiga in Geodetski zavod Slovenije.

Baker, P. J., Molony, S. E., Stone, E., Cuthill, I. C. , Harris, S. 2008. Cats about town: is predation by free-ranging pet cats *Felis catus* likely to affect urban bird populations? *Ibis*, 150 (Suppl. 1): 86-99.

Bass, J. & Turek, F. W. 2005. Sleepless in America: a pathway to obesity and the metabolic syndrome? *Archives of Internal Medicine* 165(1): 15-16.

Beier, P. 2005. Effects of artificial night lighting on terrestrial mammals. V: Rich, C. & Longcore, T. (ur.), *Ecological Consequences of Artificial Night Lighting*. Island Press. Str. 19-42.

Božič, L., Kebe, L. 2001. Opredelitev lokalitet, bistvenih za ohranjanje ugodnega ohranitvenega statusa ptičev iz Dodatka 1 Ptičje direktive in opredelitve predlogov SPA. Dopps, Ljubljana.

Brugger, P., Marktl, W., Herold, M. 1995. Impaired nocturnal secretion of melatonin in coronary heart disease. *Lancet* 345: 1408.

Buchanan, B. W. 2006. Observed and potential effects of artificial night lighting on anuran amphibians. V: Rich, C. & Longcore, T. (ur.), *Ecological Consequences of Artificial Night Lighting*. Island Press. Str. 192-220.

Bullough, J. D., Rea, M. S., Figueiro, M. G. 2006. Of mice and women: light as a circadian stimulus in breast cancer research. *Cancer Causes and Control* 17(4): 375-383.

Chronos 2009. Program varstva okolja Občine Trbovlje. Domžale, februar 2009. 107 str.

Čelik, T., Verovnik, R., Rebeušek, F., Gomboc, S. & Lasan, M., 2004. Strokovna izhodišča za vzpostavlanje omrežja NATURA 2000: Metulji (Lepidoptera). Končno poročilo. Biološki

inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Novi trg 2, SI – 1000 Ljubljana. 297 str., digitalne priloge.

Drovenik, B., Pirnat, A., 2003. Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000. hrošči (Coleoptera). Projektna naloga. Končno poročilo. Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Novi trg 2, SI – 1000 Ljubljana. 89 str., digitalne priloge.

Falchi, F., Cinzano, P., Elvidge, C. D., Keith, D. M., Haim, A. 2011. Limiting the impact of light pollution on human health, environment and stellar visibility. *Journal of Environmental Management*, 92(10): 2714-2722.

Frank, K. D. 2005. Effects of Artificial Night Lighting on Moths. V: Rich C. & Longcore T. (ur.), *Ecological Consequences of Artificial Night Lighting*. Island Press.

Geister, I. 1995. Ornitološki atlas Slovenije. DZS, Ljubljana, 287. str.

GERK 2009. Dejanska raba prostora. Grafični podatki za občine. Podatki lokacij Kmetijskih gospodarstev za celo Slovenijo (urejeno po občinah), 23.04.2010 (http://rkg.gov.si/GERK/Za_OB/).

Glickman, G., Levin, R., Brainard, G. C. 2002. Ocular Input for human melatonin regulation: Relevance to breast cancer. *Neuroendocrinology Letters* 23 (suppl. 2): 17-22.

Globevnik, L. 2005. Posegi v prostor povečujejo možnost suš in poplav. <http://www.indexprohibitorum.si/index-prohibitorum/posegi-v-prostor-povecujejo-moznost-sus-in-poplav>.

Golob, A., 2004. Pregled habitatnih tipov gozdov v Sloveniji, ki v grobem ustrezajo merilom iz habitatnega priročnika EU in njihove značilnosti v predlaganih območjih Natura 2000. MOPE, ARSO, Ljubljana.

Habitatni tipi Slovenije HTS 2004, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo – Agencija Republike Slovenije za okolje, 2004.

Haim, A., Yukler, A., Harel, O., Schwimmer, H., Fares, F. 2010. Effects of chronobiology on prostate cancer cells growth in vivo. *Sleep Science* 3 (1): 32-35.

Haus, E., Smolensky, M. 2006. Biological clocks and shift work: circadian dysregulation and potential long-term effects. *Cancer Causes and Control* 17(4): 489-500.

Ipsum, okoljske investicije, d.o.o. 2010. Okoljsko poročilo za Občinski prostorski načrt občine Sevnica. Poglavlje Narava. Domžale, avgust 2010. Št. projekta 230/09.

Jakopič M., Kus Veenvliet J. 2008. Presoja sprejemljivosti vplivov DNP za območje Celjske koče na varovana območja (Natura 2000 območje SPA SI5000026 Posavsko hribovje – ostenje. Julij 2008, dopolnjeno po reviziji januar 2009. CKFF, Miklavž na Dravskem polju.

Jogan, N. (ur.), 2007. Nova nahajališča - 20. *Hladnikia* 20: 41-43.

Jogan, N., M. Kotarac & A. Lešnik (ur.), 2004. Opredelitev območij evropsko pomembnih negozdnih habitatnih tipov s pomočjo razširjenosti značilnih rastlinskih vrst [končno poročilo]. Naročnik: MOPE, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 961 str., digitalne priloge.

Kempenaers, B., Borgström, P., Loës, P., Schlicht, E., Valcu, M. 2010. Artificial night lighting affects dawn song, extra-pair siring success, and lay date in songbirds. *Current Biology* 20 (19), 1735-1739.

Kloog, I., Haim, A., Stevens, R. G., Portnov, B. A. 2009. Global co-distribution of light at night (LAN) and cancers of prostate, colon, and lung in men. *Chronobiology International* 26 (1): 108-125.

Kotarac M. 1997. Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Kotarac, M., Šalamun, A., Weldt, S., 2003. Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: Kačji pastirji (Odonata) (končno poročilo). Naročnik: MOPE, ARSO, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 104 str., digitalne priloge.

Kotarac M., Šalamun A., Govedič M. & Podgorelec M. 2006. Popis velikega studenčarja (*Cordulegaster heros*) s predlogom conacije Natura 2000 območja Goričko (SI3000221). Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Kryštufek, B., (nosilec), 2001. Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji (končno poročilo). Naročnik Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. Prirodoslovni muzej Slovenije, 683 str.

Kryštufek, B., Presetnik, P., Šalamun, A., 2003. Strokovne osnove za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: Netopirji (Chiroptera) (končno poročilo). Naročnik: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, ARSO, Ljubljana. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. 322 str., digitalne priloge.

Lenarčič, M. 1986. Predlog za razglasitev naravnih znamenitosti v Občini Trbovlje. Zavod za spomeniško varstvo Celje. Št. 02.455/1-86, 3.12.1986. 61 str.

Longcore, T. 2010. Sensory ecology: night lights alter reproductive behavior of blue tits. *Current Biology* 20 (20): 893-895.

Longcore, T. & Rich, C. 2004. Ecological light pollution. *Frontiers in Ecology and Environment* 2(4): 191–198.

Marinček M. 2010. Močvirski krešič (*Carabus variolosus* Fabricius, 1787) (Coleoptera: Carabidae) na območju Slovenskih gor. Diplomsko delo, Maribor.

Melik, A., 1959. Slovenija. Geografski opis II. Opis slovenskih pokrajin, tretji zvezek. Posavska Slovenija. Slovenska matica, Ljubljana.

MKO – DPN. Spletna stran (dostop julij 2012).

Mršič, N. 1992. Rdeči seznam ogroženih dvojnog (Diplopoda, Myriapoda) v Sloveniji. Varstvo narave. 17: 131-136.

Navara, K. J., Nelson, R. J. 2007. The dark side of light at night: physiological, epidemiological, and ecological consequences. Journal of Pineal Research 43(3): 215-224.

Občina Trbovlje 2009. Načrt zaščite in reševanja ob poplavah. Spletni vir, 35 str. http://www.trbovlje.si/assets/attachments/977/Poplave_verzija_2009.pdf

Oikos 2007a. Okoljsko poročilo za pripravo in sprejemanje OPPN za del območja PE 6/1 – PRUSNIK. Oikos, svetovanje za razvoj, d.o.o. Domžale, junij 2007 (uskladitev po reviziji september 2007). 58 str.

Oikos 2007b. Okoljsko poročilo za pripravo in sprejemanje OPPN za del območja PE 6/1 – PRUSNIK. Dodatek za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe OPPN na varovano območje KUM (SI 3000181) zaradi varstva močvirskega krešiča (*Carabus variolosus*). Oikos, svetovanje za razvoj, d.o.o. Domžale, junij 2007 (uskladitev po reviziji september 2007). 35 str.

Osnutek Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Trbovlje (dopoljnjeni osnutek). Locus d.o.o., april 2012. 109 str.

Presetnik, P., M. Podgorelec, V. Grobelnik, A. Šalamun 2007. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev (Zaključno poročilo). Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 251 str.; digitalne priloge.

Presetnik P., Podgorelec M., Miklavčič T. 2009. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2008-2009 (Treje delno poročilo). Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 57 str.; digitalne priloge.

Rabitsch, W., Winter, M., Kühn, E., Kühn, I., Essl, F., Gruttke, H. 2010. Effects of climate change on German fauna species of conservation priority. Biodiversity and climate change: achieving the 2020 targets. Convention on biological diversity, Nairobi, Kenya.

RS Ministrstvo za promet 2011. Izhodišča za resolucijo o Nacionalnem programu razvoja javne železniške infrastrukture (ReNPrŽI). Obdobje od 2011 do 2030. Ljubljana, oktober 2011.

Sivec, I., 1973. Enoletni ulov insektov na svetlobno past v Ljubljani. Diplomaska naloga.

Slovenske občine v številkah 2009. Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana, 2009

Spletna stran Občine Trbovlje 2012. www.trbovlje.si (Dostop 23.5.2012).

Stevens, R. G., Blask, E. D., Brainard, C. G., Hansen, J., Lockley, S. W., Provencio, I., Rea, M. S., Reinlib, L. 2007. Meeting Report: the role of environmental lighting and circadian disruption in cancer and other diseases. Environmental Health Perspectives 115 (9): 1357-1362.

Strasser, K. 1971. Diplopoda (Catalogus faunae Jugoslaviae. III, Polymeria). Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 48 str.

Šalamun, A., Govedič, M., Podgorelec, M., Kotarac, M. 2010. Dopolnitev predloga območij za vključitev v omrežje Natura 2000 – kačji pastirji (Odonata): veliki studenčar (*Cordulegaster heros*), (končno poročilo). CKFF. 69 str.

UK Moths, 2008. (<http://ukmoths.org.uk/show.php?bf=2067>), februar 2008.

Verovnik, R., Rebeušek, F., Jež, M. 2012. Atlas dnevnih metuljev (Lepidoptera: Rhopalocera) Slovenije, Atlas of butterflies (Lepidoptera: Rhopalocera) of Slovenia. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju, 456 str.

Vrezec, A., Polak, S., Kapla, A., Pirnat A., Grobelnik, V., Šalamun A. 2007. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst hroščev – *Carabus variolosus*, *Leptodirus hochenwartii*, *Lucanus cervus*, *Morinus funereus* in *Rosalia alpina*. Nacionalni inštitut za biologijo. Ljubljana, 95 strani.

Wise, S. 2007. Studying the ecological impacts of light pollution on wildlife: amphibians as models. V: Marín, C. and Jafari, J. (ur.), StarLight: a Common Heritage, (Canary Islands, Spain: StarLight Initiative La Palma Biosphere Reserve, Instituto De Astrofísica De Canarias, Government of The Canary Islands, Spanish Ministry of The Environment, UNESCO - MaB.). Str. 107–116.

ZGS 2009. Opredelitev do načrtovanih prostorskih ureditev in smernice v okviru priprave OPN Občine Trbovlje. Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, 13.8.2009, št. dokumenta 281-13/2009.

ZRSVN 2009. Naravovarstvene smernice za Občinski prostorski načrt občine Trbovlje. ZRSVN, OE Celje. Št. naloge: 1-III-302/3-O-09/LS, avgust 2009.

ZRSVN 2010. Izpis podatkov iz uradnih evidenc Zavoda RS za varstvo narave. Št.: 8-VI-94/2-O-10/MP. 11.2.2010 (CD z dopisom).

ZZRS 2009. Smernice za pripravo Občinskega prostorskega načrta Občine Trbovlje. Zavod za ribištvo Slovenije. 28.8.2009, št.: 420-168/2009/2.